ANDRINA • ROMA

Digitized by Google

C. f. 53. f. 2.
C. f. 53. f.ª 2ª.
T f 22

DD. i. 16.

AD EPEI SECVRIM ENCYCLOPÆDIA

FORTVNII LICETI GENVENSIS
PHILOSOPHI, AC MEDICI

Olim in Piſano, & in Patauino, nunc in Bononienſi
Archigymnaſio Philoſophiam Primaria,
& Eminenti Sede docentis.

Eminentiſsimo, & Reuerendiſsimo D.

D. IVLIO CARD. SACCHETTO

DICATA.

ALESANDRINA

Bononiæ, Typis Iacobi Montij. MDCXXXVII.

Annuentibus Superioribus.

Digitized by Google

EMINENTISSIMO
AC REVERENDISS. D.
D. IVLIO CARD.
SACCHETTO
Bononiæ Legato

FORTVNIVS LICETVS B. A.

MAgni animi eſt (Eminentiſsime Cardinalis) Vrbes vel a paruo principio condere: maioris adhuc eſt, ijs iam conditis leges, quibus diutiſsime felices conſeruari valeant, inſtituere: ſed maximi prorſus eſt animi, Ciuitates adultas & amplas pacate gubernare: Conditori ſiquidem ſola

Digitized by Google

ſufficere videtur animi granditas; quum Legiſlatori ſapientia quoque cum prudentia plane ſit neceßaria: Verum optimo Reipublicæ Gubernatori, præter animi Celſitudinem, ſapientiam atque prudentiam, mira ſolertia, Iuſtitia, Clementia, Comitas, Prouidentia, & omne genus virtutum ineſſe debet. Quas omnes quum in Te dudum (inclyte Ivli*) perſpexerit eminere præcellens ille Cenſor ingeniorum,* VRBANVS VIII. *in terris Dei Summi Vicarius vere termaximus, inter Eminentißimos Eccleſiæ Proceres prudentißime Te collocauit, & Ferrariæ atque Bononiæ, maiorum ſcilicet Eccleſiaſticæ ditionis Vrbium, gubernationi præfecit a Latere Legatum. Quod quidem ſapientißimi Pontificis iudicium vt nunquam alias fefellit homines, ita certe nunc neminem fallit, dum talem Heroem, qualem Te conſpicimus, Rectorem Moderatoremque conſtituit latis clariſque Populis; qui Te aduenientem ſummis plauſibus, & fauſtis acclamationibus excipiunt; & abeuntem lachrymis, votis, boniſque precationibus proſequuntur. Quamobrem ab omnibus omnium ordinum hominibus mirifice cultus, ad illud veræ gloriæ culmen*

men aſcendiſſe videris, quod tanquam metam ſibi conſtituunt ſub Summo Pontifice in Chriſtiana Republica Primates: Enimuero ſi, vt ait ille, non vltima laus eſt, placuiſſe Principibus; certe a Principum omnium Maximo plurimis dignitate præferri, & ingentibus honoribus cumulari, hoc iam eſt rerum humanarum fere attigiſſe faſtigium: At vero talium rerum ſplendore comiter omnia complere, ſuauiter omnia diſponere, & omnia fortiter attingere; id profecto eſt humana quaſi præterire, & ad mentes Diuinas propius accedere. His peregrinis animi Tui dotibus, indeque iugiter emanantibus eximijs actionibus (optime Iulii) vt mentes omnium admirabili iucunditate quadam ad Te conuertis, in quem virtutes omnes, & omnia laudum genera conuenerunt, quas ſatius eſt reuerenti ſilentio venerari, quam nimis tenui ieiunoque ſermone quicquam ex earum magnitudine detrahere: ita me ſpeciatim, adiectis peculiaribus benignitatis Tuæ fauoribus, in Tui ſummum obſequium mire deuincis. Cuius maximæ meæ erga Te obſeruantiæ pignus, leuidenſe munus hoc hilari fronte ſuſcipias velim, & ampliſſimis alis almi patrocinij Tui

pro-

protegas meum volumen hoc Encyclopædiæ ad Epei Securim; *quam Iuſtitiæ vindicem merito Bononienſibus Tuis Faſcibus alligādam cenſui: Quod quidem opus Tuo Nomini ceu Tutelari Numini conſecro. Vale Romanæ Eccleſiæ magnum incrementum, Chriſtianæque Reipublicæ verum ornamentum; Tibique deditiſsimum Licetum fouere neceſſes. Bononiæ Kal. Nouembris. 1637.*

Vidit D. Ludouicus Modronus Pœnit. pro Eminentiſsimo, ac Reuerendiſsimo D.D. Cardinali Archiepiſcopo.

Imprimatur.

Fr. Hieron. Onuphr. Conſult. S. Officij, pro Reuerendiſſimo P. Inq. Bonon.

Ad Eminentiſsimum ac Reuerendiſs. D.

D. IVLIVM CARD. SACCHETTVM

Bononiæ Legatum

Matthæus Vaÿra Phil. & Med. D.

HAnc Tibi Ariſtotelis Genius, SACCHETTE, Securim
Sacrat, & Aſtrææ dedicat ille Tuæ.
Artifici quondam victor ſuſpendit Epeus
Palladi, Troianum qua fabricarat Equum.
Vouerat inſidiis exciſa ob mœnia Troiæ,
Auctoremque doli tradidit eſſe Deam.
Vana ſuperſtitio cæleſtia crimina finxit,
Numinaque Argolicis ignibus vlta Phryges.
Tu populos ſeruas, homines tu fraudibus arces,
Tuque ſoles ipſis hoſtibus eſſe pius.
Nemo tuas metuat, Præſul venerande, Secures,
Qui non iudicio ſit malus ipſe ſuo.

FOR-

FORTVNII LICETI GENVENSIS

AD EPEI SECVRIM

A Simmia Rhodio conſtructam Encyclopædia:

In qua multa vetuſtatis abdita monumenta, rerum hiſtorias, & naturas complectentia, recluduntur.

PRAEFATIO,

Securis Idyllium introducens, & Aris poeticis dudum explicatis attexens.

QVum in operibus noſtris ſuperioribus antiquiorum poetarum ſymbolicas Aras explicauerimus; operæ precium fore duximus Encyclopædia pariter myſticam Securim nunc declarare; ſi quidem olim ad Aram deductas holocauſti victimas cædebant Flamines plerumq; Securi; quam aliquos appellitaſſe Seceſpitam, & alios etiam Scenam

a Syntag. 17. obſeruat[a] Gyraldus agens de Diis gentiū, admonens hoc nomine Scenæ ad Securim ſignificandam vſum fuiſſe Liuium in Lydio. De Securis autem vſu in ſacrifici js pulcherrimam habemus hiſtoriam a Porphyrio in opere ſuo[b] De Abſtinentia ab eſu carnium, nobis quidem in Encyclopędia[c] ad Altare Doſiadæ leuiter tactam, aſt hic in loco proprio latius afferendam. Scribit autem citatis verbis, Antiquitus enim, ſicut ſuperius etiam diximus, quum fructus homines Di js offerent; animalia autem neque ſacrificarent, neque in cibum ſumerent; dum publicum quoddam ſacrum Athenis celebraretur, Diomum quendam aut Sopatrum ferunt, qui indigena quidem non erat, ſed agros in Attica colebat; quia bos ab opere accedens ad menſam, vbi ſacra puls & cætera libamina repoſita erant vt ſacrificarentur, alia ex ipſis comederat, alia conculcarat; indignatum accurriſſe, atque a vicino arrepta ſecuri, quæ forte acuebatur, beſtiam percuſſiſſe: Quumque bos ex vulnere interi jſſet; & ipſe ira iam ſedata animaduertiſſet quodnam ſcelus perpetraſſet; boue ſepulturæ mandato, ipſum aiunt voluntario exilio ſuſcepto ob impietatis crimen in Cretam fugiſſe. Quum vero ſiccitas atque in-

b Lib. 2.

c Cap. 9.

de

de frugum ſterilitas maxima Atticam inuaſiſſet, publice conſulendum oraculum ſtatuerunt. Pythia reſpondit, Exulem qui in Creta eſſet ea expiaturum, ſi & interfectorem puniuiſſent, & mortuum ſuſcitaſſent in eodem adipe, in quo mortuus fuerat: id quod erat futurum, ſi & ex mortuo deguſtaſſent, & non obtinuiſſent. Habita igitur ſuper hac re inquiſitione, & inuento Sopatro, is quum ſe ab eo ſcelere liberatum iri exiſtimaret, ſi id publice omnes agerent; ad eos, qui ad ipſum reducendum venerant, interficiendum eſſe bouem a ciuitate dixit; quumque illi dubitarent quiſnam eſſet futurus, qui pecudi vulnus inferret; ſe id facturum pollicitus eſt, ſi ciuitate donaretur, ita vt participes cædis etiam ipſi efficerentur. Quod vbi conceſſum fuit, reuerſi in vrbem rem ita inſtituerunt, quemadmodum nunc quoque apud ipſos obſeruatur. Aquatrices virgines elegerunt, quæ aquam i js ferrent, qui Securim & cultrum acuerent; acuta Securi & cultro, alter Securim porrexit, alter ea accepta bouem percuſſit, alius vero iugulauit: Quumque eum excoriaſſent, ex eius carnibus omnes epulati ſunt: poſtea vero corio conſuto, ac fœno ac paleis farto bouem ſuſcitarunt ea forma,

qua erat quum viueret; eique aratrum quaſi operanti applicuerunt. Quod vbi factum eſt, in iudicium cædis omnes conuocarunt, qui actionis eius participes fuerant. Quum vero Aquatrices in eos, qui acuerant; qui acuerant in eum, qui Securim tradiderat; is in eum, qui iugularat; iugulator in cultrum crimen reieciſſet; cultrum, qui voce carebat, cædis condemnarunt. Atque ex eo tempore hucuſque in Dypolijs Athenis in arce hoc modo bouis ſacrificium celebrant; pulte enim & libis in ænea menſa collocatis, depaſcentes boues circumagitant; ex quibus qui e menſa deguſtarit, mactant; & familiæ eorum, qui hæc faciunt, nunc etiam ſunt, a Sopatro qui vulnerauit, qui Bouicidæ appellantur; ab eo qui, circumagitauit Stimulatores nuncupati; a iugulatore illi, quos Diuiſores vocant, ex epulo quod ex carnium diuiſione conſtituebatur. Vbi vero corio iam referto in iudicium eſt ventum, cultrum in mare proiectum demergunt. Ita Porphyrius. Ex qua quidem hiſtoria plane conſtat Securi cum Ara maximam intercedere cognationem, non ſolum quia ſacerdotes prope Aram vtebantur Securi ad mactandas pecu-
d 2. Aen. des in holocauſtum, vt etiam admonet [d] Virgilius, cui Laocoon Ille

„ Ille ſimul manibus tendit diuellere nodos
„ Perfuſus ſanie vittas atroque veneno,
„ Clamores ſimul horrendos ad ſidera tollit.
„ Quales mugitus fugit quum ſaucius Aram
„ Taurus & incertam excuſſit ceruice Securim.

Sed potiſſimum quia Securis fuit origo ſacrificandi animalia apud Athenienſes, qui prius abſtinentes a cruenta animaliũ cęde, pulte ac libis, incruentis ſacrificijs Numini litabant. Merito igitur poſt Aras noſtras Encyclopædiæ meditationes veluti Muſis immolantes nunc aggredimur tractare myſticam Epei Securim, non ſæuam illam Tenediam, ſed placidam Simmiæ Rhodiam.

Securis epigramma dudum a Simmia Rhodio compactum nunc Græce, Latineque primum affertur.
Cap. I.

QVod hoc opere tractandum ſuſcepimus, vetus illud eſt Idyllium in effigiem Securis, a Simmia Rhodio conſtructum de famoſa Securi, quam Epeus Panopei filius dudum ſuſpendit in templo Mineruæ; cuius auſpicijs eo inſtrumento celebratiſſimum equum Troianum, Vlyſſis inuentum, vt [a] Cointhus aſſerit, fabricauerat. Quod quidem poematium ita Græce legitur.

a Lib. 12. Paralip.

Σιμμίου Τοῦ Ροδίου Πελεκύς.

Ανδροθέᾳ δῶρον ὁ Φωκεὺς κρατερᾶς μηδοσύνας ἦρα τίνων Αθαίνᾳ
Τᾶμος ἐπεὶ τὰν ἱερὰν κηρὶ πυρίπνῳ πόλιν ᾐθάλωσεν
Ουκ ἐνάριθμος γεγαὼς ἐν προμάχοισι Αχαιῶν
Νῦν δ' ἐς Ομήρειον ἔβα κέλευθον
Τρισμάκαρ ὅν σὺ θυμῷ
Τὸν ὄλβον

Τὸν Βίων κλυτοῖς ἦσε θεοῖς, ὅς ἔυρε Ροδοῖ γεγαὼς πολύτροπα Μοῦνος Μέτρα Μολπᾶς.

Αεὶ πνέει.
Ἵλαος ἀμφιδέρχθης
Σὰν χάριν, ἁγνὰ ὦ πολύβουλε Παλλάς
Αλλ' ἀπὸ κρανᾶν καθαρὸν νῶμα κόμιζε δυσκλεὴς
Δαρδανιδᾶν δ' ἐσυφέλιξ ἐκ θεμέθλων ἄνακτας
Ὦπας Επειος πελεκὺν ᾧ πόκα πύργων θεοτεύκτων κατέρειπεν αἶπος

Quam quidem Securim Auberius ſiue a ſeipſo ſiue a quouis alio latine redditam ita proponit:

SIMMIAE RHODII SECVRIS.

Dedit Epeus Securim qua, quondam turrium à Diis extructarum diſturbauit verticẽ
Ac Dardanidarum funditus euertit Reges
Sed a fontibus purum liquorem importabat inglorius:
Quæ tua eſt gratia, caſta o multi conſilij Pallas,
Propitia circumſpexeris:
Semper redolet,

Quam Bion inclytis cecinit Dijs, qui reperit Rhodi quum eſſet multiplicia ſolus metra carm

Hic felicitatem
Ter beatus quem tu omnino
Nunc vero Homericam ingreſſus eſt viam:
Nodũ numeratus inter principes propugnatores populorũ:
Tunc quum ſacram fato ignifero vrbem concremauis
Fortiſſimæ Deæ dono Phocenſis (robuſtiſſimi inuenti gratiam referens) Mineruæ

Prima explicatio Simmianæ Securis ab Auberio propoſita refertur. Cap. II.

CLaudius Auberius, eruditione clarus, hoc poematium ſcholijs illuſtrauit primus omnium, vt ego quidem arbitror, inter Latinos autores, dum inquit in hanc ſententiam: Epeus Panopei filius, Achiuorum quondam coquus, vt Plautus & Marcus[a] Varro ſcripſerunt, a Minerua Dea ſapientiæ omniumque artium parente excitatus equum Durateum ab Homero alijſque poetis celebratum fabricatus eſt; in cuius vtero incluſi Duces, & principes viri Græcorũ, in vrbem ab ipſis Troianis tantæ proditionis ignaris introducti ſunt. Parta Græcis victoria tandem ex ignobili & inglorio Epeus factus eſt nobiliſſimus & celeberrimus; neque iam vt coquus habitus, ſed vt artifex ſummus, & pene Dux inter Græcos maximus ab Homero celebratus eſt, & memoriæ poſterorum commendatus. Qua igitur Securi vſus eſt in fabricatione Equi Durij, hanc ipſam Mineruæ donat & conſecrat propter inuentum illud piam, & debitam Deæ gratiam referns.

[a] 3. De ling. lat.

Ανδροθέα δῶρον ὁ Φωκεὺς] Ariſtoteles in libello περὶ θαυμασίων ἀκȣσμάτων, De admirandis [b] auditionibus in hanc ſentētiam de Epeo ſcripſit: Περὶ δέ τὴν Ιταλίαν τὴν Καλȣμένην [c] Καλάβριαν, ἐγγὺς Μεταπόντȣ. [d] Αθηνᾶς ἱερὸν εἶναί φασιν Ελληνίας, ἔνθα τὰ τȣ̃ Επειȣ̃ λέγȣσιν ὄργανα ἀνακεῖσθαι, ἅ εἷς τὸν Δȣ́ριον ἐποίησεν ἵππον, ἐκείνȣ τὴν ἐπωνυμίαν ἐπιθέντος. Φανταζομένην γὰρ αὐτῷ τὴν Αθηνᾶν κατὰ τὸν ὕπνον, ἀξιοῦν ἀναθεῖναι τα ὄργανα καὶ διὰ τȣ̃το βραδιτέρας τυγχάνοντα τῆς ἀναγωγῆς, εἰλεῖσθαι ἐν τῷ τόπῳ, μὴ δινάμενον ἐκπλεύσαι. ὅθεν Ελληνίας Αθηνᾶς τὸ ἱερὸν προσαγορέυεται. id eſt: *In Italia regio eſt prope Metapontum [f] Gargaria nomine, in qua templum Græcæ Mineruæ ineſſe autumant, vbi Epei inſtrumenta eius inſcripta titulo recumbere, quibus Durium equum confecerat. hic enim cum Palladem in ſomnis cerneret, dignum cenſuit ei opera dedicare. Cæterum quum tempus itineris differret, adeo eo in loco ſomno correptus fuit, vt minime nauigare poßet: qua de cauſa Sacellum id Palladis Græcæ nomenclaturam ſortitum eſt.* Cæterum ſunt, qui equum hunc exiſtiment fuiſſe machinam bellicam, vt Vitruuius, & alii.

b cap. 104

c γαργαρίαν.

d Μεταποντίω.

f Calabria.

Πύργων θεοτέυκτων] Quum Apollo, & Neptunus Ilium mœnibus cingere vellent, Aeacum aſciuerunt laboris conſortem, & ſocium, quoniam fatis decretum erat Ilium exciſum iri,

B quod

,, quod fieri non poterat, niſi parte aliqua mu-
,, rorum a mortali extructa. Quare mœnia
,, Troiæ à Diis quidem extructa fuerunt, a Ne-
,, ptuno nimirum, & Apolline, ſed non omni
,, ex parte, vt fato daretur locus. Horum om-
g Idyll. 8. nium meminit Pindarus in Olymp. [g] εἰδυλλ. η′.
,, cuius hæc ſunt verba.

Τὸν (id eſt Aeacum) παῖς, ὁ Λατοῦς, εὐρυμέδων
τε Ποσειδᾶν,
Ἰλίῳ μέλλοντες ἐπὶ ςέφανον
Τεῦξαι, καλέσαντο συνεργὸν
Τείχεος. ἦν ὅτι νιν πεπρωμένον
Ὀρνυμένων πολέμων
Πτολιπόρθοις ἐν Μάχαις
Λάβον ἀμπνέυσαι καπνόν.

id eſt.

Quem Aeacum *filius Latonæ, & late imperans Neptunus:*
Quum Ilium mœnibus eſſent coronaturi,
Aduocauerunt cooperatorem
Muri: erat quoniam fato decretum
Surgentibus bellis
Ipſum Ilium *vrbium vaſtatricibus in pugnis*
Vehementem exhalaturum fumum.

,, Οὐκ ἐνάριθμος γεγαὼς ἐν προμάχοισι λαῶν] Sen-
,, tentia: Τᾶμος, tunc quidem quum Minerua

cum

„ cum Epeo euertit funditus Ilium, Epeus non-
„ dum numeratus erat inter propugnatores A-
„ chiuorum, ſed inglorius importabat aquam,
„ hoc eſt coquus erat, & ὑδροφόρος, vt Plautus, &
„ Marcus Varro tradunt; quod in hypotheſi atti-
„ gimus: nunc vero Homerico poemate nobili-
„ tatum ipſius eſt nomen. In verborum ordine
„ quædam eſt obſcuritas; quare in hunc modum
„ ordinabimus. Τᾶμος οὐκ ἐνάριθμος ἐν προμάχοισι
„ λαῶν, ἀλλὰ δ' ἀκλεὴς ὤν, vel γεγαὼς ἐκόμιζε νᾶμα
„ κᾶθαρὸν ἀπὸ κρανᾶν. id eſt: *tunc nondum numera-*
„ *tus inter propugnatores populorum, ſed inglorius na-*
„ *tus importabat liquorem purum à fontibus.* Ca-
„ ue dicas Epeum non fuiſſe inter eos, qui pri-
„ mum ingreſſi ſunt Troiam in aluo Equi Durii
„ latitantes; in his enim numeratur a ſummo
„ poeta.

„ ——— lætiq; cauo ſe robore promunt
„ Tiſandrus, Sthenelusq; duces, & dirus Vlyſſes Virg. 2. Aen.
„ Demiſſam lapſi per funē, Athamasq; Thoasq;
„ Pelidesq; Neoptolemus, primusq; Machaon
„ Et Menelaus, & ipſe doli fabricator Epeus.

„ Numeratur etiam a Tryphiodoro,[i] & Q. Ca-
„ labro. Cæterum Ἀχαιῶν irrepſerat in locum [i] Lib. de Ilii excid.
λαῶν prorſus inique, vt oſtendit ratio verſus.

Νῦν δ' εἰς Ὁμήρειον ἔβα κέλευθον] Epei honorifi-

 cam

k Odyſſ. 8. in f. cam mentionem facit Homerus[k] Odyſſ. θ. nam
„ Demodocum alloquitur Vlyſſes, hortaturq;
„ hunc in modum,

Ἀλλ' ἄγε δή μετάβηθι, καὶ ἵππου κόσμον ἄεισον,
Δουρατέου, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ
Ὅν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ἀνδρῶν ἐμπλήσας οἱ Ἴλιον ἐξαλάπαξαν.

hoc eſt:

Sed certe perge, & equi apparatum canta
Duratei, quem Epeus fecit auxilio Palladis:
Quem quondam in arcem dolum duxit diuus Vlyſſes,
Viris vbi impleuiſſet qui Ilium euerterunt.

„ Τρισμάκαρ ὅν σὺ θυμῷ ἵλαος ἀμφιδέρχθης] Ter
„ felix ille quem tu reſpicis, & amplecteris; eum
„ enim ſempiterna comitatur felicitas; is deniq;
„ totus redolet felicitatem perpetuam: hoc enim
„ eſt: Τὸν ὄλβον ἀεὶ πνέει.

„ Τὸν Βίων κλυτοῖς ἦσι θεοῖς] Hic verſus eſt λαβὴ,
„ ſeu manubrium Securis. Huius manubrii ini-
„ tium non debet excedere extra vtrumq; vtrin-
„ que minimum verſum quo ad fieri poteſt, vt
„ figura ſecuris aliqua appareat. Cæterum lege-
„ batur Βίνων, non Βίων: nos vero Βίων ſcribendum
„ eſſe putamus. Quumq; Biones fuerint decem,
l Lib. 4. vt ſcribit Laertius,[l] erit hic, aut Bion Smyrnæ-
„ us, aut Bion Lyricus poeta. Quod autem in

hoc

„ hoc verſu ſcriptum eſt Ῥόδοι γεγαώς, poſſumus
„ in hanc ſententiam reddere. *Qui cum eſſe*
„ *Rhodi*; nam Rhodi floruerunt olim literæ, ar-
„ teſque meliores; & γάω ſignificat *ſum, naſcor*
„ *inhabito*. Perſępe quoque poetæ ſolent loci, in
„ quo aliquid ſcripſerunt, meminiſſe. Hoc fecit
„ maximus poetarum in fine Georgicorum.
„ Illo Virgilium me tempore dulcis alebat
„ Parthenope, ſtudiis florentem ignobilis oti.
„ Verſus ſunt Choriambici ἀντιθετικοί: clau-
„ duntur Bacchio, & gradatim decreſcunt ad
„ vnum vſque vtrimque Bacchium; non ſecus
„ atque in Alis: ſed hoc eſt diſcriminis, quod in
„ Alis digredimur a primo dextri lateris verſu ad
„ primum ſiniſtri, deinde a ſecundo dextri ad ſe-
„ cundum ſiniſtri, & ſic deinceps duntaxat ver-
„ ſuum cauſa; hic autem & verſuum, & ſenten-
„ tiæ gratia. Cæterum, quod attinet ad manu-
„ brium, ſeparatum eſt ab vtraque ala bipennis
„ ratione verſuum & ſententiæ; nam hęc eſt ſen-
„ tentia. *Hanc Securim Bion cecinit inclytis dijs, qui*
„ *cum eſſet Rhodi, reperit ſolus multiplicia metra car-*
„ *minis*. Verſus autem eſt πολύτροπος, hoc eſt
„ *multimodus, varius, diuerſus*, ſeu πολυσχημάτιστος,
„ ideſt: *multiformiſſimus*, vt ipſe poeta monet.
„ Habet duo κῶλα, quorum prius conſtat ex cre-

tiço,

„ tico, Bacchio, Pæone tertio, & Choriambo;
„ poſterioris initium eſt vox γεγαώς; conſtatque
„ hoc κῶλον ex Pæone tertio, Choriambo, Pa-
„ limbacchio, & Spondeo, cui deeſt vnum tem-
„ pus, vt ſit quinq; tẽporum. Prius κῶλον vnum, &
„ viginti tempora, poſterius viginti tantum ha-
„ bet: quare inter vtrumque inæqualitas non eſt
„ inſignis. Pedes quoque omnes ſunt quinque
„ temporum præter Choriambum ſex tempo-
„ rum pedem; ſed neque inter quinque, & ſex
„ eſt inæqualitas inſignis. Porro percuſſionum
„ ἀκρίβεια nõ ita obſeruatur ἐν πολυσχηματίστοις, vt
„ iam ante notauimus, quia magis accedunt ad
„ ſolutam orationem.

Expenditur allata explicatio, nonnullaq; notantur, ob quæ collaudari non poteſt omnino. Cap. III.

ERudite ſane, ac diſerte poematium hoc nobis explicauit vir egregius; ſed tamen non adeo ſufficienter, & exacte, vt multa non deſiderentur ad plenam, & intimam Idyllii intelligentiam. Deinde vero quum vetuſtiorum autorum ſcripta ſint religioſe cuſtodienda; non probamus mutationem vocis Ἀχαιῶν, in dictionem λαῶν, & eo ma-

gis,

gis, quo Panopeiades Epeus faber fatalis equi connumeratus eſt inter propugnatores Achiuorum vere, ac proprie; minus proprie inter propugnatores populorum; nam Epeus non adnumeratur inter Troianos Heroes, qui & ipſi fuerunt propugnatores populorum ſibi tum ſubditorum, tum etiam auxiliariorum. Quod autem ſuæ mutationis huius cauſam vir doctus refert in rationem metricam; id nos nihil omnino mouet, qui non ſolum Græcos poetas in verſibus pangendis maximam ſibi licentiam arripere compertum habemus; verum etiam hos verſus Idyllij Securis a communi regula deuiare putamus, ac propriam quandam habere normam, quæ lateat adhuc; quod vel inde conſtat aperte, quia Securis autor ſe ſolum inuentorem prędicat metrorum multiplicium figurati carminis. Deinceps minus accipimus voluntariam alteram illam mutationem particulæ Βίνων, in vocabulum Βίων, ad quam efficiendam a nulla lege metrorum, a nulla cauſa coactus fuit vir egregius: ſed quia nullum Binonem audiuerat inter veteres poetas floruiſſe; at plures Biones in poeſi dudum excelluiſſe; propterea de textu græco Binonem expungens Bionem obtrudere voluit.

De-

Denique ſatis non confirmat vir inſignis, ac voluntarie pariter, & gratis accipit Manubrium Securis huius poeticæ duos habere verſus; potuiſſet enim eius autor nihil turbans, aut corrumpens imaginem Securis duos verſus pares, ac parallelos efficere pro manubrio; quorum initia non excederent caput minimorum verſuum Securis alas interius terminantium; nam & bipennes fiunt breui admodum manubrio; cuiuſmodi quotidie videmus appenſas caprariorum Patauinorum cingulis.

Secunda explicatio, ſeu verius emendatio Securis poeticæ a Scaligero iuniore allata producitur. Cap. IV.

„ POſt Auberium Ioſephus ille Scaliger, in-
„ ter viros eruditos magni nominis hanc
„ Epei Securim tractans, ita emendabat:
„ Ad Securim V. 1. ῶ πόκα πύργων θεοτεύκτων κα-
„ τέρειπεν ἄιπος. ideſt: qua quōdam turrium a Diis
„ extructarum diſturbauit verticem: *Ita ne ſecuri-*
„ *cula ſua mœnia illa, & illas ſaxorum moles* θεο-
„ τέυκτυς, hoc eſt à Diis extructas *Epeus demoli-*
„ *tus eſt? ſane lignarius erat faber, non lapidum qua-*
„ *dratarius. Legendum* ὁππόκα, id eſt: quando;

Epeus

Epeus diruit Troiam ligneo equo, quem fabricauit, non autem ſecuri ſua. V. 2. Δαρδανιδᾶν δ' ἐςυφέλιξ ἐκ θεμέθλων ἄνακτας. ideſt: ac Dardanidarum funditus euertit reges. *Et hæc quoq;* ἑλικτὰ καὶ οὐδὲν ὑγιές, hoc eſt: inuoluta, & non ſana: *Legendum enim:* Δαρδανίαν δ' ἐςυφέλιξ ἐκ θεμέθλων ἀναςὰς. hoc eſt: ἀνάςατον ποιήσας. id eſt Dardaniam autem euertit ex fundamentis deijciens, hoc eſt: non ſtantem faciens, quod eſt faciens, vt amplius non ſtet.

Emendatio Scaligeriana refellitur, ac retinetur Vulgata, & genuina lectio Securis. Cap. V.

NOs autem hanc eruditi viri correctionem haud neceſſariam eſſe putamus; imo vero, vt libere fatear, eam vt corruptionem textus procul arcendam eſſe cenſemus. Dantes enim Epeum fuiſſe fabrum lignarium, non autem lapidum quadratarium; nihilominus a poeta noſtro dici potuit, quin etiam in poematio Securis dici debuit Epeus ſecuricula ſua demolitus eſſe mœnia illa, turreſq; Troianas; & ſaxorum moles a Diis extructas; tum quia Troianorum hoſtis Epeus illa eadem Securi, qua faber lignarius equum

Durium fabricauerat, idem non lapidum quadratarius, ſed miles græcus, arte nulla, ſed hoſtili furore mœnia turreſque Troiæ demoliri potuit; quod Pauſanias in Phocicis teſtari videtur in hæc verba, de Polygnoto tractans. *Γέγραπται δὲ καὶ Ἐπειὸς γυμνὸς καταβάλλων ἐς ἔδαφος τῶν Τρώων τὸ τεῖχος: ἀνέχει δὲ ὑπὲρ αὐτῶν κεφαλὴ τοῦ ἵππου μόνη τοῦ Δουρίου*. hoc eſt: *Pinxit vero etiam Epeum Troiæ muros æquantem ſolo; prominet inter ruinas caput ſolum Equi Duratei*; tum quia notamus in verbis poetæ noſtri figuram ineſſe locutionis, dum pulchre vſus eſt, ac decenter in Idyllio Securis cauſa effectrice ruinæ Troianarum turrium remota vice propinquę; quandoquidem Epeus illa Securicula ſua belli machinam equum ligneum conſtruxit; quę quidem machina, vel ipſa, quod opinatur [a] Plinius in arietis morem ſi non capite, ac cornibus, pedibus ſaltem, aut calcibus mœnia Troiana diruit; vel vt intra vrbem Ilij dolo malo ageretur, quum anguſtiorem ſe portam Scæam ingredi non poſſet, a Troianis incautis, & a græco Sinone deceptis pars muri diruta fuit; tum etiam quia proprie quum axioma ſit in ore omnium celebratum Quod eſt cauſa cauſæ idem eſt cauſa cauſati, quando Panopei filius

[a] lib. 7. cap. 56.

lius Epeus Securi ſua ligneum equum fabricauit, quæ machina detulit in aluo reconditos principes Græcorum cum ipſo Epeo in hoſtilem ciuitatem; qui noctu ex equi machina exeuntes, & ignibus vrbem ſuccendentes, mœnia turreſque pariter igne diruerunt; iam hac ratione ſcite dicitur Epeus Securi ſua turres Troianas a Neptuno, & Apolline conſtructas diſturbaſſe. Cæterum nec alia diſerti Scaligeri correctio recipitur, qua monet non eſſe legendum Dardanidarum reges funditus euerſos ab Epeo, ſed Dardaniam vrbem ex fundamentis euerſam, ac factam inhabitabilem ab Epeo; quia dum Epeus equo Durio Troiam ſubuertit, profecto funditus euertit Dardanidarum, ſeu proceres, ſeu principes, ſeu regulos, ſeu Cæſares, qui fuerunt Priami filij, ac generi; quos omnes apte ſignificat illa vox ἄνακτας.

Tertia Securis explicatio proponitur, ab eximio Salmaſio promulgata. Cap. VI.

SEd inter omnes accuratiſſime poematium Securis explicauit erudititſsimus Claudius Salmaſius, qui non ſolum aliter legit vetuſtum Idyllium, ſed alio quoque ordine,

variaq́ue figura Securim ob oculos ponit, ita proponens antiquum hoc epigramma.

Σιμμίου τοῦ Ῥοδίου Πελεκύς

Ἀνδροθέας δῶρον ὁ Φωκεὺς κρατερᾶς μηδοσύνας ἦρα τίων Ἀθάνα
Τᾶμος ἐπεὶ τὰν ἱερὰν κῆρι πυρίπνῳ πόλιν ἠθάλωσεν
Οὐκ ἐναριθμὼς γεγαὼς ἐν προμάχοις Ἀχαιῶν
Νῦν δ' ἐς Ὁμήρειον ἔβα κέλευθον
Τρὶς μάκαρ ὃν σὺ θυμῷ
Ὅδ' ὄλβος

Ἀεὶ πνεῖ
Ἵλαος ἀμφιδέρχθῃς
Σὰν χάριν ἁγνὰ πολύβουλε Παλλάς
Ἀλλ' ἀπὸ κρηνᾶν ἰθαρᾶν νᾶμα κόμιζε δυσκλής
Δαρδανιδᾶν χρυσοβαφεῖς τ' ἐσυφέλιξ θεμέθλων ἀναίτας
Ὤπασ' Ἐπειὸς πέλεκυν τῷ πόκα πύργων θεοτεύκτων κατέρειψεν αἶπος.

Quæ ſic ad verbum latine vertebat eruditiſs. Souerus.

Simmiæ Rhodij Securis.

Virilis Deę Mineruę donũ, Phocẽſis (fortis ſollicitudinis gratia honorãs)
Tunc poſtquam ſacram fato flammifero vrbem exuſſit
Non annumeratus Ducibus Achiuorum
Nũc vero in Homericã iuit ſemitã
Ter beatus quem tu animo
Hic felicitatem

Semper ſpirat.
Benigna circumſpexeris
Tua gratia caſta prudens Pallas
Sed ex fontibus puris latices ferebat inglorius
Dardanidarumque purpureos ex fundamentis euertit reges
Donauit Epeus Securi, qua quõdã turriũ a Dijs extructarũ deiecit verticẽ.

Cæte-

Cæterum clariſſimus ille Salmaſius græco poematio talem attulit explicationem Numero, & genere verſuum, ſitu etiam, figuraque nihil plane differt ab Alis Securis. Et ſane nihil erat, quod æque, figuram Alarum exprimeret vt Securis; hinc eam Bipennem Romani veteres appellarunt; ſic enim Securis Bipennis dicitur, vt auis bipennis; quod ſcilicet ex vtroque latere ferri aciem in modum Alæ, vel pinnæ factam haberet; non autem quod in vtramque partem ſcinderet, vel acuta eſſet ex eo quod pinnum pro acuto veteres dicebant. Bipennis igitur adiectiuum vt vocant nomen, & epitheton Securis; ſic enim *bipennis Securis* Varroni apud Nonium, vt *paſſer bipennis. Ferens ferream humero bipennem ſecurim* in Parmenone, ſic *ferrum bipenne* Virgilio pro ſecuri

———— ferro ſonat acta bipenni
Fraxinus

Seruius *bipennem* dici ait, *quod ex vtraque parte aciem haberet, quaſi duas pinnas.* nihil verius: & id licet ex hac veteris Securis, quam Epeus dedicauit, effigie cognoſcere; eam enim poeta vetuſtiſſimus eadem forma, eodem numero verſuum compoſitam ſic Alis aſſimilauit, vt nihil

nihil magis ſimile fieri poſſet. Πέλεκυς autem
„ Græcis eſt, quæ Latinis *Bipennis*: hinc πέλεκυν,
„ ἀξίνην δίστομον exponunt Grammatici, hoc eſt.
„ *Bipennis*, *Securis anceps*, ſiue *vtrinque incidens*:
„ quæ vero vnam tantum pinnam aut aciem ha-
„ bet, eam ἡμιπέλεκκον, *ſemiſecurim*, vel *vnipen-*
„ *nem* vocant: Græci barbari δεξτράλιον, quod
„ vna tantum manu, dextra ſcilicet, teneretur.
„ vetus, interpres in Homerum, πελέκεας ἀξίνας
„ διστόμους. ἐστὶ δέ σταθμὸς σιδήρου ἔχων μνᾶς δέκα.
„ Τόδε ἡμιπέλεκκον τὸ ἥμισυ τοῦ πελέκεος, τὸ ἐκ τοῦ
„ ἑνὸς μόνου μέρους ἔχον ἀκμὴν, ὅ καὶ δεξτράλιον κα-
„ λοῦσι. hoc eſt. *Secures bipennes ancipites*; *eſt enim*
„ *pondus ferri habens minas decem*; *ſemiſecuris vero*
„ *dimidium ſecuris*, *quod ex vna tantum parte habet*
„ *aciem*, *quod & dextrarium Vocant*. ſic enim ibi
„ legimus. Iſidorus de originibus *dextralem* vo-
„ cat, & inde dictam autumat, *quod dextræ habi-*
„ *lis ſit*. Quæ Latinis *dextralis*, Græcis eſt δεξτρά-
„ λιος. Quod autem ait πέλεκυν etiam ſignifica-
„ re pondus decem minarum, idem quoque ſcri-
„ bit Heſychius. Πέλεκυς ἀξίνη δίστομος ἢ σταθμίον
„ ἐξαμνιαῖον ἀρχαῖον οἱ δέ δοδεκαμνιαῖον. id eſt: *Se-*
„ *curis bipennis anceps*, *vel pondus ſex minarum anti-*
„ *quum*, *ille vero duodecim minarum*. ſed illud δο-
„ δεκαμνιαῖον forte corrigendum δεκαμνιαῖον, vt

„ loco duodecim minarum legamus decem mi-
„ narum; nam ſic habet in voce ἡμιπέλεκκον.
„ Ἡμιπέλεκκον τριμναῖον ἢ τετραμναῖον, ἢ πεντάμνουν. τὸ γὰρ δεκάμνουν πέλεκυς καλεῖται παρὰ Παφίοις. id eſt: *Semiſecuris trium minarum, vel quatuor minarum, vel quinque minarum: decem minarum vero Securis vocatur a Paphijs*. Sed hæc non
„ ſunt huius loci. De auctore nil dicam, nam
„ Simmiam eſſe vel vnicus Hephæſtion perſuadere poteſt: Qui Simmiam ἐν τῷ πελέκει *in ſecuri* citat. Argumentum etiam notum. In huius autem poemati j expoſitione a primo verſu
„ ad vltimum producendum, atque ita deinceps
„ vt in Ouo vidimus, & Græcus Scholiaſtes admonet, & nos ſcire poteramus etſi nullus moneret. Interpretationis vicem libet ſubijcere
„ veteris cuiuſdam Scholiaſtæ ἔκφρασιν κατὰ πόδα *explicationem ad pedes*, quam in vetuſta
„ membrana ſcriptam reperi, magis ne quid deſideraretur, quam quod tali interpretatione
„ indigere videretur hoc poemation; nihil enim
„ iſtic valde difficile aut obſcurum Sic igitur
„ habet. οὗτος γέγραπται μὲν εἰς τὸν Ἐπειοῦ πέλεκυν, λέγει δὲ. Δῶρον τῇ Ἀθηνᾷ ὁ Φωκεὺς Ἐπειὸς τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπινοίας χάριν ἀποτίνων, ἀνέθηκεν, ᾧ ποτὲ πύργων θεοποιήτων κατήριπε τὸ τεῖχος, ἡνίκα

τῇ

τῇ ἱπποποιητῷ κῆρι, καὶ πυριπνόῳ τὴν πόλιν ἔκαυσεν. διὰ γὰρ ἵππου εἷλον ἴλιον Ἑλλῆνες, καὶ τοὺς βαθυπλούτους ἄνακτας ἐκ βάθρων ἔσεισεν Ἐπεῖος, ὅς οὐκ ἦν προμάχοις ἐναρίθμιος, ἀλλ᾽ ἀπὸ κρηνῶν καθαρὸν πόμα ἔφερε τοῖς Ἀχαιοῖς. νῦν δ᾽ ἐχώρησεν εἰς Ὁμήρου πόιησιν διὰ τῆς Ἀθηνᾶς χάριν. μακάριος γὰρ ὅν σὺ ἀπὸ ψυχῆς εἶδες ἵλεως. τῷ γὰρ τοιούτῳ καὶ ἡ εὐδαιμονία ἀεὶ παρακολουθεῖ. Hoc eſt: Hic quidem ſcripſit in Epei Securim. Dicit autem: donum Mineruę Phocenſis Epeus artis, & ſcientię gratia obtulit; cui aliquando turrium a Dijs factarum diruit murum fato (vel in corde) factitij equi, & ignem ſpirantis vrbem accendit; propter equum enim cæperunt Ilium Græci, & profunde diuites reges concuſſit Epeus, qui non erat ex numero ducum (vel propugnatorum) ſed ex fontibus purum potum ferebat Achiuis. Nunc vero ſeceſſit in Homeri poeſim Mineruæ gratia; felix enim quem tu ex animo vidiſti benigne, talem enim & felicitas ſemper comitatur. Nunc quare quædam in vulgata editione mutauerimus, reſtat vt indicemus; & nonnulla etiam explicemus nondum ſatis intellecta.

Ἀνδροθέα] ſic vocat Mineruam, quod fortis, & bellicoſa diua ſit, quaſi ἀνδρείαν θεὰν, id eſt:

viri-

virilem deam. Vetus ſcholion ad hunc locum ἀνδροθέα ἡ ἔπανδρος θεά. οἶμαι διὰ τούτου τοῦ ὀνόματος τὴν παρθένον καὶ ἀνδρείαν ἐσήμανεν. id eſt: *Androthea virilis Dea, puto autem per hoc nomen virginem & fortem ſignificaſſe*. quod ad ἀνδρείαν pertinet, verum eſt; quod ad παρθένον, nugæ.

Κρατερᾶς μηδοσύνας] Ita recte legitur; ita etiam citat Hephæſtion. in veteribus tamen membranis κρατίτας ſcriptum; quod ferre non poteſt verſus; & pro μηδοσύνας, correctum δημοσύνας: quid ſit neſcio: forte voluit δειμοσύνας a δέμω, vel δείμω, quod eſt ædifico, vt δειμοσύνα fabricationem, & architectationem equi Durii ſignificet. ſed μηδοσύνας verum, & recte Gręcus interpres τέχνης καὶ ἐπινοίας exponit.

Ἡρα τίων] vulgo legitur, & ita apud Hephæſtionem excuſum eſt, ἦρα τίνων. ſed prima in verbo τίνειν fere ſemper producitur. τίων igitur quod habebant membranæ malui non tamen ignoro primam in τίνω, & τίω apud poetas indifferentem reperiri.

Τῷ πόκα πύργων θεοτεύκτων κατέριψεν ἄιτος] Prius legebatur ᾧ πόκα, ęque bene ad ſenſum, ſed verſus rationi parum apte: pro illo autem ᾧ πόκα, quod in vulgatis erat, legendum putabat vir doctiſsimus ὅπποκα. Itane inquiebat,

,, ſecuricula ſua mœnia illa, turreſq; θεοτεύκτυς de-
,, molitus eſt Epeus? fuiſſe enim lignarium fa-
,, brum Epeum, non lapidum quadratarium. Sed
,, illud ὅπποκα, & verſui multum officit, & ad
,, ſententiam nihil facit: nam ſi ita legimus,
,, Ὧπας' Ἐπειὸς πέλεκυν ὅπποκα τύργων θεοτεύκτων,
,, pro Choriambico, quem metri ratio poſtulat,
,, Pœonem primum habebimus. ex illa porro
,, lectione hæc ſentẽtia ſurgit, Epeum tunc Secu-
,, rim ſuam Mineruę dedicaſſe, quum turres Tro-
,, ianas diruiſſet; at in ſequente verſu hoc idem
,, dicit τᾶμος ἐπεὶ τὰν ἱερὰν πόλιν ἠθάλωσε. vbi
,, quid hac repetitione opus eſſet, τᾶμος ἐπεὶ, ſi
,, ὅπποκα hoc loco poſuiſſet? ſed non male E-
,, peus dici poteſt illa Securi turres, & mœnia
,, Troiana diſſipauiſſe, qua ligneum equum fa-
,, bricauit, cuius equi opera turres illæ dirutæ
,, ſunt, & diſſipatæ.

,, Τᾶμος ἐπεὶ τὰν ἱερὰν] Ἱερὰν πόλιν Ilium vo-
,, cat, quod a Neptuno, & Apolline mœnita
,, fuiſſe dicatur, vt cum Plauto loquar. *Perga-*
,, *mum diuina mœnitum manu.* Hinc πύργυς θεο-
,, τεύκτυς ſuperiore verſu dixit.

,, Δαρδανιδᾶν χρυσοβαφεῖς τ' ἐϛυφέλιξ' ἐκ θεμέ-
,, θλων ἄνακτας] χρυσοβαφεῖς ex membranis reſti-
,, tuimus ad integrandum verſum, qui vulgo vna

συ-

„ συζυγίᾳ mancus & mutilus excudebatur; nam
„ quum pentametros eſſe deberet, vt eſſet ἀντί-
„ στροφος illi ſuperiori, cui reſpondet τᾶμος ἐπεὶ,
„ tetrametros erat tantum; melius tamen fortaſ-
„ ſe legeretur, Δαρδαιίδαν χρυσοβαφῆ δ' ἐστυφέλιξ'
„ ἐκ θεμέθλων ἄνακτα, vt de Priamo intelliga-
„ mus. ſed & Δαρδανίδας ἄνακτας de Priamo, &
„ Priamidis intelligere poſſumus: nam ſic etiam
„ Euripides Ἰλιάδας βασιλεῖς, Troianos reges di-
„ xit. ἀπὸ δὲ φθίμενοι βεβᾶσιν Ἰλιάδαι βασιλῆες
„ hoc eſt:
„ *Interfecti autem obierunt Iliaci reges*

„ Κηρί πυρίπνῳ πόλιν ἠθάλωσεν] Perperam in
„ membranis κηρὶ πυρινῷ. Ἀλλ' ἀπὸ κρανᾶν ἰθαρᾶν
„ νᾶμα κόμιζε δυσκλὴς] ἰθαρᾶν habebant veteres
„ membranæ, & ſupra correctum καθαρᾶν. ſed
„ ἰθαρᾶν rectum eſt. Heſychius ἰθαραῖς, ταχέσιν,
„ ἱλαραῖς, καλαῖς, καθαραῖς, κούφαις, λευκαῖς, ταχείαις.
„ δυσκλὴς autem pro δυσκλεὴς repoſuimus, quod
„ ita poſceret verſus.

„ Σὰν χάριν ἁγνὰ πολύβουλε Παλλὰς] ſcriptum
„ editi habeant, σὰν χάριν ἁγνᾶ ὦ πολύβουλε Παλ-
„ λὰς, contra legem verſus.

„ Οδ' ὄλβος ἀεὶ πνεῖ] Ita membranæ; quod
„ ſecuti ſumus; nam τὸν ὄλβος ἀεὶ πνεῖ, vt erat
„ in editis, non recte dici arbitror: legi poterat,

τῷ ὄλβος ἀεὶ πνεῖ: τῷ enim breue eſſet ſequente vocali, ſic prima in τρώαν breuis eſt apud Theocritum, & prima in ᾠὸν apud eundem hunc Simmiam; vide quæ ſupra notauimus ad Ouum. ἀεὶ πνέει perperam etiam legebatur pro ἀεὶ πνεῖ; nam verſus id ſe ferre poſſe negauit.

Τὸν Βίων κλυτοῖς ἦσι θεοῖς] Sciolus aliquis; qui viderat huic Securi manubrium deeſſe, hoc pati non potuit; & illud de ſuo addidit; impudentiſſimum vero oportet fuiſſe, qui ſic poſteritati voluerit imponere; & imperitiſſimum, qui quum manubrium huic Securi putaret inſerendum, tam male illud dedolauerit. Deinde ita male, & inconuenienter aptatum eſt, vt ſi ſententiam ejus ſpectes, nuſquam cohęreat; nec cum vlla Securis parte quadrare poſſit; plenus enim, & abſolutus vndique huius poemati j ſenſus ab extremis vtrinque partibus, vſque ad medium; qui locus erat proprius manubri j ſed ibi qua ratione poſſit hærere, non video; nam quo referes illud τὸν Βίων κλυτοῖς ἦσι θεοῖς! ad πέλεκυν ſcilicet; atqui nulla ibi πελέκεως mentio. Præterea quum omnes huius poemati j verſus ἀντιθετικοὶ ſint, καὶ ἀντίστροφοι, cur hic ſolus ἀντιθέτικον ſuum non habet? commode

ſane

„ ſane duos verſus capere poterat manubrium, nec ea re iuſtum craſſitudinis modum excederet; quum Theocritus ſingulis quibuſque fiſtulæ ſuæ cannis binos verſus impenderit. Sed age paulo penſitatius iſtunc inſititium, commentitiumque verſum examinemus Τὸν Βίων κλυτοῖς ἦσε θεοῖς. *Quam Securim Bion inclytis cecinit dijs.* De Bione falſum; nam certum eſt huius poematis auctorem eſſe Simmiam: Mentitur impudenter quiſquis eſt, & Bionis nomen ad fucum faciendum nobis obtendit. At enim vero quid eſt ἄδειν πέλεκυν θεοῖς; canere Securim Dijs? aut quinam ſunt illi κλυτοὶ θεοὶ? Dedicauit olim Epeus Mineruæ Securim, qua Durium equum fabricauerat; hanc dedicationem inſcriptionemque, qualem ab Epeo fuiſſe poſitam erat veriſſimile, verſibus hic incluſit Simmias, & ſub Securis figura repręſentandam curauit: Hoccine eſt canere Securim? pudet pigetque ineptiarum. Sequitur. Ῥοδοῖ γεγαώς. Rhodium Bionem equidem nullum noui; quod enim de Smyrnęo Bione hic accipiunt, eumque Rhodi fuiſſe volunt, verbo refutari non merentur. Sequitur ὃς εὗρε πολύτροπα μέτρα μολπᾶς. Apage hunc inuentorem; ſed vbi nam ſunt illa πολύτροπα μέτρα, quæ inueniſſe

glo-

„ gloriatur? nam in toto hoc carmine nulla ſunt
„ *πολύτροπα μέτρα*, ſed omnia Choriambica pu-
„ ra: idque genus vnum eſſe ex illis decem prin-
„ cipalibus, & prototypis metrorum generibus
„ nemo ignorat; nullum igitur in hoc poematio
„ metrum *πολύτροπον*, niſi hoc vnum quod etiam
„ eſt *κακότροπον*. ſed *μέτρον πολύτροπον* non ſunt
„ *μέτρα πολύτροπα*. Quis vero non videt hæc
„ *πολύτροπα μέτρα μολπᾶς*, ex illis Oui Simmiæ
„ ſumpta eſſe *πολύπλοκα μέτρα μολπᾶς*? His bre-
„ uiter examinatis, ſupereſt vt doceamus quam-
„ obrem Simmias huic Epei Securi manubrium
„ non appoſuerit. Sciendum eſt hoc *ποιημάτιον*,
„ inſcriptionem eſſe Securis ab Epeo dedicatæ,
„ quam poeta, vt iam diximus Securis effigie for-
„ matam exhibuit: Quæ autem Dijs dedicaban-
„ tur, & appendebantur, ſiue arma eſſent, ſiue
„ inſtrumenta fabrilia, ſeu res aliæ quæcunque,
„ ea moris erat parte ſui mutilari, ne in vſum ho-
„ minum conuerti poſſent, neue parata, aut ad
„ manum eſſent vti volentibus. Secundum hunc
„ morem Epeus quum Securim dedicaret, ma-
„ nubrium exemit. Hinc Simmias, qui figuram
„ exhibebat Securis ab Epeo dedicatæ, eam ſine
„ manubrio repræſentauit; ſic de clypeis dedi-
„ candis lora, & anſæ, quibus tenentur, tolle-
bantur.

„ bantur. Ariſtophanes in equitibus.

„ Ου γὰρ σ᾽ ἐχρῆν εἴπερ φιλεῖς τὸν δῆμον ἐκ προνοίας

„ Ταύτας ἐᾶν αὐτοῖσι τοῖς πόρπαξιν ἀνατεθῆναι.

Ideſt:

Neque enim te oportebat, ſiquidem amas populum, ex conſilio

Ipſa ſcuta cum ipſis loris appendi ſinere.

„ Scholiaſtes. ἀνετίθεσαν τὰ ἐκ τῶν πολεμίων „ ὅπλα, ἄνευ τῶν ὀχάνων, ἵνα μὴ ἑτοίμως ἔχωσιν „ αὐτοῖς χρῆσθαι. ideſt: *Appendebant autem ab ho-* „ *ſtibus capta arma ſine loris, ne prompte poſſent iis vti.* „ Sic veſtes conſecrandas priuſquam eas tholis „ ſuſpenderent, ſcindebant, & lacerabant, ne „ cuiquam vſui eſſe poſſent. Heſychius, καται- „ γίσας, κατασχίσας. οἱ γὰρ ἀνατιθέντες ἱμάτια κα- „ τέσχιζον αὐτὰ ἵνα μὴ ἀρθῶσι παρά τινων. id eſt: „ *Appendentes enim veſtes ſcindebant eas, ne auferren-* „ *tur ab aliquibus.* & hæc eſt ratio cur hic πέλεκυς „ πελεκκὸν ſuum non habeat, nimirum cauſa cur „ hæc *Securis manubrium* ſuum non obtineat. eſt „ autem πελεκκὸς *manubrium*, vt exponitur a „ Grammaticis στελεὸς ὅ ἐστι ξύλον εἰς τὴν ὀπὴν τῶν „ πελέκεων ἐμβαλλόμενον. hoc eſt: *Manubrium* „ *quod eſt lignum in foramen Securium immiſſum.* „ Ὀπὴ huius πελέκεως *foramen* huius *Securis* eſt „ inter illas duas clauſulas.

Οδ' ὄλβος, ideſt: *Hic felicitatem*
ἀεὶ πνεῖ *Semper redolet.*

Nemo vero niſi iniquus, aut imperitus iſthoc nomine nos reprehendere poterit, quod de optimo poematio peſſimum verſum, & de bona Securi malum manubrium ſuſtulerimus. Magis mirandum τὸ νόθευμα, ideſt *adulterinitatem*, ac *ſpuritatem*, vt ita loquar, huius periodi viris doctiſſimis non ſuboleuiſſe hactenus Hęc autem opuſcula Simmiæ, ſiue παίγνια ideſt: *ludicra* vt vocat Hephæſtion, ex libris eius diuerſorum poematum deſumpta eſſe ſuſpicor. Scribit enim Suidas quatuor libros διαφόρων ποιημάτων eum reliquiſſe; eaque citat Hephæſtion, Σιμμίας δὲ ἐπετήδευσεν ἐν τοῖς ποιήμασιν τοὺς πλείστους κρητικοὺς παραλαμβάνειν.

Μᾶτερ ὦ πότνια νυμφᾶν ἁβρᾶν
Δῶρι κυμοκτύπον Ἧραν ἁλίων μυχῶν

hoc eſt: Simmias autem ſtuduit in poematibus plurimos Creticos aſſumere.

Mater o veneranda nympharum mollium
Dori fluctiſonorum regina marinorum receſſuum.

Qui verſus non ſatis emendate leguntur in editione Hephæſtionis. Idem de trimetro Anapæſtico. Τῷ δὲ τριμέτρῳ Σιμμίας ὁ Ῥόδιος ὅλον τὸ ποιμάτιον ἔγραψεν. hoc eſt: Ipſo autem trimetro

„ metro Simmias Rhodius integrum poema-
„ tium ſcripſit. Genus enim metri ab ipſo Sim-
„ miacum appellatum eſt antiſpaſticum, nem-
„ pe hypercatalecton. Idem Hephæſtion.
Σιμμίας δὲ καὶ τῷ ὑπερκαταλήκτῳ κέχρηται
Τὸν ςυγμὸν Μυαλίππου φόνον, αἱ πατροφόνων ἔριθοι.
„ hoc eſt:
„ Simmias autē, & ipſo hypercatalecto vſus eſt.
„ Odioſā Menalippi mortē, patricidarū ancillæ.
„ Sic inter varia eius poemata, vel *ποιημάτια*,
„ potius, videntur etiam hæc fuiſſe, Ouum ſcili-
„ cet, Alæ, & Securis. Hęc ad verbum Salmaſius.

Examinatur allata ſententia, probaturque ſpeciatim verſum manubrij non eſſe de Securi eximendum. Cap. VII.

DOleo, ac vehementer doleo non poſſe me ſubſcribere doctiſſimo viro, & meum intellectum captiuare in obſequium ſummæ illius eruditionis. In primis enim ſtatuens Bipennem a Romanis appellatam fuiſſe Securim, quæ ex vtroque latere ferri aciem in modum alæ, vel pinnæ factam haberet, non autem quod in vtramque partem ſcinderet, vel acuta eſſet, ex eo quod pinnum

pro acuto veteres dicebant; aduerſantem habet apertiſſime non ſolum [a] Quintilianum, his oppoſita prorſus aſſerentem dum ait. *Quare diſcat puer quid in literis proprium, quid commune, quæ cum quibus cognatio: nec miretur cur ex ſcamno fiat ſcabellum, aut à pinna (quod eſt acutum) Securis vtrinque habens aciem Bipennis, ne illorum ſequatur errorem, qui quia à pennis duabus hoc eſſe nomen exiſtimant, pinnas auium dici volunt:* tum etiam [b] Ariſtotelem qui ſtatuit *iuſtum eſſe omnia appellare a fine*; quum itaque finis Securis eidem [c] Autori ſit inciſio, ac omnino τὸ ſecare; quod eſt acuminis propria functio, non autem τὸ volare, quod eſt alarum operatio propria; profecto conſentiendum eſt Quintiliano dicenti vtrinque acutam Securim appellari bipennem a pinna, quæ ſignificat acutum, errareque illos, qui bipennis nomen deducunt a pennis, ſiue a duabus Alis auium, quas pinnas appellant: non autem conſentiendum inclyto Salmaſio ſtatuenti Securim dici bipennem vt auis bipennis, quod ſcilicet ex vtroque latere ferri habeat aciem in modum alę vel pinnę factam, non autem quod in vtramque partem ſcindere valeat, vel acuta ſit, ex eo quod pinnum pro acuto veteres dicebant. Huicne tam docto viro

[a] lib. 1. cap. 4.

[b] 2. de ani. t. 49.

[c] 2. de an. t. 10.

viro (Quintilianum dico) adimere vult clarus Salmaſius in verborum comitijs ius ſuffragandi? & tanquam ſexagenarium maiorem de ponte deiiciet? longe aliter de illo ſentit [d] Martialis, qui ſic eum alloquitur.

„ Quintiliane vagę moderator ſumme Iuuentę
„ Gloria Romanæ Quintiliane togæ.

Sed nec ab inſigni viro recipimus pinnas bipennis Securis exprimere figuram alarum auis; tum quia pinnæ Securis orbicularem figuram habent, Alæ vero rectam, vt aperte conſtat ex imagine poematum horum Simmię: qui Securis ſuæ pinnas in orbem circumducit, & Alulæ ſuę plumas in rectum diducit; imo in Securi lectionem circularem inſtituit, in Alis rectam; optime rei naturam imitatus & artem; quia natura in alis auium extendit abſque vllo curuore pennas in rectum. Ars vero fabrilis bipennem conſtituens, pinnas eius arcuat in gyrum; & ſpeciatim bipennem militarem, quam proinde [e] Virgilius appellat curuam Securim; tum quia pinnę Securis bipennis inuicem copulantur in centro ſui circuli, nexum habentes in medio penitus ſuæ magnitudinis; quum Alæ iungantur in partibus pennarum ſuperioribus, quarum capita longe magis diſtant a termino

d lib. 2. epig. 90.

e 7. Aen.

coniunctionis, quam plumarum extremitates inferiores Nec obiiciat vir doctus enſem, ſeu gladium ancipitem, qui vtrinque acutus, non ideo dicitur bipennis, neque Securis; etenim quum omnia debeant a forma, & a ſuo fine proprio denominari, vt nuper nouimus ex [f] Ariſtotele; iam enſis & anceps gladius non habet pro fine ſuo ſolum τὸ ſecare, vt Securis, nec pro forma ſolam aciem, vt Securis; quod notauit etiam [g] Ariſtoteles; ſed enſi & gladio finis præcipuus eſt perforare, punctimque cædere; formaque gladij, & enſis maxime conſiſtit in cuſpide: quum itaque gladius, & enſis anceps non tam ſecet ob acies laterales, quam perforat & pungit ob cuſpidem in acie; propterea gladius anceps & enſis, non dicitur Securis, neque bipennis; vt illa quæ ſine cuſpide pungente ac perforante ſolam obtinuit aciem lateralem, quæ veteribus pinna dicebatur. Deinde collaudare nequeo mutationem figuræ, ac lectionis poematij Simmiæ factam a Salmaſio; quum enim ſinguli verſus habeant figuram arcus, cornua verſus manubrium rectum incuruantes; neſcio qua ratione vir doctus omnia metra Securis direxerit ad lineas rectas; nullam enim ſui facti cauſam attulit;

f 2. de an. c. 4.

g 2. de an. c. 10.

quum militares Secures, & potiſſimum templis appenſæ fuerint curuæ, vt teſtatur [h] Virgilius recenſens militum donaria templo ſuſpenſa, his metris. h 7. Aen.

„ Multaque præterea ſacris in poſtibus arma,
„ Captiui pendent currus, curuæque Secures,
„ Et criſtæ capitũ, & portarũ ingentia clauſtra.
„ Spiculaque, clypeique, ereptaq; roſtra carinis.

Securim vero Epei, quam hic Simmias tractat, non ſolum illi vſu veniſſe ceu fabro ad conſtructionem equi lignei, ſed etiam vt militi ad euertendos Troiæ muros, & ad hoſtes interimendos; tum clare teſtatur Simmias in hoc Idyllio; tum innuit Pauſanias in Phocicis inquiens *Polygnotum pinxiſſe Epeum Troiæ muros æquantem ſolo: prominereque inter ruinas caput ſolum equi Duratei.* Conſimiliter quum verſus vnius pinnæ bipennis omnes a Simmia deſcribantur protenſi a ſummo ad imum, Sinarum, & Indarum literarum more; atque alterius viciſſim ab imo ad ſummum vir doctus indicta cauſa mutauit ſeriem metrorum ſecundæ pinnæ, deſcribens verſus omnes ad vnum legendos ab eadem regione, nempe a ſiniſtris ad dexteram; quum tamen rationi conſentaneum ſit, aliquam ſubeſſe cauſam, quæ Simmiam

auto-

autorem noſtri poematij dudum impulerit ad verſus ita inuicem contrario veluti curſu fluentes, ac in gyrum ſe ſe conſequentes deſcribendum; quam cauſam nos opportune † conſide-
† cap. 12.
rabimus. Deinceps mutat frequentiſſime vir celſus verba contextus, cauſatus metrorum regulas; quod non ita facile cócedere poſſumus; tum quia Græci poetæ multa ſibi licere putant contra receptas metrorum regulas; tum quia forraſſis huiuſmodi poematia longe aliis regulis verſuumque ſpeciebus contexta fuerunt, ac cenſeat vir eruditus. Inſuper vt inclyto viro concedimus ab hoc autore præter Ouum, Alulam, & Securim, alia poematia multa conſcripta fuiſſe, vt ex Suida, & Hepheſtione demonſtrat; quibus adiungi poteſt tum Clemens k
k 5. lib. ſtrom.
Alexandrinus, qui Simmiæ Rhodii meminit, eiuſque verſum citat, quo Mare nuncupat nomine Zaps, dum ait:

καὶ Σιμμίας ὁ Ῥόδιος
Ἄμασι γνήτων καὶ τελχίνων, ἔφη, ἡ ἁλυκὴ
Ζάψ.

hoc eſt: *& Simmias Rhodius*
Ex Amaſi gnatis Fabriſque enatus amarus
Zaps.

l lib. 11. cap. 12.
tum etiam l Atheneus, apud quem legimus non

ſolum

ſolum καὶ Σιμμίας δ' ἐν τῇ Γοργοῖ φησίν.

Αἰθέρος ὠκεῖαι πρόπολοι πίλναντο πέλειαι.

hoc eſt: *Simmias in Gorgo ait:*

Appropinquauerunt veloces ætheris famulæ Palumbes. ſed etiam Τιμαρχίδας δὲ καὶ Σιμμίας οἱ Ῥόδιοι ἀποδιδόασιν ἐν ἀνθ' ἑνὸς, ἴσθμιον στέφανον. ideſt: *Timarchidas, & Simmias Rhodij vno velut ore Iſthmiam coronam dixerunt.* ita verſus alios Simmiæ ab Hephæſtione relatos, a clariſſimo viro valde mutatos non probamus; quum enim dicat apud Hephæſtionem haberi, Σιμμίας δὲ ἐν τοῖς ποιήμασιν τοὺς πλείστους κρητικοὺς παραλαμβάνειν.

Μᾶτερ ὦ πότνια νυμφᾶν ἁβρᾶν

Δῶρι κυμοκτύπων ἦρα ἁλίων μυχῶν.

quorum nullus alius eſſe poteſt ſenſus, quã iſte. *Simmias autem ſtuduit in poematibus plurimos pedes Creticos aſſumere,*

Mater o veneranda nympharum mollium

Dori fluctiſonorum regina marinorum receſſuum; admoneatque verſus hos non ſatis emendate legi in editione Hephæſtionis: Nos tamen verſus ab Hephæſtione allatos in eius editione legi putamus emendatiſſimos, & in hac ſua emendatione virum plane doctum dupliciter audiendum non eſſe. Nã in Hephæſtione legimus ad verbum,

Μᾶτερ ὦ πότνια κλῦθι νυμφᾶν ἀβρᾶν
Δῶρι κυμοκλύπων Ηρα ἁλίων μυχῶν.

quæ ita ſenſum habent optimum, & emendatiſſimum:

Mater o veneranda audi nymphas molles
Dori fluctiſonorum Iuno marinorum receßuum.

vir autem doctiſsimus in ſua correctione primo non bene delet e textu Hephæſtionis integrum verbum κλῦθι, ſine quo verſus ille Simmiæ primus non eſt integer conſtans ex quatuor pedibus Creticis triſyllabis, vt vult hoc loco probare vetus Hephæſtion; & qualis eſt verſus ſecundus. Deinde vero non bene mutat in ſecundo verſu particulam Ηρα, quæ *Iuno* interpretatur adiectu literulæ ν, & diminutione maiuſculæ notæ Η in minuſculum elementum ἤ, pro Ηρα legens ἤραν pro Iunone ſubſtituens reginam; quia Doſiadas pulchre hoc verſu Dorida nuncupat Iunonem Maris, ſeu Marinorum receſſuum fluctiſonorum; vt enim obſeruatione [m] Gyraldi a Statio [n] Neptunus vocatus eſt ſecundus Iupiter.

m in Syntag. 5. n

.... dextramque ſecundi
Quod ſupereſt complexa Iouis.

vtque Pluto nuncupatus eſt Iupiter tertius, & Terrenus Iupiter ab Orpheo in hymno Eume-

nidum,

nidum, appellans eas magni Iouis Terreni filias, & Proſerpinæ his metris:

Κλῦτέ μου Εὐμενίδες μεγαλώνυμοι εὔφρονι βουλῇ,
Ἁγναὶ θυγατέρες μεγάλοιο Διὸς χθονίοιο
Περσεφόνης τ' ἐρατῆς κούρης καλλιπλοκάμοιο.

ideſt:

Audite me Eumenides celebres prudenti conſilio
Caſtæ filiæ magni Iouis terreni,
Proſerpinæque amabilis puellæ pulchras comas habentis.

vtque idem Pluto ob Ouidio nuncupatus eſt Iupiter Stygius, & a Silio Iupiter niger

[o] *Sæpe tibi eſt Stygij regia viſa Iouis* — o Ouid.

[p] *Sacra Ioui Stygio quæ rite incæpta paraui,*
Perficere eſt animus. — p Virg. 4. Aen.

[q] *Nigro forte Ioui, cui tertia regna laborant.* — q Sil. lib. 18.

quinimo vt poetę frequentiſſime Proſerpinam appellant nomine Iunonis. nam & [r] Papinius eam vocat Iunonem Stygiam dum infit — r in Sylu.

. . . . . . Stygiæque ſeueros
Iunonis thalamos . . . . . .

& Silius [s] Iunonem Auernam nuncupat eandem inquiens: — s in bell. Punic.

. . . . . . Comites Iunonis Auernæ.

& [t] Claudianus ipſam cognominat Iunonem profundam, concinens — t de rapt. Proſer.

. . . . caligante ſque profundæ
Iunonis thalamos . . . .

u 6. Aen. &[u] Virgilius appellat Iunonem infernam, apud quem

. . . . latet arbore opaca
Aureus & folijs, & lento vimine ramus
Iunoni infernæ dictus ſacer . . . .

x in Theb. & demum[x] Statius ipſam Proſerpinam dicit Iunonem inferam, cui

Iam complexa manu crinem tenet infera Iuno.

vt ergo poetæ paſſim appellant Neptunum Iouem Marinum, Plutonem Iouem terrenum, & Proſerpinam Iunonem Stygiam, Auernam, & inferam; vtque[y] Virgilius nomine Doridis aquam maris abſolute ſignificat dum ait:

y Eclog. 10.

Sic tibi dum fluctus ſubterlabere Sicanos
Doris amara ſuam non intermiſceat vndam;

ita pulchre Simmiæ Rhodio apud Hephæſtionem Doris eadem dea maris nuncupatur Ηρα *Iuno* marinorum receſſuum, adeoq; vocem Ηρα mutare non erat neceſſe in vocem ἦραν, vt fecit vir eruditus. Ac ſane pulchre Simmias Doria nobis deſcripſit Iunonem fluctiſonorum marinorum receſſuum, ad Thetidis differentiam eius ſororis, vt ait[z] Lucianus, quæ Iuno dicitur Maris abſolute; quia Thetis[a] Heſiodo, &

z dial. Dorid. & Thetid.
a in Theogon.

& Iſaacio relatu[b] Mythologi Comitis eſt vxor Oceani latepatentis, ac receſſus fluctiſonos non habentis, ſed fluctifluos; quum Doris vxor Nerei, qui mari mediterraneo[c] præfectus eſt a Gentilibus, habenti multos receſſus vtrinque ad littora, vbi fluctus allidentes perſonare ſentiuntur, aptiſſime non maris Iuno, ſed Iuno marinorum receſſuum fluctiſonorum a Simmia noſtro nuncupetur. Demum reliqua omnia in hoc poematio ab inclyto viro propoſita ſuſcipientes non ſolum, ſed & ſuſcipientes, illud vnum amplecti non poſſumus, quod de manubrio eruendo cogitauit; tum quia ſine manubrio, vt ab eximio viro formatur, hoc poematium non habet imaginem Securis, quum a figura præſertim nomen ei primus autor indiderit; vt etiam ab exteriori forma Ouum, & Alulam & Syringam Theocritus nuncupauit Idyllia conſimilia; ſecus enim vt antiquiſſimi pictores ob imperitiam rudes adeo figuras efformabant, vt eis nomina imponere deſcripta neceſſe haberent, ſi cognoſci deberent[d] Aeliani, Plinijque[e] teſtimonio. *Quum Ars inquit pingendi iam ortum duceret, & quodammodo in lacte faſcijſque verſaretur, adeo rudi, & impolito ſtylo depinxerunt animantia, vt adſcribere ad ea pictores*

b lib. 8. cap. 1. Virg. Ecl. 10.

c Boccat. Geneal. lib. 7. cap. 8. 13.

d 10. Varia hiſt. cap. 10.

e lib. 35. cap. 3.

neceſſe eſſet, hoc eſt bos, illud equus, hoc arbor, ſua vero lingua ſic Aelianus. Ὅτε ὑπήρχετο ἡ γραφικὴ τέχνη, καὶ ἦν τρόπον τινὰ ἐν γάλαξι, καὶ ἐνσπαργάνοις, οὕτως ἄρα ἀτέχνως εἴκαζον τὰ ζῶα, ὥστε ἐπιγράφειν αὐτοῖς τοὺς γραφέας, τοῦτο βοῦς, ἐκεῖνο ἵππος, τοῦτο δένδρον. Eodem plane modo ſuam Securim hanc Simmias efformaſſet ſolo adſcripto Securis nomine nobilem, effigie prorſus ignobilem: tum quia nefas eſſe putamus ex vetuſtiorum ſcriptis, quæ dilucidanda ſuſcipimus aliquid adimere; præſertim verſum integrum, ac ſatis longum; ſi namque manubrium illud in omnibus legitur exemplaribus; cur ipſum adſcititium eſſe putemus, non genuinum? tum quia ſine manubrio Securis non eſt, niſi æquiuoce, vt oculus qui videre non poteſt [f] Ariſtoteleo decreto; quum ſine manubrio Securis officio fungi nequeat vllo modo: tum ſpeciatim quoniam obiectiones viri præclari ea ſolutione tolluntur, qua noſtrum hoc & commune manubrij placitum mirifice confirmatur. *Sciolus aliquis*, ait vir catus, *qui videret huic Securi manubrium deeſſe hoc pati non potuit, & iſtud de ſuo addidit.* quæſo, quomodo id probat vir egregius? an aliquod exemplar vetuſtum habuit Securis abſque verſu manubrij? id certe nullum attulit.

[f] 2. de ani. t. 9.

Quare in re controuerſa, nudæ ipſius aſſertioni ſubſcribendum non eſt, reclamantibus omnibus antiquis codicibus. *Impudentiſsimum vero,* ſubdit, *oportet fuiſſe, qui ſic poſteritati voluerit imponere:* ſed non probatur, at ſolum ſupponitur ſpuria manubrij applicatio; quod autem controuerſum eſt, id probandum eſt, non ſupponendum eſt. *Et imperitiſsimum* addit, *qui quum manubrium huic ſecuri putaret inſerendum, tam male illud dedolauerit.* Nos apte dedolatum fuiſſe manubrium Simmianæ Securis fortaſſe mox oſtendemus. *Deinde ita male & inconuenienter aptatum eſt, vt ſi ſententiam eius ſpectes, nuſquam cohæreat, nec cum vlla Securis parte quadrare poſsit.* Vt in Aræ ſuæ baſi Doſiadas proprium nomen appoſuit, & Muſarum, quibus eam dedicauit; quæ inſcriptio quid ab Ara penitus abſolutum eſt; ita manubrij verſus non neceſſariam habet cohærentiam cum Securi, cuius poematij ſenſus integer eſſe poteſt, vt integer erat ſenſus Aræ ſine ſubſcriptione in baſi; bene tamen & conuenienter aptatum eſt hoc ſecuri manubrium; tum vt primo aſpectui poematium cunctis inſpicientibus repreſentaret imaginem Securis; tum vt in ſuo poematio locum haberet autor, in quo ſuum nomen vtcunque

de-

deſcriberet. *Plenus enim & abſolutus vndique huius poematij ſenſus ab extremis vtrinque partibus vſque ad medium, qui locus erat proprius manubrij.* Cæterum id non arguit poematium Securis ab autore factum fuiſſe ſine vulgato manubrio; ſed oſtendit artificium huius Idyllij mirifice correſpondens prototypo ſuo, materiali nempe Securi, quæ ferrea cum ſit, manubrium ligneum habet, longe diuerſæ materiæ; ſic in manubrio poematij ſcitiſsime diuerſum videtur poeta tractare argumentum a materia ſymbolicæ Securis; ad eam tamen vtcunque pertinens; quia locum fabricæ Rhodum, & artificem Binonem, ſi non vero nomine ſaltem officio a multiplici ſtructura poematum varias rerum materialium figuras referentium; vt [g] infra patebit. *ſed ibi qua ratione poßit hærere non video, nam quo referes illud* τὸν Βίων κλυτοῖς ἦσε θεοῖς? *ad* πέλεκυν *ſcilicet: atqui nulla ibi* πελέκεως *mentio.* Nos primo referimus illud, *Quam Binon inclytis cecinit Dijs*, ad felicitatem, de qua nuperrime tractauerat dicens: τὸν ὄλβον: nam poeta Deæ Mineruæ dedicans Idyllium Securis, cum ſummis eius Deæ laudibus ipſius felicem beatamque vitam his verſibus celebrat. Quid ſi deinde referamus ad πέλεκυν? ad Securim

[g] cap. ſeq.

rim dico, ad hoc poematium? at inquit vir eximius: *nulla ibi ſecuriculæ mentio*: quid ita? nonne totum poematium Securis eſt præſens? nonne Securis dicta nuper fuit Epei nominatim expreſſa in poematio? *Præterea quum omnes huius poematij verſus ἀντιθέτικοι ſint, ἀντίστροφοι; cur hic ſolus ἀντιθετικὸν ſuum non habet?* Dicimus id conſultiſſime factum a Simmia, quia cæteri verſus duas pinnas, alaſque Securis efformant; quæ mutuo ſibi correſpondentes, verſibus contrapoſitis eiuſdem menſuræ conſtrui debent; ſed in Securi manubrium vnicum & ſingulare vnico & ſingulari verſu conflari neceſſario debuit. *Commode ſane duos verſus capere poterat manubrium, nec ea re iuſtum craſsitudinis modum excederet, quum Theocritus ſingulis quibuſque Fiſtulæ ſuæ cannis binos verſus impenderit.* Non fauet id viro præclaro; quia manubrium Securis non apte comparatur Fiſtulæ cannis, quarum ſingulæ duplici vel triplici verſu compactæ leguntur apud Theocritum, & Optatianum, quia manubrium ſolidum eſt ad robur, at canna quælibet ad ſonum caua eſſe debet; eiuſque cauitas interſtitio duorum verſuum, vel tertio medio inter duos locato recte repræſentatur; vt manubrio ſoliditas, illi ad robur neceſſaria,

vnico

vnico pleno verſu ſignificatur aptiſſime. *Sed age paulo penſitatius iſthunc inſititium commentitiumque verſum examinemus.* Nullum affert vir oculatus codicem antiquum, in quo verſus iſte manubrij non legatur; quare gratis ipſum inſititium nuncupat, & ſine probatione commenticium appellat. Τὸν Βίων κλυτοῖς ἦσε θεοῖς. *Quam Securim Bion inclytis cecinit Dijs. De Bione falſum, nam certum eſt huius poematis auctorem eſſe Simmiam: mentitur impudenter quiſquis eſt, & Bionis nomen ad fucum faciendum nobis obtendit.* Si cum Hephæſtione dicamus huius poematis autorem fuiſſe Simmiam, dum hic nomen Bionis aut Binonis ſibi adaptat, non ad mentiendum, nec impudentia vlla, nec ad fucum nobis faciendum id præſtitit; ſed ex præceptis artis poeticæ, vt Theocritus, qui Paridem ſe nuncupauit in Idyllio Fiſtulæ ſine dolo & impune, ſed ex arte; qua de re latius infra ſuo loco. Cæterum apud viros eruditos (vt hoc non omittamus) Hephęſtionis autoritas tanta non eſt, vt contra textus literam Bioni, ſeu Binoni hoc poematium adſcribentem nos excitare debeat. *At enimuero quid eſt* ἄδειν πέλεκυν θεοῖς, *canere Securim Dijs? aut qui nam ſunt illi* κλυτοὶ θεοὶ? *Dedicauit olim Epeus Mineruæ Securim, qua*

Durium

Durium equum fabricauerat, hanc dedicationem inſcriptionemque, qualem ab Epeo fuiſſe poſitam erat veriſimile, verſibus incluſit hic Simmias, & ſub Securis figura repræſentandam curauit: Hoccine eſt canere Securim? pudet pigetque ineptiarum. Diximus non Securim, ſed beatitatem Diis inclytis poetam canere hoc poematio in laudem deæ Mineruæ condito. Dicimus etiam nunc Securim ab auctore poeta cani Diis inclytis, hoc eſt præſtantibus ingeniis, vt ille qui dudum dicebat ſe [h] canere ſibi & Muſis. Muſarum nomine, quæ diuæ colebantur, antiquitus doctos homines intelligens, quo ſenſu quoque [i] Virgilius virum acie mentis penetrantem in abditæ rei cognitionem appellat Apollinem, inquiens:

h Vide Cicer. in Bruto & in Ara Do ſiad. cap. 8. in f.

i Eclog. 3.

Dic quibus in terris (& eris mihi magnus Apollo)
Tres pateat cæli ſpacium non amplius vlnas?

Quare Diis inclytis canere Securim, eſt viris ingenio pollentibus ac poetis, quos in Ione Plato diuinos vocat, & deorum filios, proponere poematium Securis inſpiciendum ac intelligendum; ſi enim apud Marcum [l] Tullium Egeſias alterum pene Demoſthenem ſaltare dicitur eleganter, adeoq; non inepte; Si [m] Ouidio carmina ſaltantur in theatro; ſi poemata ſaltantur populo; ſi laudes etiam virorum ſal-

l de Orat.

m 1. triſt. eleg. 8.

tantur; Si [n] Plinii teſtimonio laudes Imperatorum ſaltantur apte; ſi [o] Cœlio ſaltauit olim celebris ſaltator Veneris adulterium & Martis, Vulcanumq́; a Sole commonitum vtriq́; ſtruentem inſidias, illos claudi artificis fabri technis irretitos, aſſiſtentes ſpectaculo deos, ſuffuſam rubore Venerem timidius ſupplicantem belli deum, ac quæcunq́; fabella continet; cur poeta noſter ſuam Securim apte canere non potuit? Sequitur Ροδιῶ γεγαὼς, *Rhodium Bionem equidem nullum noui*. ſed in primis an propterea nullus fuit Bion Rhodius, quia clariſsimus Salmaſius Bionem Rhodium nullum nouerit? certe Rhodium Bionem colligere nos poſſumus ex Laertio, & Strabone; ſiquidem [p] Laertius teſtatur Bionem Boryſthenitem Rhodi Athenienſibus ad oratoriam ſe exercentibus Philoſophiam explicauiſſe; primumque omnium Philoſophiam vario orationis flore veſtiuiſſe; faciendiſque verſibus ingenium præcipue accommodatum habuiſſe. [q] Strabo vero confitetur quotquot Rhodi docuerunt Rhodios appellatos fuiſſe, licet alienigenæ forent; ita Poſidonius Apamienſis ex Syria, Rhodius dictus eſt, quod Rhodi vixit, & ſophiſticam exercuit: ſic Apollonius, Malacus, & Molon origi-

n In Panegyric.
o lib. 5. cap. 3.
p lib. 4.
q lib. 14.

origine Alabandenſis, incolatu & magiſterio Rhodii vocati ſunt: item Piſander poeta Rhodius, & Simmias Grammaticus, Ariſtocles; item Dionyſius Thrax, & Apollonius, qui Argonautas compoſuit, Alexandrini quidem fuere, Rhodii tamen vocati ſunt. Quare hinc Rhodium Bionem nouiſſe poterat inclytus Salmaſius. Sed Ῥοδοῖ γεγαώς, non indicat Bionem fuiſſe Rhodium origine, aſt incolatu ſolum; vertitur enim proprie *Rhodi quum eſſet*. Rhodi namque fuiſſe poteſt etiam non Rhodius; vt ego non Bononienſis, at Genuenſis, Bononiæ ſum, dum hanc Encyclopædiam excudo. Cæterum Simmias Rhodius, ſi Securis huius autor eſſe dicatur, dici potuit Bion, vel Binon, vt in Fiſtula ſua Theocritus mutato, ſeu mutuato quodam nomine Paridem ſe nuncupat. *Quod enim de Smyrnæo Bione hic accipiunt, eumque Rhodi fuiſſe volunt, verbo refutari non merentur.* Ego licet non ſim genere Bononienſis, ſed Genuenſis; quia tamen hęc pango Bononię degens, vbi Philoſophiā ſupraordinariā doceo, nō inepte dixero, me, Bononię quū eſſem hanc Securim poeticam explicare; imo vero me Philoſophum Bononienſem hoc ipsū agere. Quare hoc opus Bionis ſeu Binonis, etſi non Rho-

dii, Rhodum tamen incolentis eſſe potuit. Sin autem non placet viro diſerto Bion Smyrnęus, accipiat ex Diogene [r] Laertio Bionem Boryſthenitem Rhodi habitaſſe, ac Philoſophiam docuiſſe, faciendiſque verſibus ingenium accommodatum habuiſſe, ſapientiamque vario orationis flore veſtiuiſſe. *Sequitur* ὅς εὗρε πολύτροπα μέτρα μολπᾶς. *Apage hunc inuentorem.* [s] Ariſtoteles rerum inuentoribus ait agendas eſſe gratias, etiamſi non abſoluerint ac eas perfecerint; eoſque collaudandos, non abigendos eſſe; *verum*, inquit, *non ſolum illis agendæ ſunt gratiæ, quorum opinionibus quis acquieſcet; ſed illis qui ſuperficie tenus dixerunt; conferunt enim aliquid etiam iſti; habitum namque noſtrum exercuerunt; ſi enim Timotheus non fuiſſet, multum melodiæ nequaquam habuiſſemus; ſi tamen Phrynis non extitiſſet, ne Timotheus quidem: ſimili modo & de illis eſt, qui de veritate aſſeruerunt; a quibuſdam enim aliquas accepimus opiniones, quidam vero vt hi fierent cauſa fuerunt.* Et [t] alibi, Reliquum eſſe ait omiſſa quidem artis venia dignari; inuenta autem multa proſequi gratia. *Sed vbinam ſunt illa* πολύτροπα μέτρα, *quæ inueniſſe gloriatur?* Si dicatur huius poematis autor eſſe Simmias, qui & Ouum, & Alulam, & alia id generis poematia

[r] lib.6. de Vita Bion.

[s] 2. meta. t.2.

[t] 2 Elēch. cap. vlt. inf.

con-

condidit, næ πολύτροπα, hoc eſt, *multiformia* metra fuerint, quorum inuentorem ſe dicit autor noſtræ Securis; nam Oui, Alulæ, ac Securis metra ſunt multiformia. Sin autem autor Securis fuerint Binon, vel Bion alius a Simmia; cur non potuit ille conſtruxiſſe metrorum alia genera in aliis poematiis, quę ad manus noſtras minime peruenerint? anne probare poterit vir eruditus huius poematis autorem nullum aliud genus verſuum ſcriptitaſſe? *Nam & in toto hoc carmine nulla ſunt πολύτροπα μέτρα, ſed omnia Choriambica pura, idque genus vnum eſſe ex illis decem principalibus & prototypis metrorum generibus, nemo ignorat. nullum igitur in hoc poematio metrum πολύτροπον niſi hoc vnum, quod etiam eſt κακότροπον, ſed μέτρον πολύτροπον non ſunt μέτρα πολύτροπα.* Nos & in hoc vno Securis poematio videmus metra polytropa ſeu multiformia tum ratione ſtructuræ, nam hoc manubrium, & alia metra pinnarum diuerſi generis, metra ſunt; tum ratione figuræ, quia manubrium rectum, & alia omnia curua metra polytropa ſunt; tum ratione flexuræ; quoniam prioris pinnæ metra omnia cum manubrio a ſummo ad imum, ſiue a ſiniſtris ad dexteram protenduntur; e contra verſus poſterioris Alæ ab imo ad

ſum-

ſummum, ſiue a dextris ad ſiniſtram ducuntur; tum demum ratione menſuræ; ſiquidem gradatim minores arcus a maximo vtrinque accedentes ad longiſſimum manubrium rectum, verſus πολύτροποι ſunt. Deinde nonne vir ipſe clariſſimus in ſuis Notis ad Alas inquit, numero & genere verſuum, ſitu etiam figuraque nihil plane differre ab Alis Securim? qui ergo in Alis agnouerat primum & poſtremum verſum eſſe hexametra, ſecundum & penultimum pentametra, & ita deinceps decreſcendo vſque ad media, quæ minima ſunt, & monoimetra iambica: quomodo nunc non patitur audire metra Securis eſſe polytropa? Sique in Alis vltima & minima metra non eſſe Choriambica, vt ſuperiora & maiora, dixit vir egregius; cur in Securi ponens eandem omnino verſuum varietatem, non agnoſcit metra polytropa, ſed ſola Choriambica? *Quis vero non videt hæc πολύτροπα πέτρα μολπᾶς ex illis Oui Simmiæ ſumpta eſſe πολύπλοκα μέτρα μολπᾶς?* ſed vir egregie, cur viciſſim non fieri poſſit vt illa Oui Simmiæ ſumpta fuerint ex his huius Securis? Deinde quodnam vitium eſt eundem Simmiam vtrobique, vel duos poetas in variis poematiis eandem ſententiam iiſdem fere verbis

po-

poſuiſſe? nonne Virgilius integra carmina ex Homero deſumpſit impune? hoc certe notauit[u] Macrobius in Saturnalibus: nonne idem Homerus idem metrum diuerſis in operibus repetit? nonne hoc idem ſine vitio facit Virgilius? id ſane cuique compertiſſimum eſt poetas a limine ſalutanti. *His breuiter examinatis ſupereſt vt doceamus quamobrem Simmias huic Securi Epei manubrium nō appoſuerit*. Id gratis accipitur ſine probatione neceſſaria a viro præcelſo; ponitur enim tanquam ratum, quod ſatis non eſt comprobatum. *Sciendum eſt hoc ποιημάτιον, inſcriptionem eſſe Securis ab Epeo dedicatæ; quam poeta vt iam diximus Securis effigie formatam exhibuit*. Hæc omnia nos vltro concedimus: *Quæ autem Dijs dedicabantur, & appendebantur, ſiue arma eßent, ſiue inſtrumenta fabrilia, ſeu res aliæ quæcunque, ea moris erat parte ſua mutilari, ne in vſum hominum conuerti poßent; neue parata, aut ad manum eßent vti volentibus*. Hæc vice verſa ratione ac experimento, veterumque autoritate conuelli poſſunt; nam quæ Diis dedicabantur, ea integra & perfecta conſecrari debuiſſe par eſt: nec metuendum erat, ne in vſum hominum conuerti poſſent; tum quia loci religio procul arcebat homines a ſacrilegio; tum

[u] lib. 5. Saturn.

quia templi cuſtodes non permittebant eripi donaria; tum quia ſecus Diis nihil aurei aut argentei ſuſpendi debuiſſet; quum hæc vel mutilata concedere poſſint in vſum hominum; tum quia vetuſti poetæ, ac hiſtorici varia donaria verſibus concelebrantes, & ad æternam memoriam ſuis ſcriptis inſerentes, ne verbum quidem de illorum mutilatione; ſed ex aduerſo prædicant eorundem pulchritudinem, eaque dicunt miſſa ſuſpenſaque fuiſſe ad ornatum templi; an laceris & mutilatis rebus templa & numinum ſimulachra exornentur? nihil minus. Pauſanias in Eliacis ait: Ἐν δὲ Ὀλυμπίᾳ παραπέτασμα ἐρεοῦν κεκοσμημένον ὑφάσμασιν Ἀσσυρίοις καὶ βαφῇ πορφύρας τῆς Φοινίκων ἀνέθηκεν Ἀντίοχος. οὗ δὴ καὶ ὑπὲρ τοῦ θεάτρου τοῦ Ἀθήνησι ἡ αἰγὶς ἡ χρυσῆ, καὶ ἐπ᾽ αὐτῆς ἡ Γοργὼ ἦ ἐς τὰ ἀναθήματα. τοῦτο οὐκ ἐς τὸ ἄνω τὸ παραπέτασμα πρὸς τὸν ὄροφον ὥσπερ γε Ἀρτέμιδος τῆς Ἐφεσίας, ἀνέλκουσι. καλωδίοις δὲ ἐπιχαλῶντες, καθιᾶσιν ἐς τὸ ἔδαφος. id eſt: *Et in Olympij quidem templo laneũ velum cum texuli Aſſyriorum opere, tum Phoenicum purpura luculentum dedicauit rex Antiochus. Eiuſdem donum fuit Aegis aurea addita Gorgone, quæ Athenis in theatri faſtigio inter cætera dona locata eſt. Velum, non quo more fit in Dianæ Epheſiæ templo, ſuper lacunar*

ſurſum

ſurſum attollitur, ſed ad pauimentum vſque laxatis funibus demittitur. Non ergo metuebant ſacrilegas hominum manus, quæ luculentum velum raperent, dum ipſum ad pauimentum vſque laxatis funibus demittebant; nec ſciſſum dicitur, aut eſſe potuit velum illud, quod luculentum regis donum celebratur. [x] Maximus etiam Tyrius nobilis ille Platonicus agens de ſignis Deo dicandis ait: *Sic nautæ in extanti aliquo ſcopulo quod minime tunderetur ab vndis: temones marinis dijs dicauerunt, ſic de Paſtoribus aliqui Pana venerantur, in eius honorem vel abietem excelſam, vel antrum profundum eligentes. Agricolæ præterea colunt Liberum patrem, viridem ac natiuum aliquem truncum in pomario conſerentes, ruſticum nimirum ſignum. Dianæ ſacratæ ſunt ſcaturigines fontium, deuexæque in montibus valles, & venationibus expoſita prata. ſed & Ioui mortalium primi vertices montium ſacrarunt Olympum atque Idam, vel alium quempiam qui præ cæteris cælo proximus eſſe videretur.* Quum tamen temones illi non dicantur fuiſſe confracti, & ad vſum inepti, & abies excelſa, viridiſque truncus in pomario conſitus, antrum, ſcaturigines fontium, deuexæque valles, venationibus expoſita prata, & montium cacumina quantumuis

[x] Serm. 38.

Diis dicata, concedant in vſum hominum citra dedicantium iniuriam, aut querelam. Sed & Euripides Creuſæ filium inducit, qui Phœbi templis dedicat donarium arcam integram, in qua ornamenta erant integra, nimirum induſia, & monilia aurea in imaginem draconum efformata pariter integra, quod pluribus verſibus affert Euripides; quos huc afferre noluimus, ne prolixiori teſtimonio faſtidium potius, quam rei comprobationem afferremus. Theocriti quoque legitur hoc inter epigrammata.

Δάφνις ὁ λευκόχρως ὁ καλᾷ σύριγγι μελίσδων
 Βουκολικοὺς ὕμνους, ἄνθετο Πανὶ τάδε.
Τοὺς τρισσοὺς δόνακας, τὸ λαγωβόλον, ὀξὺν ἄκοντα,
 Νεβρίδα, τὴν πήραν ᾇ ποκ' ἐμαλοφόρει.

hoc eſt:

,, Daphnis ille candidus, ille qui pulchra fiſtula modulabatur
,, Bucolicos hymnos, hæc dedicauit Pani.
,, Tres tibias, paſtorale baculum, acutũ iaculum,
,, Pellem ceruinam, & peram quæ olim poma ferebat.

Quæ non fracta, ſed integra, & ad vſum apta fuiſſe conſtat. Leonidas etiam Tarentinus meminit poculi non fracti, ſed vinô pleni Diis agreſtibus donati ab Heroe Neopto-

ptolemo, in hanc ſententiam [y] concinens.

Α᾽υλια, καὶ νυμφέων ἱερὸς πάγος, ἅθ᾽ ὑπὸ πέτρῃ
Πίδακες, ἥθ᾽ ὕδασιν γειτονέουσα πίτυς,
Καὶ σὺ τετράγλωχιν μηλοσσοε Μαιάδος Ἑρμᾶ,
Ὅς τε τὸν αἰγιβότην Πὰν κατέχεις σκόπελον,
Ἵλαοι τὰ ψαιστά, τό, τε σκύφος ἔμπλεον οἴνης
Δέξαθ᾽, Αἰακίδεω δῶρα Νεοπτολέμου.

hoc eſt:

» Domicilia ruri, & nympharum ſacer collis, & ſub ſaxo
» Fontes, & aquis vicina pinus,
» Et tu quadrate ouium cuſtos Maiæ fili Mercuri
» Quique caprarũ paſtor Pan tenes ſcopulum
» Beneuoli hæc liba, & hunc ſcyphũ plenũ vino
» Accipite, Aeacidæ dona Neoptolemi.

etiamſi nomine ſcyphi pleni vino, vinum ipſum in ſcypho poſſit intelligi. Sed tamen Mnaſalcus etiam Veneri Fiſtulam integram ſuſpendit, & donat [z] inquiens:

Ἀσύριγξ, τί τοι ὧδε παρ᾽ Ἀφρογένειαν ὄρουσας;
Τίπτ᾽ ἀπὸ ποιμενίου χείλεος ὧδε πάρει;
Οὔτοι πρῶνες ἔθ᾽ ὧδ᾽ οὐδ᾽ ἄγκεα πάντα δ᾽ ἔρωτες,
Καὶ πόθος. ἁδ᾽ ἄγρια μοῦσ᾽ ἐν ὄρει νέμεται.

hoc eſt:

» Fiſtula qui huc ad Veneris fanum proſiluiſti?
» Quid a paſtoris labris hic preſto es?

[y] Florileg. lib. 1. c. 3. ep. 5.

[z] ibid. epig. 3.

„ Non hic colles amplius, neque valles, at cun-
    cta amores,
„ Et deſiderium: Hæc vero ruſtica Muſa in
    monte paſcetur.

Sed nonne Pani Fiſtulam integram Theocritus, nonne Ouum integrum Simmias ipſemet Dianæ dicauit? Cur idem Simmias Epeum ſuſpendere facit Mineruæ Securim ſine manubrio?

a Idyl. 10. Quin & ex Theocriti [a] Meſſoribus apparet olim veteres Diis dedicare conſueuiſſe res integras, & vſui aptas perfectaſque; ait enim ſua lingua,

Αἴθέ μοι ἦσαν ὅσα Κροῖσον πόκα φαντὶ πεπάσθαι,
Χρύσεοι ἀμφότεροί κ᾽ ἀνεκείμεθα τᾷ Ἀφροδίτᾳ:
Τὼς αὐλὼς μὲν ἔχοισα, καὶ ἢ ῥόδον, ἢ τύγε μᾶλον,
Σχῆμα δ᾽ ἐγὼ καὶ καινὰς ἐπ᾽ ἀμφοτέροισιν ἀμύκλας.

hoc eſt:

„ Vtinam mihi eſſent quot opes aiũt olim Crœ-
    ſum poſſediſſe,
„ Aurei certe ambo ſtaremus dicati Veneri:
„ Tu tibias tenens, & vel roſam, vel tu malum,
„ Ego autem ſaltantis habitu & nouis in vtro-
    que pede calceamentis.

An tibias confractas, & habitum ſaltantis lacerum, & calceamenta ſciſſa ille conſecrare

cupie-

cupiebat, ne in vſum hominibus cedere poſſent; ille qui Croeſi diuitias optabat, vt aureas ſui & Amicæ ſtatuas dicare valeret? nihil minus. Hoc ipſum dixero de donariis in templo Samiæ Iunonis antiquiſſimo ſuſpenſis, de quibus [b] Apuleius ita ſcribit: *Enimuero ſanum Iunonis antiquitus famigeratum: id ſanum ſecundum littora ſi recte recordor, viam viginti haud amplius ſtadia oppido abeſt. Ibi Donarium Deæ per quam opulentum, plurima auri & argenti ratio in lancibus, ſpeculis, poculis, & huiuſcemodi vtenſilibus: magna etiam vis æris, vario effigiatu, veterrimo & ſpectabili opere.* Dicetne vir eximius pócula, & ſpecula illa confracta fuiſſe dedicata, ne in vſum hominum concedere poſſent? haud puto, quum præſertim Apuleius ea nuncupet vtenſilia. [c] Polybius etiam Donaria templis integra ſuſpenſa nobis innuit, dum ait Aetolos Dii ac Dodonæ quicquid erat Donariorum corrupiſſe, quorum nonnulla magna arte, ſtudio magno, & impenſa ingenti fuerant elaborata. [d] Strabo pariter aſſerit *Cymbros Auguſto Cæſari lebetem plurima ſibi ſanctitate conſecratum dono miſiſſe, eius amicitiam poſtulantes, vt iniurias, quæ prius ſuberant, obliuione delerent, compoteſque votorum factos*; nam ſua lingua infit: καὶ ἔπεμψαν τῷ

σεβα-

b Florid.

c lib. 5. cap. 9.

d lib. 1.

σεβαςῷ δῶρον τὸν ἱερώτατον παρ' αὐτοῖς λέβητα, αἰτούμενοι φιλίαν, καὶ ἀμνηςίαν τῶν ὑπηργμένων. τυχόντες δὲ, ὧν ἠξίουν ἀπῆραν. eratne forſan lebes ille fractus, & ad vſum ineptus? nihil eſt hoc minus veriſimile. Cœlio quoque in [e] Antiquis lectionibus, *Tripodes anathematici ſunt ornatus gratia templis dicati, prorſus ignibus immaculati, intactique, proinde ab Homero etiam apyri nuncupati*; ſed ſi fracti fuiſſent, nec intacti dicerentur, nec templum ornare potuiſſent. Peplum itidem eſt palla feminea, Mineruæ, ac Iunoni deæ dicata, conſecrataque, de qua tum [f] Virgil. concinit:

e lib. 8. cap. 15.

f 1. Aeneid.

„ Interea templum non æquæ Palladis ibant
„ Crinibus Iliades paſſis, Peplumque ferebant
„ Suppliciter triſtes, & tunſæ pectora palmis.

tum Seruius ad hunc locum Virgilii inquit: *Peplum eſt palla picta feminea Mineruæ conſecrata*; tum Comes [g] Mythologus infit: *Adrianus Imperator in eo Iunonis templo, quod fuit in planiore Eubœæ parte, inter cætera memoratu digna, quæ viſebantur, Pauonem ex auro, & lucidis precioſiſſimiſque lapillis dicauit, cum aurea corona, & purpurea palla, vbi erant cælatæ Herculis, & Hebes nuptiæ argenteæ, vt ait Alcetas* [h] *libro Depoſitorum in Delphis, & Pauſanias in Corinthiacis*: tum Pauſanias

g lib. 2. cap. 4.

h 2.

nias idem in Eliacis ait: Iunoni quinto quoque anno peplum matronas ſexdecim pertexere; eaſdemque ludos facere Iunonia: anne cōtextum ab ſe Iunoni Palladiue peplum, quia Diuis conſecrandum erat, ſcindebatur & lacerabatur ne cuiquam vſui eſſe poſſet? non certe probabile ſit, aut veriſsimile priſcos induere voluiſſe Deas ſuas centunculis: anne corona illa aurea, & aureus Pauo precioſis lapillis fulgidus, ab Adriano Iunoni conſecratus, fractus & mutilus fuit? ſed & ita fractus in vſum hominum facile concedere potuiſſet. [i] Athenæus conteſtatur in Delphico Apollinis templo monile aureum Eriphyles dedicatum fuiſſe; ac Helenæ torquem a Menelao pariter dicatum fuiſſe; quæ donaria e templo erepta duabus mulieribus data fuerunt; quæ male periiſſe dicuntur: Athenæi verba ſunt ea. Ἔφορος δὲ ἢ Δημόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐν τῇ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ λέγων φησίν. Ὀνόμαρχος δὲ καὶ Φαΰλλος, καὶ Φάλαικος, οὐ μόνον ἅπαντα τὰ τοῦ θεοῦ ἐξεκόμισαν, ἀλλὰ τὸ τελευταῖον αἱ γυναῖκες αὐτῶν τόν τε τῆς Ἐριφύλης κόσμον ἔλαβον. ὃν Ἀλκμαίων εἰς Δελφοὺς ἀνέθηκε, κελεύσαντος τοῦ θεοῦ: καὶ τὸν τῆς Ἑλένης ὅρμον Μενελάου ἀναθέντος. ἑκατέρῳ γὰρ ὁ θεὸς ἔχρησεν, Ἀλκμαίωνι μὲν πυνθανομένῳ πῶς ἂν τῆς μανίας ἀπαλλαγείη.

i lib. 6. cap. 4.

Τιμῆτιν

Τιμῆεν μ' αἰτεῖς δῶρον, μανίαν ἀποπαῦσαι
Καὶ σὺ φέρειν τιμῆεν ἐμοὶ γέρας. ᾧ ποτε μήτηρ
Αμφιάραον ἔκρυψ' ὑπό γῆν αὐτοῖσι σὺν ἵπποις.
Μενελάῳ δὲ πῶς ἄν τόν Αλέξανδρον τιμωρήσαιτο.
Πάγχρυσον φέρε κόσμον ἑλὼν ἀπὸ σῆς ἀλόχοιο
Δειρῆς, ὅν ποτε Κύπρις ἔδωχ' Ελένῃ μέγα χάρμα
Ως σοι Αλέξανδρος τίσιν ἐχθίστην ἀποδώσει.

Συνέβη δὲ ταῖς γυναιξὶν ἔριν ἐμπεσεῖν περὶ τοῦ κόσμου τούτου. ποτέρα πότερον λήψεται. καὶ διακληρουμένων, ἡ μὲν σκυθρωπὴ οὖσα κατὰ τὸν βίον, καὶ σεμνότητος πλήρης, τὸν Εριφύλης ὅρμον. ἡ δὲ ὥρα διαφέρουσα καὶ μάχλος οὖσα. τὸν τῆς Ελένης. καὶ αὕτη μὲν ἐραθεῖσα νεανίσκου τινὸς Ηπειρώτου, συνεξεδήμησεν. ἡ δὲ τῷ ἀνδρὶ θάνατον ἐβούλευσεν. hoc eſt: *Ephorus, ſiue eius filius Demophilus libro trigeſimo hiſtoriarum vbi de Delphico templo loquitur ait, Onomarchum Phayllum, & Phalæcum, non ſolum quæ in templo fuerunt omnia depeculatos exportaſſe, ſed ad poſtremum illorum vxores Eriphyles monile abſtuliſſe, quod Alemæon dei iuſſu Delphis ſacrauerat, ac Helenæ torquem a Menelao dicatum. Vtrique oraculum deus reddiderat: & Alemæoni quidem conſulenti qua ratione ab inſania liberaretur,*

„ Preciosũ a me donũ poſtulas inſanię remediũ,
„ Preciosã quoq; mercedẽ afferto mihi, eã nimirũ
„ Qua olim mater Amphiaraũ cũ equis ſub terra occuluit.

Me-

Menelao autem ſciſcitanti quomodo iniuriam acceptam ab Alexandro vlciſceretur,

„ Ex auro ſolidum ornatum vxoris tuæ ceruici
„ Detractum affer, quem olim munus gratiſſimum Helenæ Venus dedit,
„ Sic Alexander pœnas tibi pender grauiſſimas.

Mulieribus autem de ornamentis illis certantibus, vtra vtrum haberet, iacta ſorte, vultuoſæ, auſteræ, vitæque grauitate venerandæ obtigit Eriphyles monile: alteri pulchriori, ſed impudicæ ac libidinoſæ Helenæ. Hæc autem Epirotæ iuuenis cuiuſdam amore perdita, ſecuta eſt abeuntem: altera vero ex inſidijs maritum obtruncauit.

Lycophron ēt in Caſſandra verſus hos protulit.

Ἥξει δ᾽ ἀλήτης ἐις ἰαπύγων ςρατὸν
Καὶ δῶρ᾽ ἀνάψει παρθένῳ σκυλιτρίᾳ,
Ταμάσιον κρατῆρα καὶ βοάγριον,
Καὶ τὰς δάμαρτος ἀσκέρας ἐυμαρίδας

hoc eſt:

„ Tum veniet ad Iapigum erro exercitum
„ Et dona virgini ſuſpendet ſpoliatrici
„ Aeneum Craterem, & clypeum bubulum,
„ Atque vxoris crepidas ſuæ.

Quæ omnia par eſt integra & vſui apta, non autem fracta fuiſſe deæ conſecrata. Athenæus idem alibi refert eundem Onomarchum mul-

ta donaria de templis abſtuliſſe, ac ſuis amaſiis dediſſe, dum[k] infit: Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ συγγράμματι Θεόπομπος φιλογύναιον μὲν φησὶ γεγονέναι Φάϋλλον τὸν Φωκέων τύραννον, φιλόπαιδα δὲ Ὀνόμαρχον, καὶ ἐκ τῶν τοῦ θεοῦ χαρίσασθαι τοῦτον εἰς Δελφοὺς παραγενομένῳ, τῷ Πυθοδώρου τοῦ Σικυωνίου υἱῷ ἀποκειρομένῳ τὴν κόμην, ὄντι καλῷ συγγενόμενον, τὰ Συβαριτῶν ἀναθήματα στλεγγίδα χρυσᾶ τέσσαρα. τῇ Δεινιάδου δὲ αὐλητρίδι Βρομίᾳ Φάϋλλος καρχήσιον ἀργυροῦν [καὶς ....νον] χρυσοῦν κιττοῦ Πεπαρηθίων. αὕτη δὲ φησὶ καὶ ἔμελλε τὰ Πύθια αὐλεῖν εἰ μὴ ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐκωλύθη. τῷ δὲ Λυκόλᾳ τῷ τοῦ Τριχολέως υἱῷ Φυσκίδᾳ ὄντι καλῷ Ὀνόμαρχος ἔδωκε φησὶ στέφανον δάφνης Ἐφεσίων ἀνάθημα. οὗτος ὁ παῖς πρὸς Φίλιππον ἀχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς, κἀκεῖ προαγωγευόμενος οὐδὲν λαβὼν ἀπεστάλη. τῷ Ἐπιλύκου τοῦ Ἀμφιπολίτου υἱῷ ὄντι καλῷ Δαμίππῳ Πλεισθένους ἀνάθημα Ὀνόμαρχος ἔδωκε. Φαρσαλίᾳ τῇ Θεσσαλίδι ὀρχηστρίδι, δάφνης στέφανον χρυσοῦν Φιλόμηλος ἔδωκε Λαμψακηνῶν ἀνάθημα. hoc eſt: *In eodem opere Theopompus ſcribit Phayllum Phocenſium tyrannum mulieroſum fuiſſe, Onomarchum vero in puerorum amorem procliuem: huncque puero profecto Delphos, eleganti coma pulchro, cum quo rem habuerat, e templi muneribus ſtrigiles puſillas quatuor aureas dediſſe a Sybaritis dicatas: Phayllum vero Bromiæ Tibicinæ, Deiniadæ filiæ, quæ niſi turba obſtitiſſet,*

k lib.13. cap.28.

in

in Pythijs modos tibia erat factura; argenteum carcheſium, & aureum cyßibium, Peparethiorum donarium. Onomarchum rurſum Lycolæ Phyſcidi Tricholei filio formoſo, coronam lauream ab Epheſijs conſecratam. Puer hic ad Philippum a patre ductus, & oblatus eius libidini, indonatus & remiſſus ad ſuos. Idem Onomarchus Damippum Epilyci Amphipolitæ filium perpulchrum donario Pleiſthenis muneratus eſt, vt Pharſaliam Theſſalicam ſaltatricem Philomelus laurea corona ex auro, quam dicauerant Lampſaceni. Scio Dalechampium hic laudari ab eruditiſſimo Caſaub. ſequor tamen fragmentum ac lego τὸν ϛέφανον. Non ergo fracta & vſui hominum inepta, ſed integra & vſui apta dudum ſuſpendebantur in templis donaria, monilia, coronæ, ſtrigiles, carcheſia, ciſſybia, & id generis alia. Erat autem Ciſſybium poculi genus, vt conſtat ex Athenæo, apud quem legere licuit in[1] Dipnoſophiſtis tum ὅτι οὐκ ἔϛι μικρὸν τὸ παρ' Ομήρῳ διδόμενον, τῷ Κύκλωπι ὑπ' Οδυσσέως κισσύβιον, οὐ γὰρ ἂν τρὶς πιὼν, οὕτως κατηνέχθη ὑπὸ μέθης τηλικοῦτος ὤν, id eſt: *Non exiguum fuiſſe apud Homerum Cyclopi datum ab Vlyſſe Ciſsybium; alioqui exhauſto ter illo non tam vaſti corporis homo deiectus fuiſset.* tum etiam: Κισσύβιον. τὸ μόνωτον ποτήριον. Φιλήμων, Νεοπτόλεμος δ' ὁ

[1] lib. 11. cap. 1. & 7.

Παριανὸς ἐν τρίτῳ γλοσσῶν τὸ κίσσινον ποτήριον σημαί-
νειν παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἀνδρομέδᾳ

Πᾶς δὲ ποιμένων ἔρρει λεώς.
Ὁ μὲν γάλακτος κίσσινον φέρων σκύφος
Πόνων ἀναψυκτῆρ', ὁ δ' ἀμπέλων γάνος.

τὸ γὰρ κισσύβιον φησὶ λέγεται ἐπὶ συνόδου ἀγροικῆς, ἔνθα προσήκει μάλιστα τὸ ξύλινον ποτήριον. Κλείταρχος δὲ φησὶν Αἰολεῖς τὸν σκύφον κισσύβιον καλεῖν. Μαρσύας δὲ κύπελλον καὶ τὸ ξύλινον ποτήριον. Εὔμολπος δὲ γένος ποτηρίου ἴσως φησὶ κατ' ἀρχὰς ἐκ κισσίνου κατασκευασθὲν ξύλου. Νίκανδρος δὲ ὁ Κολοφώνιος, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Αἰτωλικῶν γράφει ἐν τῇ ἱεροποιΐῃ τοῦ Διδυμαίου Δίος κισσοῦ σπονδοποιέονται πετάλοισιν, ὅθεν τὰ ἀρχαῖα ἐκπώματα κισσύβια φωνέεται Ὅμηρος

Κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο.

Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ Μυρλεανὸς ἐν τῷ περὶ τῆς Νεστορίδος, σκύφει φησὶ καὶ κισσυβίῳ τῶν μὲν ἐν ἄστει καὶ μετρίων οὐδεὶς ἐχρῆτο, συβῶται δὲ καὶ νομεῖς καὶ οἱ ἐν ἀγρῷ ὁ. Πολύφημος μὲν τῷ κισσυβίῳ θατέρῳ δὲ Εὔμαιος, Καλλίμαχος δ' ἔοικε διαμαρτάνειν, ἐν τῇ συγχρήσει τῶν ὀνομάτων, λέγων ἐπὶ τοῦ οἰκείου ξένου τοῦ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ

Πόλλιδι συνεστιαθέντος αὐτῷ
Καὶ γὰρ ὁ Θρηΐκιην μὲν ἀπηνήνατο χανδὸν ἄμυστιν
Ζωροποτεῖν, ὀλίγῳ δ' ἥδετο κισσυβίῳ
Τῷ μὲν ἐγὼ τὸ δ' ἔλεξα περιστείχοντος ἀλείσου

Τό

Τὸ τρίτον.

Ὁ γὰρ λέγων ἄλεισον τὸ αὐτὸ καὶ κισσύβιον τὴν ἀκριβῆ θέσιν τῶν ὀνομάτων οὐ διαφυλάττει. εἰκάσειε δ' ἄν τις τὸ Κισσύβιον τὸ πρῶτον ἐργασθῆναι ὑπὸ ποιμένων ἐκ Κισσίνου ξύλου. ἄλλοι δὲ ἐθυμολογοῦσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι τὸ δ' ἐστὶ χωρεῖν,

Οὐδὸς δ' ἀμφοτέρους ὅδε χείσεται,

καὶ ἡ τοῦ ὄφεως καταδύσις χειὴ καταδεχομένη τὸ ζῶον, καὶ κήθιον τὸ χωροῦν τοὺς ἀστραγάλους. Διονύσιος δ' ὁ Σάμιος ἐν τοῖς περὶ τοῦ κύκλου τὸ Ὁμηρικὸν κισσύβιον κυμβίον ἔφη, γράφων οὕτως, καὶ αὐτὸν Ὀδυσσεὺς ὁρῶν ταῦτα ποιοῦντα, πληρώσας τοῦ οἴνου κυμβίον δίδωσι
„ πιεῖν. hoc eſt: Ciſſybium auritum poculum eſt
„ altera tantum parte inquit Philemon. Neo-
„ ptolemus vero Parianus libro tertio lingua-
„ rum apud Euripidem in Andromacha ſignifi-
„ care ait hederaceum poculum.

Concurrebat paſtorum vniuerſus populus
Ex illis quidam ſcyphum hederaceum ciſsybium lacte plenum ferebat,
Alius vitis decus, ac voluptatem, qua leniuntur moleſtiæ.

„ Ciſſybium inquit apte dicitur in eo conuentu
„ ruſticorum vbi ligneum poculum maxime
„ quadrat. Cleitarchus ait ab Aeolibus ſcyphum
„ Ciſſybium vocari: Marſyas Cypellum & li-

gneum

„ gneum poculum. Eumolpus eſſe poculi genus
„ ſcribit, quod principio fortaſſis ex hederæ li-
„ gno factum fuerit. Nicander Colophonius
„ libro primo Aetolicorum ſcribit.

Didymæo Ioui quum res diuina fit, libant in hederæ
folijs,
Vnde vetuſta pocula ciſſybia nuncupantur:

„ Aſclepiades Myrleanus in libro de Neſtoride,
„ Scypho inquit & Ciſſybio e ciuibus nullus vte-
„ batur ne mediocrium quidem fortunarum, ſed
„ ruſtici, paſtores, ſubulci. Polyphemus ciſſy-
„ bio bibebat, Eumæus altero poculo. Erraſſe
„ videtur Callimachus confuſis his nominibus,
„ quum de externo homine ſibi familiari loqui-
„ tur, cum quo apud Athenienſem ciuem con-
„ uiuio exceptus fuerat.

Thraciam amyſtin auide bibere noluit
Mero plenam; ciſſybio namque delectabatur exiguo:
Huic ego, quum Aleiſon circumambularet, tum dixi,
Tertia hæc pars eſt.

„ Quod enim Aleiſon ciſſybium nominat, exa-
„ ctum vocabulorum ſignificatum non obſer-
„ uauit. Coniectari quiſquam poſſit ciſſybium
„ primum confectum a paſtoribus ex hederæ li-
„ gno. Alii, ἀπὸ τοῦ χεῖσθαι, quod ſignificat eſſe
„ capacem interpretantur.

ſolum

ſolum ambos non accipiet. ὐκ χείσεται
„ tum etiam χεία, latibulum, quod ſe occultan-
„ tem ſerpentem admittit, & χείδιον, arcula, in
„ quam talia reconduntur. Dionyſius Samius
„ libris de Cyclope ciſſybium Homericum, cym-
„ bium eſſe monſtrat his verbis. Agentem ea
„ conſpicatus Vlyſſes, impletum vino cymbium
„ bibendum dedit.
Ciſſybii meminit etiam [m] Theocritus inquiens, Idyll. α
in deſcriptione pulcherrimi poculi paſtoralis.

Καὶ βαθὺ κισσύβιον κεκλυσμένον ἁδέϊ καρῷ,
Αμφῶες, νεοτευχὲς ἔτι γλυφάνοιο ποτόσδον.
Τῶ περὶ μὲν χείλη μαρύεται ὑψόθι κισσὸς,
Κισσὸς ἑλιχρύσῳ κεκονισμένος. ἁ δὲ κατ' αὐτὸν
Καρπῷ ἕλιξ εἱλεῖται ἀγαλλομένα κροκόεντι.
Εντοσθεν δὲ, γυνὰ, τὶ θεῶν δαίδαλμα, τέτυκται,
Ασκητὰ πέπλῳ τε καὶ ἄμπυκι. πὰρ δὲ οἱ ἄνδρες
Καλὸν ἐθειράζοντες ἀμοιβαδὶς ἄλλοθεν ἄλλος
Νεικείουσ' ἐπέεσσι. τὰ δ' ὐ φρενὸς ἅπτεται αὐτᾶς.
Αλλοκα μὲν τῆνον ποτιδέρκεται ἄνδρα γελεῦσα,
Αλλοκα δ' αὖ ποτὶ τὸν ῥιπτεῖ νόον· οἱ δ' ὑπ' ἔρωτος
Δηθὰ κυλοιδιόωντος ἐτώσια μοχθίζοντι.
Τοῖς δὲ μετὰ, γριπεύς τε γέρων πέτρα τε τέτυκται
Λεπρὰς, ἐφ' ᾇ σπεύδων, μέγα δίκτυον ἐς βόλον ἕλκει
Ο πρέσβυς, κάμνοντι τὸ καρτερὸν ἀνδρὶ ἐοικώς.
Φαίης κεν γυίων νιν ὅσον σθένος ἐλλοπιεύειν.

Αἱ δὲ οἱ ὠδήκαντι κατ' αὐχένα πάντοθεν ἶνες,
Καὶ πολιῷ περ ἐόντι. τὸ δὲ σθένος ἄξιον ἄβας.
Τυτθὸν δ' ὅσσον ἄπωθεν ἁλιτρύτοιο γέροντος,
Πυρναίαις ςαφυλαῖσι καλὸν βέβριθεν ἀλωά.
Τὰν ὀλίγος τις κῶρος ἐφ' αἱμασιαῖσι φυλάσσει
Ημενος. ἀμφὶ δέ μιν δύ' ἀλώπεκες. ἁ μὲν, ἀν' ὄρχως
Φοιτᾷ, σινομένα τὰν τρώξιμον. ἁ δ', ἐπὶ πήραν
Πάντα δόλον τεύχοισα, τὸ παιδίον οὐ πρὶν ἀνήσειν
Φατὶ πρὶν ἢ ἀκράτιςον ἐπὶ ξηροῖς καθίξοι.
Αὐτὰρ ὅγ' ἀνθερίκεσσι καλὰν πλέκει ἀκριδοθήραν,
Σχοίνῳ ἐφαρμόσδων. μέλεται δὲ οἱ οὔτέ τι πήρης,
Ουτε φυτῶν τοσσῆνον, ὅσον περὶ πλέγματι γαθεῖ.
Παντᾷ δ' ἀμφὶ δέπας περιπέπταται ὑγρὸς ἄκανθος,
Αἰπολικόν τι θάημα. τέρας κέ τυ θυμὸν ἀτύξαι.

hoc eſt:

„ Et profundum poculum oblitum dulci cera,
„ Anſatũ, nuper factũ, adhuc ſculpturã redolẽs:
„ Cuius circum labra voluitur ſuperne hedera,
„ Hedera helichryſo ornata, & iuxta ipſam
„ Fructu capreolus voluitur geſtiens croceo
„ Intus autem mulier, quoddam deorum opus, ſculpta eſt,
„ Ornata peplo, reticuloque, iuxta aũt ipsã, viri
„ Pulchris capillis viciſsim aliunde alius
„ Certant verbis, quę non mentẽ tangunt ipſius,
„ Modo illum reſpicit virum ridens,

Modo

„ Modo ruſſus ad hunc proiicit mentem: illi autem præ amore
„ Diu turgentes oculis fruſtra laborant.
„ His autem cum, piſcatorque ſenex petraque fabrefacta eſt
„ Aſpera, in qua feſtinans magnum rete ad iactum trahit
„ Senex, laboranti vehementer viro ſimilis:
„ Diceres eum artuum toto robore piſcari,
„ Adeo ei tument in ceruice vndique venæ;
„ Et cano licet exiſtenti, robur autem dignum iuuentute.
„ Paululũ autẽ quantũ longe a mari exeſo ſene,
„ Rubris vuis pulchre grauatur vinea:
„ Quam paruus quidem puer ad Sepes cuſtodit
„ Sedens: circum autem ipſum duæ vulpes; altera quidem in ordines vinearum
„ Vadit, lędens maturã vuã; altera vero in peram
„ Omnem dolum ſtruens, puerũ non prius (ſe) remiſſuram
„ Ait quam ſine ientaculo in ſicco collocarit.
„ Ille vero ex culmis pulchram nectit cicadis capiendis decipulam,
„ Junco concinnans; curat autem neque peram
„ Neque plantas tantum, quantum opere, quod nectit, gaudet.

,, Vndique autem poculum circumuolat mollis
achantus,
,, Caprario immane miraculum: monſtrum plane animum tuum percellat.

Quam accuratam deſcriptionem poſt alios Criticos eruditiſſimus I. Cauſabonus improbauit inquiens citatis verbis.[n] *Sequitur apud Theocritum luculenta ſane deſcriptio κισσυβίου, Ciſſybij, quod fuit ampliſsimi vaſis paſtoricij genus, quo ſe illi lacte, vino, aut quocunque alio potu ingurgitabant; Capacitatem eius licet colligere ex cælaturæ multiplici argumento. Id poeta ita graphice depingit, vt cum artificis manu ingenij copia, & venæ vbertate certaſſe videatur. Sed cumulum huius laudis ipſe ſibi diruit, dum immodica quadam licentia vſus, ingenio ſuo moderatus non eſt; vt merito illum pridem cenſores ingeniorum non impolitias quidem fecerint οὐ γὰρ τοῦτό γε ſed ineptiarum notarint; nam quid aliud potius quam ineptias iſta appelles?*

Ἄλλοκα μὲν τῆνον ποτιδέρκεται ἄνδρα γελοῖσα,
Ἄλλοκα δ᾽ αὖ ποτὶ τὸν ῥιπτεῖ νόον. hoc eſt:

,, Modo illum reſpicit virum ridens,
,, Modo rurſus ad hunc proiicit mentem.

Qui enim tam felix ſculptoris pictoriſue manus, quæ penicillo aut cælo iſtum oculorum animique motum exprimere valeat? Atqui ſtat illud, poetas

[n] lect. Theocr. cap. 1.

eſſe debere μιμητὰς τῶν ὄντων καὶ γινομένων, *hoc eſt,*
imitatores eorum, quæ ſunt, aut fiunt, fieriue poſ-
ſunt. Hæc vir egregius. Nos tamen ideo Theocritum non accuſandum, ſed laudandum eſſe cenſemus; qui dudum cucurbitam non ita magnam a paſtore vterculi in morem cingulo appenſam geſtari vidimus, quæ cælata non paucioribus imaginibus affabre delineatis conſpiciebatur, quot & quales erant, quas in ſuo ciſſybio Caprarius apud Theocritum enumerat atque deſcribit. Nec a veriſſimili diſcedit in propoſito Theocritus, nam paſſim celebriorum pictorum, & cælatorum opera proſtant animi paſſiones mirabiliter exprimentes: & oculorum animique varios affectus mulieris in Ciſſybio deſcriptæ Pictor exprimere potuit procul ab ineptia, ſi bis eiuſdem mulieris in duplici loco finxerit imaginem, vt Pictores efficere conſueuerunt, repræſentaturi in eadem tabula varios caſus eidem homini contingentes, variaſque eiuſdem hominis actiones. Verum & ex ſuperioribus aperte conſtat Ciſſybium paſtorale poculum quidem fuiſſe; at non neceſſario capacitatis ampliſſimæ fuiſſe, ſed mediocris etiam amplitudinis eſſe potuiſſe. Nec omittenda ſunt, quę

o 5. Satur. cap. 21. retulit in propoſito [o] Macrobius, cui *fuerunt qui cymbium a Ciſsybio per ſyncopam dictum exiſti- marent. Ciſsybij autem, vt de Homero taceam, qui hoc poculum Cyclopi ab Vlyſſe datum memorat, mul- ti faciunt mentionem, voluntque nonnulli proprie Ciſſybium ligneum eſſe poculum ex edera, id eſt, ciſſu:* licet Macrobius paulo antea conſtituerit, non a ciſſybio, ſed a cymba cymbia denominatio- nem habuiſſe dum ait: *Cymbia autem hæc, vt ip- ſius nominis figura indicat, diminutiue a cymba di- cta; quod & apud Græcos, & apud nos ab illis tra- hentes nauigij genus eſt: at ſane animaduerti ego apud Græcos multa poculorum genera a re nauali cogno- minata, vt carcheſia ſupra docui, vt hæc cymbia po- cula procera nauibus ſimilia.* Sed redeamus ad noſtra donaria. Herodotus in Clio memorat *Gygem tyrannide occupata Delphos donaria miſiſ- ſe non pauca, vbi quæ ex argento donata viſuntur, eo- rum pleraque iſtius ſunt: & præter argentum immen- ſam vim auri dedicauit poſuitque tum alia, tum ve- ro (quod præcipua mentione dignum eſt) pateras au- reas numero ſex, pondo triginta talentorum, quæ in Corinthiorum theſauro collocata ſunt. licet is theſau- rus (ſi vera loqui volumus) non Corinthij populi ſit, ſed Cypſeli Eetionis filij. Ita Gyges barbarorum, quos ipſi nouimus primus, munera apud Delphos po-*

ſuit.

ſuit, ſecundum Midam Gordij filium, Phrygiæ regem: nam & Midas obtulit regiam ſellam, in qua ſedens iura dicere ſolitus erat, rem ſpectaculo dignam. Non autem dicet meo iudicio vir oculatus pateras Gygis, & ſellam Midæ confractas fuiſſe Deo conſecratas. Nec fractum arbitror, dicet fuiſſe poculum Neſtoris, de quo ſic [p] Athenæus infit καὶ νῦν ἐςὶν ἐν Καπύῃ πόλει τῆς Καμπανίας ἀνακείμενον τῇ Αρτέμιδι ποτήριον, ὅπερ λέγουσιν ἐκεῖνοι Νέςορος γεγονέναι· ἔςι δὲ ἀργύριον, χρυσοῖς γράμμασιν ἐντετυπωμένα ἔχον τὰ Ομηρικὰ ἔπη. hoc eſt: *Eiuſmodi poculum viſitatur in Capua Campaniæ, dicatum Dianæ, quod aiunt Campani fuiße Neſtoris: eſt autem argenteum inſculptis Homeri verſibus, aureis literis inſigne.* Præterire non poſſum hoc in loco Dalechampium literatiſſimum nõ bene reprobare hoc Athenæi teſtimonium, dum ait citatis verbis: *Stolide hoc: Homerum Neſtor multum præceßit: itaque Homeri verſus in eius poculo inſcribi non potuere.* Quidni vir egregie? certe Homeri tempeſtate, vel etiam poſt Homericam ætatem conſecrandum, Neſtoris antiquioris poculum, multo antea fabricatum ab artifice, potuit ab artificis abnepote ſculpi, ac cœlari nouis carminibus, dedicationis titulum vel aliud quid tale quoque continentibus.

[p] lib. 11. cap. 13.

Cæte-

Cæterum & Herodotus in Clio multa refert alia donaria templis integra dicata. Non ergo verum eſt, quod contendit hoc in loco doctiſſimus Salmaſius, veteribus illud in more poſitum fuiſſe, res omnes, quas templis ſuſpendebant, ac numini conſecrabant, mutilare ac ſcindere, ne in vſum hominum venire poſtea poſſent, velut inepta humanis vſibus. Addit eruditus Salmaſius. *Secundum hunc morem Epeus quum Securim dedicaret, manubrium exemit. Hinc Simmias qui figuram exhibebat Securis ab Epeo dedicatæ, eam ſine manubrio repræſentauit.* At nulla fuiſſet hæc Epei cautio, ne Securis a ſe tholo templi ſuſpenſa in vſum hominũ cõuerti poſſet, neue parata vel ad manum eſſet vti volétibus; quia nullo negocio Securi nouum manubrium ex ligno quilibet ſtatim aptare poterat. *ſic de clypeis dedicandis, lora & anſæ, quibus tenentur, tollebantur. Ariſtophanes in Equitibus.*

„ Ου γὰρ σ' ἐχρῆν εἴπερ φιλεῖς τὸν δῆμον ἐκ προνοίας
„ Ταύτας ἐᾷν αὐτοῖσι τοῖς πόρπαξιν ἀνατεθῆναι.

hoc eſt:

„ Neque enim oportebat te, ſiquidem amas populum, ex conſilio
„ Ipſa ſcuta ſinere cum ipſis loris appendi.

Nos ex hoc Ariſtophanis loco, & ex antiquis

aliis autoribus oppoſitum potius colligimus, ſcuta ſcilicet cum loris ipſis, & apta ad vſum hominum ſuſpendi conſueuiſſe; quum vere clypei, de quibus ibi loquitur Ariſtophanes dicantur in templis appenſi habere lora. Et paulo poſt, populus clypeorum templo ſuſpenſorum indignatur, ſibi metuens ne in ſui perniciem reſumantur clypei a ſatellitibus tyranni, dem Cleoni tradere volentibus. ait enim populus.

Οἴμοι τάλας· ἔχουσι γὰρ πόρπακας; ὦ πόνηρε

Ὅσον με παρεκόπτε χρόνον, τοιαῦτα κρουσιδημῶν.

hoc eſt:

,, Væ miſero mihi: num clypei lora habent? o tu ſcelesſte,

,, Quanto me tempore fraudaſti, ludificando popellum.

Id autem execratur populus, non quia præter morem ſcuta cum loris templo ſuſpenſa fuerint, ſed conſilium Ariſtophanis hic eſt, more vetuſto in ſua Comœdia ſugillare Cleonem, penes quem tunc erat poteſtas populi Athenienſis, qui Pilum eo duce ſubegerat, & e Pilo ſcuta hoſtibus erepta templo ſuſpenderat vna cum ſcutis ſuorũ qui bello ceciderãt: vt autem populo ſuſpicionem affectatæ tyrannidis incute-

cuteret, ſcuta cum loris appenſa cauillatur, & criminatur; bonum Cleonis opus ad prauam intentionem pertrahere ſtudens, & Cleonem tunc ob partam victoriam apud Athenienſes clarum & charum, inuiſum populo reddere volens, populumque mutabiliſsimum ac ſuſpicioſsimum facile moueri poſſe putauit in odiũ Cleonis, ſi ſcuta cum loris ideo templi tholo appenſa dicat, vt eſſent parata Cleonis ſatellitibus ad ſeditiones concitandas: ſuſpicioſorum etenim eſt, conſueta etiam timere. Sed ſcuta & arma templis olim ſuſpendi conſueuiſſe integra cum loris, & ad vſum apta, clare conſtat ex antiquis autoribus. in primis [q] Macrobius in Saturnalibus admonet, & ante ipſum Pauſanias in Meſſeniacis, ornamenta templorum clypeos eſſe, & huiuſmodi donaria. quomodo ergo ſint ornamenta res laceræ ac dilaniatæ? Deinde Pauſanias in Eliacis infit: Ἐν δὲ τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ ναῷ, Νέρωνος ἀναθήματα τρίτος μὲν ἐς κοτίνου φύλλα στέφανος, τέταρτος δὲ ἐς δρυός ἐστι μεμιμημένος. κεῖνται δὲ αὐτόθι καὶ ἀσπίδες χαλκαῖ πέντε καὶ εἴκοσι, τοῖς ὁπλιτεύουσιν εἶναι φορήματα ἐς τὸν δρόμον. hoc eſt: *Sunt in Olympij fano, quas Nero donauit coronæ: earum quæ eſt ordine tertia, oleaſtri, quarta quercus frondem imitatur. Poſiti ibidem*

q lib. 3. cap. 11.

ibidem clypei ſunt viginti quinque ænei; cum quibus decurrunt, qui armati in circulum deſcendunt. vnde iam conſtat ſcuta cum loris, & ad vſum apta parataque templis ſuſpendi & integra. Cornelius[r] Tacitus conteſtatur *Flauium Sceuinum quum aduerſus Neronem coniuraſſet, ſumpſiſſe e templo ſalutis in Etruria, aut e fano fortunæ Ferenti pugionem, quo illum interficeret*. erat igitur integer ille pugio, & ad vſum paratus. Quin etiam Plutarchus in Apophthegmatibus agens de Cleomene noſtram ſententiam mirifice comprobat, Salmaſianam omninò reprobat inquiens: Συνέβη δ' αὐτῷ τοῦ μὲν Ἄργους, δι' ὃ παρεσπόνδησεν διὰ τὸ τὰς γυναῖκας τὰ ἀπὸ τῶν ἱερῶν καθελούσας ὅπλα, τούτοις αὐτὸν ἀμύνασθαι. hoc eſt: *Vſu tamen ei venit, vt & tum Argis (quorum occupandorum gratia fidem feſellerat datam) non potiretur, quum mulieres Argiuæ arma e templis detrahentes iјs eum propulſarent*. Cœlii[s] teſtimonio, eſt apud Arrianum ſcuti ſacri mentio, quod de Palladis templo quum detraxiſſet Alexander, eo ſemper prælato prælia inibat. Pugionis in templo ſacrati, in quo inciſum erat epigramma; proindeque non mutilati meminit[t] Athenæus inquiens: ἱστορεῖ τὰ αὐτὰ καὶ Φαινίας ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων, ὡς χαλκουργούντων τῶν παλαιῶν ἀνα-

r 15. Annal.

s lib. 21. cap. 14.

t lib. 6. cap. 4.

θημάτων, καὶ τριπόδων, καὶ λεβήτων, καὶ ἐγχειριδίων. ὧν ἐφ' ἑνὸς καὶ ἐπιγεγράφθαι φησίν.

Θάησαί μ'. ἐτεὸν γὰρ ἐν Ἰλίου εὐρεῖ πύργῳ
  Ἦν, ὅτε καλλικόμῳ μαρνάμεθ' ἀμφ' Ἑλένῃ.
Καί μ' Ἀντηνορίδης ἐφόρει κρείων Ἑλικάων.
  Νῦν δέ με Λητοΐδου θεῖον ἔχει δάπεδον.

hoc eſt:

Eadem narrat & Phanias libro de Tyrannis Siciliæ, in quo etiam priſca donaria, tripodas, lebetes, pugiones ex ære fuiſſe teſtatur: ac in quodam pugione inciſa hæc carmina.

„ Contemplare me: reuera in Ilii amplis turribus
„ Tum ego fui, quum ob Helenam dimicaretur,
„ Geſtabat Antenorides, inter Græcos illuſtris
  princeps,
„ Nunc autem cuſtodit ſacrum Latonii fanum.

Sed ſi clypei, & arma, quapiam ſui parte mutilata ſuſpendebantur: id fiebat, quia tale quid ea paſſa fuerant inter dimicandum ab hoſte gerentis, non ex conſilio vllo ſuſpendentis. & huiuſmodi maxime Marti deo conſecrari conſueuerant; vt conſtat tum ex Leonida ſub Martis perſona dicente in [u] epigrammate vetuſto.

[u] lib. 1. cap. 3. epig. 1.

Οὐκ ἐμὰ ταῦτα λάφυρα. τίς ὁ θριγκοῖσιν ἀνάψας
  Ἄρηος, τἄυτον τὰν ἄχαριν χάριτα.

Ἀκλα-

Ακλαστοι μὲν κῶνοι, ἀναίμακτοι δὲ γανῶσι
  Ασπίδες, ἄκλαστοι δ' αἱ κλαδαραὶ κάμακες.
Αιδοῖ πάντα πρόσωπ' ἐρυζαίνομαι, ἐκ δὲ μετώπου
  Ιδρὼς πιδύων στῆθος ἐπισταλάει.
Παστάδα τὶς τοιοῖς δὲ, καὶ ἀνδρειῶνα, καὶ αὐλὰν
  Κοσμείτω, καὶ τὸν νυμφίδιον θάλαμον.
Αρευς δ' αἱματόεντα Διωξίπποιο λάφυρα
  Νηὸν κοσμοίη, τοῖς γὰρ ἀρεσκόμεθα.

hoc eſt:

„ Non mea hæc ſunt ſpolia: quis parietibus ſuſpendit
„   Martis hoc ingratum munus?
„ Infractæ enim galeæ, ſine ſanguine etiã ſplendentia
„   Scuta, & infracta vibranda haſtarum ligna.
„ Pudore tota facie rubeo; e fronte autem
„   Sudor ſcaturiens ſuper pectus diſtillat.
„ Nuptialem his aliquis & conclaue, & aulam
„   Exornet & ſponſalem lectum.
„ Martis vero cruenta Dioxippi ſpolia
„   Templum ornent: His enim delectamur.

Vnde conſtat etiam ſcuta & arma integra templis conſueuiſſe ſuſpendi; tum etiam ex [x] Antipatro in eandem ſententiam concinente. x ibid. epig. 3.

Τίς θέτο μαρμαίροντα βοάγρια; τίς δ' ἀφόρυκτα
  Δούρατα, καὶ ταύτας ἀῤῥαγέας κόρυθας;

Ἀγκρεμάσας Ἄρηϊ μιάστορι κόσμον ἄκοσμον;

Οὐκ ἀπ' ἐμῶν ῥίψει ταῦτά τις ὅπλα δόμων·

Ἀπτολέμων τάδ' ἔοικεν ἐν οἰνοπλῆξι στεράμνοις

Κεῖσθαι, οὐ θριγκῶν ἐντὸς Ἐνυαλίου,

Σκῦλά μοι ἀμφίδρυπτα, καὶ ὀλλυμένων ἄδε λύθρος

Ἀνδρῶν, εἴπερ ἔφυν ὁ βροτολοιγὸς Ἄρης.

hoc eſt:

,, Quis poſuit ſplendida ſcuta e corio boum, quis autem incruenta
,, Ligna, & haſce infractas galeas?
,, Suſpendiſti Marti homicidæ ornamentum deforme:
,, Non e meis eiiciet hęc aliquis arma e tẽplis?
,, In imbellium hæc conueniunt ebrioſis tabernaculis
,, Poni: non parietibus Martis.
,, Spolia mihi vndique lacerata; & pereuntium placet ſanguis
,, Virorũ, poſtquã natus ſum homicida Mars.

Hinc etiam patet ſuſpendi conſueuiſſe templis arma; & ſpeciatim ſcuta integra; quamuis autem Marti cruenta & fracta digne ſuſpenderentur, quæ patratum in bello referant multiplex homicidium; aliis tamen Diis non homicidis, ac Mineruæ vt deæ artificum Epeus faber integram Securim conſecrare potuit, dedicare

debuit;

debuit; nam vſu Securis in arte manubrium non abrumpitur a fabro lignario, vt vſu telorum in bello ſcuta & arma franguntur a milite; ſat fuiſſet eam Securim poſt Equi Duratei fabricam, poſtque Troianarum turrium demolitionem, ab Epeo Palladi obtuſam aciem habentem in templo ſuſpendi. Addit vir egregius placiti ſui tutorem Ariſtophanis Scholiaſten, qui loco citato infit: ἀνετίθεσαν τὰ ἐκ τῶν πολεμίων ὅπλα, ἄνευ τῶν ὀχάνων, ἵνα μὴ ἑτοίμως ἔχωσιν αὐτοῖς χρῆσθαι. hoc eſt: *Appendebant autem ab hoſtibus capta arma ſine loris, ne prompte poſſent ipſis uti.* Cæterum Scholiaſtes hic, a quo plerique Grammatici Seniores cum inſigni viro ſententiam hanc de fractura donariorum induerunt, nobis nec officit, nec imponit; qui nuperrime nouimus ex Athenæo, Pauſania, Tacito, Arriano, quorum autoritas longe maior eſt quam Ariſtophanici Scholiaſtis, clypeos templis appenſos concedere conſueuiſſe in vſum hominum, & ad manum paratos cum loris fuiſſe ſuſpenſos. Itidem ſubdit Salmaſius: *Sic veſtes conſecrandas, priuſquam eas tholis ſuſpenderent, ſcindebant, & lacerabant, ne cuiquam uſui eſſe poſſent.* *Heſychius:* Κατυγίσας, κατασχίσας, οἱ γὰρ ἀνατιθέντες ἱμάτια κατέσχιζον αὐτὰ ἵνα μὴ ἀρθῶ-

σι παρὰ τινῶν. hoc eſt: *Appendentes enim veſtes, ſcindebant eas, ne auferrentur ab vllis.* Nos apud Athenæum antea vidimus peplum, apud Pauſaniam velum templis integrum ſuſpendiſſe
y quæſt. 37. veteres. Imo vero Plutarchus in[y] Quæſtionibus Romanis quærens Διὰ τί τῶν τοῖς θεοῖς ἀνατιθεμένων, μόνα τὰ σκύλα νενόμιςαι περιορᾶν ἀφανιζόμενα τῷ χρόνῳ, καὶ μήτε προσκυνεῖν, μήτε ἐπισκευάζειν; additque: οὐδὲ γὰρ παρ᾽ Ἕλλησιν οἱ πρῶτοι λίθινον καὶ χαλκοῦν ςήσαντες τρόπαιον ἐυδοκιμοῦσι. hoc eſt: *Cur inter ea, quæ Dijs conſecrantùr, lege permiſſum eſt vt ſola ſpolia ſinantur tempore corrumpi, atque aboleri, neque ea licet reparare aut inſtaurare?* addenſque *apud Græcos etiam parum laudis adeptos eſſe qui primi lapidea, aut ærea ſtatuerunt trophæa;* clare teſtatur Antiquos donaria, quæ in templis appendebant, non prius dilaceraſſe aut fregiſſe; verum integra ſuſpendiſſe, at viceuerſa pleraque illorum, quæ non erant trophæa hoſtibus erepta, iniuria temporis collapſa, & corrupta reſtaurare, ac reſarcire conſueuiſſe. Verum Heſychio fortaſſe fucum fecit veſtium templis appenſarum nimia vetuſtas, ob quam tineis, aut muribus corroſæ, putantur ab initio tholis aut parietibus templorum fuiſſe ſuſpenſæ de induſtria ſciſſæ. Cæterum his omnibus

vna præfertur Ariſtotelis autoritas in oppoſitum; nam apud[z] Athenæum legimus: Ἀριςοτέλης δ' ἐν τῷ Συμποσίῳ φησὶν, ὅτι ὐδὲν κολοβὸν προσφέρομεν πρὸς τὺς θεὸς, ἀλλὰ τέλεια καὶ ὅλα. τὸ δὲ πλῆρες, τέλειόν ἐςι. z lib. 15. cap. 5.

Τὸ δὲ ςέφειν, πλήρωσίν τινα σημαίνει.

Ὅμηρος.

Κῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεςέψαντο ποτοῖο.

Καὶ

Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι ςέφει.

Τὺς γὰρ αὐτὴν ὄψιν ἀμόρφυς, φησὶν ἀναπληροῖ ἡ τῦ λέγειν πιθανότης.

hoc eſt:

Ariſtoteles in Sympoſio ſcribit, mutilum nihil Dijs offerendum; ſed quod integrum & perfectum ſit; perfectum eſſe quod expletum. Voce coronare ſignificari plenitudinem. Homerus. Potu adoleſcentes pateras coronarunt.

ſcilicet impleuerunt; quia cyathus valde repletus videtur veluti coronatus vino, extra labia crateris extuberante in gyrum oris pateræ. & alio in loco:

Sed deus formam verbis coronat.

aſpectu deformes inquit explet diſerta & ad perſuadendum appoſita orationis facundia. nimirum deus quibus pulchritudinem non dedit, iis veluti

ſupplens

ſupplens hoc detrimentum, ſermonis elegantiam tribuere ſolet: ſic Socratem & Aeſopum turpiſſimos homines, linguæ facundia reddidit hominibus gratiſſimos, ac expleuit coronauitque verbis, quibus deerat oris pulchritudo. Quin imo & Ariſtoteles in Ethicis præcipit, *Dijs donaria fieri ſumptibus honorabilibus*: non ergo lacera & mutila ſuſpendi. Plato pariter in poſtremo de legibus ait. *Donaria Dijs moderata a moderatis hominibus offerantur.* & mox: *Texturæ quoque opus offeratur non maius quam quod ab vna muliere menſe vno fieri potuit.* Nec vllum verbum addit de laceratione contexti donarii, ſed aperte ſupponit illud textile dicandum Diis eſſe integrum. Subnectit inclytus Salmaſius: *Et hæc ratio eſt cur hic* Πέλεκυς πελεκὸν *ſuum non habeat*, id eſt *Securis manubrium* ſuum non gerat. Nos hanc rationem laudare non poſſumus; quoniam ſi Securis templo ſuſpenſa manubrium non haberet, ne poſſet in vſum hominum auferri; iam nihil aureum, argenteumue templis dicari debuiſſet; contra tamen [a] Athenæus inquit: ὅτι δὲ δοθείσης τῆς τοῦ ἀγαθοῦ δαίμονος κράσεως ἔθος ἦν βαςάζεσθαι τὰς τραπέζας, ἔδειξε διὰ τῆς αὐτοῦ ἀσεβίας ὁ Σικελιώτης Διονύσιος τῷ γὰρ Ἀσκληπιῷ ἐν ταῖς Συρακούσαις ἀνακειμένης τραπέ-

[a] lib. 15. cap. 14.

τραπέζης, προπιὼν αὐτῷ ἄκρατον ἀγαθοῦ δαίμονος, ἐκέλευσε βαςαχθῆναι τὸν τράπεζαν. id eſt: *Porro ſolitas amoueri menſas, quum datum fuiſſet boni dæmonis poculum, impio ſuo ſcelere docuit Dionyſius: nam quum Syracuſis ante Aeſculapium eſſet aurea menſa poſita, merum boni Dæmonis deo præbibit, ac continuo menſam iuſſit aſportari.* Dicetne vir doctus menſam illam confractam, & poculum boni dæmonis fractum fuiſſe donarium in templo, ne parata eſſent in vſum hominum? haud puto; nam Dionyſius in poculo præbibiſſe Deo dicitur, & menſam de templo in proprios vſus abſtuliſſe. Lucianus etiam in Toxari ait. οἰκέτης γὰρ αὐτοῦ, Σύρος καὶ τ' ὄνομα καὶ τὴν πατρίδα, ἱεροσύλοις τισὶ κοινωνήσας, συνεσῆλθέ τε αὐτοῖς ἐς τὸ Ἀναβείδιον, καὶ ἀποσυλήσαντες τὸν θεὸν χρυσᾶς φιάλας δύο, καὶ κηρύκιον, χρυσοῦν καὶ τοῦτο, καὶ κυνοκεφάλους ἀργυροῦς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, κατέθεντο πάντα παρὰ τῷ Σύρῳ. *Nam puer eius vt nomine, ita & patria Syrus, inita ſocietate cum ſacrilegis aliquot, vna cum illis in Anubis templum irrupit: ſublatoque deo, ad hoc phialis aureis duabus, tum caduceo aureo & hoc, neque non cynocephalis argenteis, atque id genus aliis, omnia apud Syrum depoſuerat:* [b] Aelianus item in eandem ſententiam infit: Ὅτι ἐκ τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος στεφάνου πέταλον χρυσοῦν ἐκ-

b lib. 5. Var hiſt. cap. 16.

M πεσὸν

πεσὸν ἀνείλετο παιδίον, οὐ μὴν ἔλαθεν. οἱ οὖν δικασταὶ παίγνια, καὶ ἀστραγάλους προὔθηκαν τῷ παιδὶ, καὶ τὸ πέταλον. ὁ δὲ καὶ αὖθις ἐπὶ τὸν χρυσὸν κατηνέχθη καὶ διὰ ταῦτα ἀπέκτειναν. αὐτὸν ὡς θεοσύλην οὐ δόντες συγγνώμην τῇ ἡλικίᾳ, ἀλλὰ τιμωρησάμενοι διὰ τὴν πρᾶξιν. hoc eſt: *Quod puer auream laminam, quæ ex Dianæ corona deciderat, ſuſtuliſſet, non latuit. Iudices igitur crepundia talos & laminam auream propoſuerunt puero, qui quum iterum ad aurum ſe contuliſſet, plexus eſt velut ſacrilegus, neque ætati veniam dederunt, ſed flagicium & ſcelus vindicarunt.* Sed & ſacrilegus ille tyrannus Dionyſius, poſt vi-
c 1. de Diuinat. ctoriam Græcia potitus, vt ait poſt [c] Ciceronem, & [d] Valerium [e] Lactantius, Ioui Olym-
d lib. 2. cap. 2. pio veſtimentum aureum non quidem lace-
e de orig. error. cap. 4. rum, ſed integrum ſurripuit, & laneum imponi iuſſit, cauſatus aureum æſtate graue, hyeme frigidum nimis eſſe, laneum vtrique tempori aptum. Idem auream barbam detrahens Aeſculapio, incongruens eſſe ait, quum Apollo pater eius imberbis eſſet adhuc, filium patre ſeniorem videri. Idemque pateras & alia multa donaria templis eripuit.
f lib. 1. cap. 16. [f] Athenæus pariter de ſtatua Cantori Cleoni publice Thebis poſita ſic inquit.

Ἐν δὲ Θήβαις, Πινδάρου μὲν οὐκ ἔστιν εἰκὼν, Κλέωνος δὲ

τοῦ ᾠδοῦ ἐφ' ἧς ἐπιγέγραπται

Πυθέα υἱὸς ὁ δ' ἐστὶ Κλέων Θηβαῖος ἀοιδὸς,

Ὃς πλείστους θνητῶν ἀμφέθετο στεφάνους,

Κρατὸς ἐπὶ σφετέρης, καὶ οἱ κλέος οὐρανόμηκες.

Χαῖρε Κλέων, Θήβας πατρίδ' ἐπικλείσας.

Ὑπὸ τοῦτον τὸν ἀνδριάντα ὅτε Ἀλέξανδρος τὰς Θήβας κατέσκαπτε, φησὶ Πολέμον φεύγοντα. τινὰ χρυσίον εἰς τὸ ἱμάτιον κοῖλον ὂν ἐνθέσθαι, καὶ συνοικιζομένης τῆς πόλεως, ἐπανελθόντα εὑρεῖν τὸ χρυσίον μετὰ ἔτι τριάκοντα. hoc eſt: *Thebis nulla eſt imago Pindari, vbi viſitur Cantoris Cleonis ſimulachrum adſcriptis his verſibus:*

„ Iſte Cleon Thebanus erat, Pythea patre natus:
„ Et Cantor: cuius crebra corona caput
„ Præcinxit: ſummũ nunc gloria tãgit Olympũ:
„ Salue Cleon, Thebas nobilitas patriam.

Penes eius imaginem, vel ad eius imaginem quum Alexander Thebas dirueret, quendam Polemon ait aufugiturum, aurum quod habebat, in pallij cauo abdidiſſe, & annis poſt triginta quum inſtauraretur ciuitas, reuerſum, offendiſſe vbi occuluerat. Cauum autem pallii, ſeu caua veſtis, eſt ſinus, quem amiculum poderes ad ſtatuæ pedes collectum faciebat, vt opinatur eruditiſſimus [g] Cauſabonus ad Athenæum. Nos tamen ſinum pallii ad ſtatuæ pectus, aut cubitum putamus, vt in

g lib. 1. cap. 17.

antiquis ſtatuis videre licet; nam ſinus ad pedem ſtatuæ quum oculis aſpicientium nimis pateat, ineptus fortaſſe fuerit auro occultando. Cæterum ſi lacera veſtis fuiſſet ſtatuæ Cleonis, quomodo aurum tamdiu continere potuiſſet? metallum enim grauiſſimum tot annorum ſpacio veſtem laceram pondere ſuo dilanians exiuiſſet e latebris; quum præſertim non exiguum fuiſſe illud aurum probabile ſit, de quo tam celebris hiſtoria meminit: ſed & antequam decideret e centunculis aurum, male in lacera veſte potuiſſet occultari, vibrantibus ex auro radiis pellucidis. Quare veſtis illa ſtatuæ non lanea, ſed lignea, vel ænea, lapideaue fuit, ex eadem materia confecta, ex qua ſtatua fuit efformata; proindeque occulendo diuque continendo auro aptiſſima. Sed hac de re ſatis. Nos ergo pace viri Clariſſimi de bona Securi manubrium non auferemus, qui vetuſtiorum autorum ſcripta conſueuimus illibata interpretari, non vlla ex parte mutare, aut mutilare.

Quarta Mureti ſententia, tribuens Idyllium Securis Simmiæ Thebano. *Cap. VIII.*

MArcus Antonius Muretus, vir æuo ſuperiore celeberrimus inter eruditos, quum Ariſtotelis librum de arte Rhetorica Romæ cœpiſſet interpretari, [h] Orationem habuit, in qua meminit huius poematii Securis, & Epigrammatis Aræ Lemniæ dudum a [i] nobis explicatæ, in hæc verba. *Nunc dicamus de eo, quod quarto loco poſuimus, & videamus ecquid certo conſtituere poßimus hos libros Ariſtotelis eſſe: Ne quis autem hoc fruſtra quæri exiſtimet, ſciat, veterem hunc errorem eſſe, ut claris ſcriptoribus multa tribuantur, quæ ab eis ſcripta non ſunt: ſic quædam Moſchi & Bionis Theocrito Vulgus adſcribit: ſic Ara eius putatur eße, quum ex Luciano conſtet eam eße Doſithei, & Securis, quam Hephæſtio Simmiæ Thebano tribuit.* Hæc ille.

[h] Vol. 2. orat. 7.

[i] Encyclop. ad Aram Doſiad.

Expen-

Expenditur allata opinio, probando Securis poema non eſſe Simmiæ Thebani, ſed Rhodij.
Caput IX.

NOs autem, qui pridem in Ara Doſiadæ nouimus ab eximio viro non bene citari Lucianum de Ara Doſithei; quum de hac Ara nullibi tractet, ſed ſolum agat in Lexiphane de Ara Doſiadæ; nunc etiam obſeruamus Muretum fefelliſſe in adducenda ſententia Hephæſtionis; quoniam Hephæſtio poematium Securis attribuit Simmiæ Rhodio, non vlli Thebano; verba ſunt Hephæſtionis in Enchyridio ſuo de metris ipſiſſima: Πρὸ γὰρ αὐτῦ Σιμμίας ὁ Ρόδιος ἐχρήσατο ἐν τῷ Πελέκει. Ἀνδροθέα δῶρον ὁ Φωκεὺς κρατερᾶς μηδοσύνας ἦρα τίνων, Ἀθάνᾳ. hoc eſt:

ante ipſũ enim Simmias Rhodius vſus eſt in Securi, Androthea donum Phocenſis, robuſtiſsimi inuenti gratiam referens, Mineruæ.

k lib.2. Sed & Diogenes [k] Laertius Thebanum Simmiam dicit ſolum dialogos conſcripſiſſe; qui vno volumine proſtabant numero viginti tres; quod notat etiam Volaterranus in Anthropologia; quum Idyllium Securis dialogi natu-

naturam non ſapiat. Deinde Simmias Thebanus, vt ait in Phædro Plato, diſcipulus fuit Socratis, a quo fortaſſis, vt etiam Plato ſemper interrogationibus reſponſiones obſtetricante, dialogos condere didicit; & vixit circa nonageſimam olympiadem; quũ Simmias Rhodius eo fuerit multo vetuſtior, fere ante Olympiadum inſtitutionem natus poſt excidium Troiæ quadringentis ſex annis; Troia enim capta legitur quadringentis & octo annis ante Olympiades. Deinceps autem Simmias Thebanus a Simmia Rhodio diuerſus eſſe ſcribitur a Suida, qui Philoſophum illum ait ſcripſiſſe longe diuerſa ab his, quæ ſcripſit Simmias Rhodius; quem Grammaticum cognominat. Lilius etiam [l] Gyraldus contexens hiſtoriam poetarum, Simmiam Thebanum Philoſophum & Rhetorem, de quo [m] Plato & [n] Plutarchus, & [o] Laertius, & Suidas, contra diſtinguit a Simmia Rhodio poeta, & Grammatico; quem genere Samium facit, Rhodium incolatu ſolo cognoſcens. Fuit autem præter hos tertius Simmias Athenienſis, accuſator Periclis, qui vixit vna cum Pericle Zenonis Eleatis auditore circa ſexageſimam Olympiadem multo poſt Rhodium, & multo ante Simmiam Thebanum:

l dial. 3.

m in Phędr.

n lib. de deo Socr.

o lib. 2.

banum: de quo Simmia, Periclis hoſte & accuſatore, Plutarchus meminit in Pericle; nec non vbi tradit præcepta gerendæ Reipublicæ. Non ergo recte Muretus Idyllium Securis Epei retulit in autorem Simmiam Thebanum.

Quinta ſententia Iſidori, & viri clariſsimi dicentis hoc poematium eſſe Theocriti, & non eſſe vere Securim, ſed Bipennem vtrinque acutam.

Cap. X.

CAeterum Iſidorus, & vir clariſſimus agens de hoc antiquo poematio, cuius encyclopædiam teximus, ipſum non Simmiæ Rhodio, ſed Theocrito Syracuſio tribuit autori; & non Securis, ſed Bipennis vtrinque acutæ vocabulo nuncupandum exiſtimat in hæc verba: *Non enim illa eſt Securis, quam Theocritus olim deſignauit; ſed Bipennis vtrinque acuta*; quæ ſententia videtur [p] Iſidori autoritate communiri, apud quem ita legimus: *Securis vocatur, eo quod ea arbores ſuccidantur, quaſi ſuccuris. Item Securis quaſi ſemicuris: ex vna enim parte acuta eſt, ex altera foſſoria. Hæc & apud Veteres penna vocabatur, vtramque autem habens*

[p] lib. 19. orig. cap. 19.

aciem

aciem bipennis; nam bipennis dicitur, quod ex vtraque parte habet acutam aciem, quaſi duas pennas. Pennum autem antiqui acutum dicebant, vnde & auium pennæ, quia acutæ. & ecce nomen quod reſeruauit antiquitatem, quia veteres dicebant pennas non pinnas, Hæc & dolabra, quod habeat duo labra; nam Securis ſimplex eſt. dextralis dextræ habilis.

Expenditur allata opinio probando propoſitum Idyllium eſſe genuinum opus Simmiæ Rhodij, & proprie nuncupari Securim.

Caput XI.

PORRO duo placita viri præclari nuper allata nobis collaudari nequeunt. In primis enim recipere non valemus antiquum hoc poemation, tractans dedicationem Bipennis Epei, referendum eſſe in autorem Theocritum Syracuſanum, duplici ratione; prima quidem, quoniam verus illius opifex in carmine manubrii ſe Rhodi habitatorem confitetur, inquit enim citatis verbis: Τὸν Βίων κλυτοῖς ἦσε θεοῖς, ὅς εὗρε, Ροδοῖ γεγαὼς, πολύτροπα μοῦνος μέτρα μολπᾶς, hoc eſt:

Quam Bion inclytis cecinit Dijs, qui reperit, Rhodi

N quum

quum eſſet, multiplicia ſolus metra carminis. modo Theocritus fuit Italus, Siculus, Syracuſius; non autem Græcus, nec Rhodius aut origine, aut incolatu; nuſquam enim legimus eum Rhodi fuiſſe, vel habitaſſe. Altera vero, quia priſcus Hephæſtio celebris Grammaticus inter antiquos citans primum carmen huius epigrammatis in ſuo Enchyridio de metris & poematibus, eius autorem teſtatur eſſe Simmiam Rhodium his plane verbis: πρὸ γὰρ αὐτοῦ Σιμμίας ὁ Ῥόδιος ἐχρήσατο ἐν τῷ Πελέκει.

Ανδροθέα δῶρον ὁ Φωκεὺς, κρατερᾶς μηδοσύνας ἦρα τίνων, Αθάνα.

hoc eſt:

Ante ipſum enim Simmias Rhodius vſus eſt Securi,
Androthea donum Phocenſis, robuſtiſsimi inuenti gratiam referens, Mineruæ.

Sic ergo conſtat hoc poema Bipennis Epei non eſſe genuinum Theocriti Syracuſii, ſed verum opus Simmiæ Rhodii. Deinde vero longe minus aſſentire valemus Iſidoro, inſigni viro, dicenti poematium hoc non eſſe Securim, ſed Bipennem vtrinque acutam, multo pluribus de cauſis; primo ſiquidem eius autor ipſum Græco vocabulo nuncupat in ſecundo verſiculo nomine πελέκεως, his notis: ὤπας' Επειὸς

πέλε-

πέλεκυν, ᾧ πόκα πύργων θεοτεύκτων κατέρειπεν αἶπος. hoc eſt:

Donauit Epeus Securim, qua quondam turrium a
Dijs extructarum diſturbauit verticem.

eodemque nomine πελέκεως idem poematium nuncupatum eſt ab Hephæſtione, vt nuper vidimus, & ab antiquo huius Idyllii Scholiaſte Græco: cæterum πέλεκυς Græcorum latine proprie vertitur *Securis*, vt conſtat tum ex omnibus vtramque linguam callentibus; tum ex Boethio, & Argyropylo græce latineque periſſimis, qui non vno in loco [q] Ariſtotelis πελέκεως mentionem habentis verterunt ſemper πέλεκυν, *Securim*. Deinde Feſti, & clari Salmaſii pariter obſeruatu Securis Varroni apud Nonium dicitur Bipennis, & in Parmenone legitur: *Ferens ferream humero Bipennem Securim*, vt Bipennis adiectiuum ſit, quod vocant nomen, & epitheton Securis. Deinceps nomen Securis eſt genericum, & commune ad bipennem, & ad vnipennem, quæ ſunt duæ ſpecies Securis. nam omnis bipennis eſt Securis, licet non omnis Securis ſit bipennis; vt omne bipes eſt animal, etſi non omne animal ſit bipes. Non ergo negandum eſt Epei bipennem eſſe Securim. Præterea Securis non aliunde dicitur,

[q] 2.de ani. t.8.4.10.

r loco cit. quam ab operatione Secandi; quæ [r] finis eſt illius inſtrumenti, vt ait Ariſtoteles; cui iuſtum eſt omnia determinare a [ſ] fine; quum igitur vnipennis ex vno tantum latere ſit acuta, & idcirco ex vno tantum latere ſecare valeat; bipennis autem vtrinque ſit acuta, & ex vtroque latere ſecet; proculdubio Bipennis omnis eſt Securis, & magis Securis, quam vnipennis. Vlterius apud eundem [t] Ariſtotelem vt finis proprius Securis eſt inciſio, ſeu actio ſecandi; ſic eiuſdem inſtrumenti forma eſſentialis eſt acies, acumenue. quum autem [u] forma definiatur eſſe ratio ipſius quod quid erat eſſe; proindeque principium quod tribuit [x] eſſe rei; quomodo Bipennem, quæ dicitur ab egregio viro eſſe vtrinque acuta, & negari non poteſt quin ſecare valeat; inficias iuit idem vir eximius eſſe Securim? quum igitur hoc Simmiæ poematium referat imaginem Bipennis vtrinque acutæ, ac vtrinque ſecare valentis; & ab autore ſuo, & ab Hephæſtione, atque ab antiquo Scholiaſte dicatur græco nomine πέλεκυς, quod paſſim ab omnibus claſſicis interpretibus latine vertitur Securis; iam proprie Securis eſt, & appellatur. Poſterius autem poematium hoc Simmiæ vnanimes appellant Securim

ſ 2. de an. t. 49.
t 2. de an. t. 8. 10.
u 2. Phyſ. t. 28.
x 2. de an. t. 37.

rim

rim eruditiſſimi viri Ioannes Auratus, Gulielmus Canterus, Claudius Auberius, Scaliger vterque, Marcus Antonius Muretus, Henricus Stephanus, & Claudius Salmaſius. Inſuper in [y] Onomaſtico ſuo Iulius Pollux, dum armorum nomina recenſet, memorat Securem ancipitem, & altera tantum parte ſecantem, in hæc verba: πέλεκυς ἀμφίστομος ἑτερόστομος; quæ vertenda ſunt, non quidem, vt facit Gualtherus, *Bipennis Securis anceps*: tum quia nihil differt bipennis ab ancipiti Securi; tum quia ἑτερόστομος nec bipennis eſt, nec anceps: ſed ita, *Securis bipennis & vnipennis*, ſiue, *Securis vtrinque acuta, & ex altera tantum parte acuta*; quibus verbis refert inter arma Pollux duas ſpecies Securis; ancipitem, quæ bipennis eſt; & ex altera tantum parte acutam, quæ vt nomine generis vulgo nuncupatur Securis; ita nomine proprio dici poteſt vnipennis. Vlterius inuentricem Securis celebrat [z] Plinius Pentheſileam reginam Amazonum; quas Virgilius & Cointhus Smyrnæus armatas referunt Securi bipenni. Cointhus quidem, qui & Q. Calaber appellatur, in ſuis [a] Paralipomenis inquiens de Pentheſilea.

[y] lib. 1. cap. 10.

[z] lib. 7. cap. 56.

[a] lib. 6.

Δοιοὺς εἵλετ᾽ ἄκοντας ὑπ᾽ ἀσπίδα δεξιτέρη δὲ

Ἀμφι-

Αμφίτυπον βουπλῆγα, τὸν οἱ Ερις ὤπασε δεινὴ,
Θυμβόρυ πολέμοιο πελώριον ἔμμεναι ἄλκαρ.

& mox de eadem Pentheſilea ab Achille vulnerata infit:

Ἐκ δ' ἔβαλεν χειρὸς πέλεκυν μέγαν.

hoc eſt:

Duo ſumpſit iacula ſub ſcuto: dextera vero
Vtrinque incidentem Securim, quam trux Contentio
ei dederat,
Vt ingens exitioſi belli præſidium foret.
Ex manu autem dimiſit Securim magnam &c.

Virgilius autem loquens de Camilla, & ſociis Amazonibus, dum eam Bipenni armatam educit in pugnam, in qua dicit eodem contextu verborum eam Orſilochum interficere Securi, pro eodem accipit Bipennem, atque Securim. Carmina[b] Virgilii ſunt

[b] 11. Aeneid.

At medias inter cædes exultat Amazon,
Vnum exerta latus pugnæ, pharetrata Camilla:
Et nunc lenta manu ſpargens haſtilia denſat,
Nunc validam dextra rapit indefeſſa Bipennem
Aureus ex humero ſonat arcus, & arma Dianæ.
Illa etiam, ſi quando in tergum pulſa receſſit
Spicula conuerſo fugientia dirigit arcu.
At circum lectæ comites, Larinaque virgo,
Tullaque, & æratam quatiens Tarpeia Securim,

Itali-

Italides, quas ipſa decus ſibi dia Camilla
Delegit, paciſque bonas, bellique miniſtras.
Quales Threiciæ quum flumina Thermodoontis
Pulſant, & pictis bellantur Amazones armis.
Seu circum Hippolyten, ſeu quum ſe Martia curru
Pentheſilea refert, magnoque vlulante tumultu
Fœminea exultant lunatis agmina peltis.
Quem telo primum, quem poſtremum aſpera virgo
Deijcis? aut quot humi morientia corpora fundis?
Eumenium Clytio primum patre, cuius apertum
Aduerſi longa tranſuerberat abiete pectus.
Sanguinis ille vomens riuos cadit, atque cruentam
Mandit humũ, morienſque ſuo ſe in vulnere verſat.
Tum Lirin, Pegaſumque ſuper; quorũ alter habenas
Suffoſſo reuolutus equo dum colligit, alter
Dum ſubit, ac dextram labenti tendit inertem
Præcipites pariterque ruunt. his addit Amaſtrum
Hippotaden: ſequiturque incumbens eminus haſta
Tereaque, Harpalycũque, & Demophoonta, Chro-
mimque:
Quotque emiſſa manu contorſit ſpicula virgo,
Tot Phrygij cecidere viri. Procul Orphitus armis
Ignotis, & equo venator Iapyge fertur;
Cui pellis latos humeros erepta iuuenco
Pugnatori operit; caput ingens oris hiatus
Et malæ texere lupi cum dentibus albis

Agreſtiſque manus armat ſparus; ipſe cateruis
Vertitur in medijs, & toto vertice ſupra eſt.
Hunc illa exceptum (neque enim labor agmine verſo)
Traijcit; & ſuper hac inimico pectore fatur.
Syluis te Tyrrhene feras agitare putaſti?
Aduenit qui veſtra dies muliebribus armis
Verba redargueret: nomen tamen haud leue patrum
Manibus hoc referes telo cecidiſſe Camillæ.
Protinus Orſilochũ, & Buten, duo maxima Teucrũ
Corpora, ſed Buten aduerſum cuſpide figit
Loricam galeamque inter, qua colla ſedentis
Lucent, & læuo dependet parma lacerto.
Orſilochum fugiens, magnumque agitata per orbem
Eludit gyro interior, ſequiturque ſequentem.
Tum validam perque arma viro perque oſſa Securim
Altior inſurgens, oranti & multa precanti
Congeminat, vulnuſque rigat calido ora cerebro.

Virgilius itaque in vna & eadem pugna Camillam eandem inducens Bipenni armatam, Securi percuſſiſſe ac occidiſſe Teucrum Orſilochum; aperte noſtram ſententiam communit, qui Bipennem diximus eſſe Securim. Virgilio conſentit Plutarchus in quæſtionibus Græcis, Xilandri verſione πέλεκυν Amazonum eandem promiſcue Securim & Bipennem appellans, ait enim Plutarchus: Διὰ τῦ Λαβραδέως

Διὸς

Διὸς ἐν Καρίᾳ τὸ ἄγαλμα πέλεκυν, οὐχὶ δὲ σκῆπτρον ἢ κεραυνὸν πεποίηται; ὅτι ἡρακλῆς Ἱππολύτην ἀποκτείνας, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ὅπλων αὐτῆς λαβὼν τὸν πέλεκυν Ὀμφάλῃ δῶρον δέδωκεν. τῶν δὲ μετ' Ὀμφάλην Λυδῶν βασιλεῖς ἐφόρουν αὐτὸν ὥς τι τῶν ἄλλων ἱερῶν ἐκ διαδοχῆς παραλαμβάνοντες. ἄχρι Κανδαύλης ἀπαξιώσαι, ἑνὶ τῶν ἑταίρων φορεῖν ἔδωκεν. ἐπεὶ δὲ Γύγης ἀποστὰς ἐπολέμει πρὸς αὐτὸν ἦλθεν Ἄρσηλις ἐκ Μυλέων ἐπίκουρος τῷ Γύγῃ μετὰ δυνάμενος, καὶ τόν τε Κανδαύλην καὶ τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ διαφθείρει. καὶ τὸν πέλεκυν εἰς Καρίαν ἐκόμισε μετὰ τῶν ἄλλων λαφύρων. καὶ Διὸς ἄγαλμα κατασκευάσαι τὸν πέλεκυν ἐγχείρισε, καὶ Λαβραδέα τὸν θεὸν προσειγόρευσε. Λυδοὶ γὰρ λάβρην τὸν πέλεκυν ὀνομάζουσι. hoc eſt, vt vertit Xilander: *Cur Iouis Labradenſis in Caria ſimulachrum, non ſceptrum aut fulmen, ſed Securim elatam tenet? Hercules Hippolytam quum necaſſet, inter alia arma Securim quoque eius captam Omphale dono dedit. Lydorum poſt Omphalen reges eam geſtauerunt, & vnam de alijs rebus ſacris, ſucceſſorique itidem tradita fuit; donec Candaules dedignatus, cuidam ſociorum ferendam eam dedit: Poſtquam vero Gyges defectione inita Candaulæ bellum intulit, venit a Mylaßenſibus Arſelis auxiliares Gygi copias adducens: interfecitque & Candaulen & ſocium, bipennemque in Cariam inter alia ſpolia pertulit, Iouiſ-*

que adornato ſimulachro, eam iſti in manum aptauit Labradeumque nominauit Iouem. Labrum enim Lydi vocant, quod Latini Securim. Vnde conſtat non ſolum bipennem eſſe Securim; ſed etiam Securi, Deo dedicatæ, manubrium ineſſe, contra Salmaſium; quomodo enim Iouis ſimulachro vice ſceptri aut fulminis aptari potuiſſet in manu Securis abſque manubrio? Amazones, quas Virgilius appellauit Bipenni armatas, Ouidius appellat puellas Securigeras; nam inducit Phædram Hippolyto priuigno filio Amazonis Hippolytæ talia [c] ſcribentem:

c in Heroidib.

Prima Securigeras inter virtute puellas
Te peperit, nati digna fauore parens.

adeoque Naſo non diſtinguit Bipennem a Securi. Apud I. Blancanum in Chronologia Mathematicorum noui ſemiſeculi legitur: *Patrocles fuit inuentor πελεκίνου, id eſt bipennis, quod genus horologij ſolaris erat figuram bipennis referens.* Vnde conſtat nomen πελέκεως promiſcue verti in vocem Securis & bipennis. Quin & Homerus, [d] apud quem Nympha Calypſo tribuit Vlyſſi ab fabricandum ſibi nauigium Securim vtrinque acutam πέλεκυν ἀμφοτέρωθεν, refragatur erudito viro his metris:

d 5. Odyſ.

Καὶ τότ' Ὀδυσσῆϊ μεγαλήτορι μήδετο πομπήν.

Δῶκε μὲν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἄρμενον ἐν παλάμῃσι
Χάλκεον. ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον. αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
Στειλεῖον περικαλλές, ἐλάϊνον, εὖ ἐναρηρός.

hoc eſt:

Et tum tandem Vlyßi magnanimo apparabat profectionem,
Dedit quidem ei Securim magnã habilem in manus
Aeream, vtrinque acuminatam: cæterum in ipſa
Manubrium perpulchrum, oleaginum, fabrefactũ.

& certe talem fuiſſe Securim Epei fabri lignarii, qua Durium equum in Troianorum excidium fabricauit, nemo non dixerit; & quam hoc Idyllio conſecrauit Simmias epigrammati ſuo nomen & figuram Securis vtrinque acutæ tribuens, miro artificio, vt inter technometra principem locum obtineat, probabile ſatis eſt: ac proinde Simmiæ poematium hoc, Epei Securis figuram continens, eiuſdemque conſecrationem concinens, πελέκεως nomine donatum, vere ac bene Securim latine dici. Non eſt ergo viro docto ſuſcribendum aſſerenti Bipennem non eſſe Securim, & vetus Idyllium quod πέλεκυς Epei dicitur eſſe bipennem vtrinque acutam, non autem vere Securim. Et eo magis, quod hoc placitum viri præſtantis, tum Paroemiographus, Græce latineque mire peri-

tus conuellit inquiens: *Tenedia bipennis*. Τενέδιος πέλεκυς. *id eſt Tenedia Securis*. aperte ſiquidem conſtituit Bipennem eſſe Securim: tum Quintilianus euertit apertiſſime ſtatuens Securim vtrinque acutam dici bipennem a pinno, quod veteribus dicebatur acutum: ait etenim ipſiſsimis verbis peritiſsimus ille latinę linguæ: *Quare diſcat puer quid in literis proprium, quid commune, quæ cum quibus cognatio, nec miretur cur ex ſcamno fiat ſcabellum, aut a pinna quod acutum eſt, Securis vtrinque habens aciem Bipennis, ne illorum ſequatur errorem, qui quia a pennis duabus hoc eſſe nomen exiſtimant, pinnas auium dici volunt*. Vult igitur Quintilianus, vt a Scamno deriuatur ſcabellum, ita prorſus a pinna denominari bipennem Securim illam, quæ eſt vtrinquę acuta; quia veteres acutum vocabant pinnum; maleque a nonnullis pinnas auium dici, a quibus per errorem deducunt nomen Bipennis. Quintilianus itaque Bipenni Securi ſua vtrinque acuta proſcindit ſententiam eruditi viri negantis bipennem vtrinque acutam eſſe Securim. Iſidori vero ſententiam quum aperte proſcindat Quintilianus hoc in loco, longe magis & latinæ locutionis & antiquæ eruditionis peritior quã Iſidorus, non eſt vt ea ſuam

com-

communiat vir eximius. Securis itaque tum bipennis eſt, tum etiam vnipennis, vt huic adeo manifeſtæ veritati contradicere ſit idem ac reclamante Pythagora loqui aduerſus Solem. Non eſt ergo Iſidoro viro præſtanti ſubſcribendum, aſſerenti bipennem non eſſe Securim, & vetus Idyllium, quod πέλεκυς Epei dicitur, eſſe bipennem vtrinque acutam, non autem vere Securim.

Noſtra explicatio huius poematij, nomine, figuraque Securis, affertur ex rei natura, & ex antiquiorum autorum monumentis.

Caput XII.

Qvum igitur ex aliis recentioris cui ſcriptoribus plenam huius epigrammatis intelligentiam nobis comparare non potuerimus: Age nunc experiamur an ipſius explicationem ex rei natura, & ex antiquorum monumentis haurire valeamus. Qua quidem in re nos denique difficilem hanc prouinciam aggredientes, præmittimus, argumentum huius poematii, reclamante nemine nihil aliud eſſe niſi dedicationem conſecrationemque Securis ancipitis, qua dudum Epeus

Pano-

Panopei filius in exercitu Græcorum, Troiam obſidione vexantium, ligneum Equum Troianis fatalem fabricauit. A quo argumento poeta vetus, Simmias Rhodius; huic Idyllio ſuo figuram Securis ancipitis indidit, & nomen Securis ab argumento ſimul, atque a figura voluit imponere. Nuncupatur igitur poematium hoc nomine Securis, tum quia tractat dedicationem Securis ab Epeo factam Deæ Mineruæ, artium præſidi, ac ſuæ tutelari; tum quia formatum eſt ea verſuum compoſitione, quæ Securis ancipitis imaginem oculis aſpicientium mirifice repræſentat: Quæ Bipennis eſt arcuatis vtrinque pinnis iunctis in centro ſuo manubrio recto; a quo pinnarum curuore [e] Virgilus olim ſacris poſtibus ædium Latini regis ſuſpenſas cum aliis armis, ac ſpoliis hoſtium, antiquas Secures appellauit curuas, his metris, [f] antea quoque relatis apud inclytum Salmaſium.

e 7. Aeneid.

f cap. 7.

Multaque præterea ſacris in poſtibus arma,
Captiui pendent currus, curuæque Secures,
Et criſtæ capitum, & portarum ingentia clauſtra,
Spiculaque, clypeique, ereptaque roſtra carinis.

Autor huius epigrammatis a ſuo Græco Scholiaſte & ab Hephæſtione antiquo Grammati-

eo dicitur fuiſſe Simmias Rhodius, quem [g] Gyraldus Rhodium incolatu, at origine Samium eſſe conſtituit in ſua poetarum hiſtoria; quod & [h] Strabo ſatis indicare videtur. Quanquam vero eiuſdem poematii conditorem eſſe voluerint alii Theocritum Syracuſium, alii Bionem quendam, & alii Binonem; Nos tamen Græci Scholiaſtis, & antiqui Grammatici Hephæſtionis teſtimonium præferendum arbitramur omnium recentiorum placitis; nam Ariſtoteles priſcos ait eſſe fide digniſſimos teſtes de rebus præteritis, & iunioribus in fide facienda longe anteponendos. Verum de genuino Securis huius poeticæ autore latius nuper egimus, & infra commodiori loco rurſum pertractabimus. Securis hæc non vnipennis, ſed bipennis eſt, cum vtriſque pinnis habens figuram orbicularem, ſeu aciem arcuatam, & ſemicircularem, quarum cornua, ſiue potius apices vtrinque ſpectant rectum manubrium in earum medio productum longiori ductu. Curuitas autem verſuum pinnarum non ſolum indicat & format imaginem Securis, ſed maxime lectoribus indigitat oſtenditque clare normam legendi carmina poematii hactenus inuſitatam; qui quidem modus legendi eſt

g dial. 3.

h lib. 14.

circu-

circularis, nimirum incipiendo a ſummitate carminis exterioris pinnæ ſiniſtræ, progrediendo in gyrum ad infimam partem extremi metri pinnæ dextræ, indeque rurſus aſcendendo ad apicem ſecundi verſus alæ ſiniſtræ, ac ita deinceps veluti cochleam efformando. Manubrii caput apexue incipit ab eadem ſuperficie, vnde ſuum habent terminum duo pinnarum verſiculi interiores omnium breuiſſimi; ſed finis eiuſdem manubrii, quod eſt carmen omnium longiſſimum, deſinit multo infra totum corpus pinnarum, hoc modo,

Quam quidem Securim ...

Σιμμίου τοῦ Ῥοδίου Πέλεκυς.

Ἀνδροθέᾳ δῶρον ὁ Φωκεὺς κρατερᾶς μηδοσύνας ἦρα τίνων Ἀθάνᾳ
τᾶμος ἐπεὶ τὰν ἱερὰν κηρὶ πυριπνόῳ πόλιν ᾐθάλωσεν
οὐκ ἐναρίθμιος γεγαὼς ἐν προμάχοισιν Ἀχαιῶν
νῦν δ᾽ ἐς Ὁμήρειον ἔβα κέλευθον,
Τρισμάκαρ, ὃν σὺ θυμῷ
Τὸν ὄλβον

Τὸν Βίων κλωστοῖς [illegible] θεαῖς, ὃς εὗρε Ῥόδοι γεγαὼς πολύτροπα Μοίσας Μέτρα Μολπᾶς.

ἀεὶ πνεῖ.
ἵλαος ἀμφιδερχθῇς
σὰν χάριν, ἁγνὰ πολύβουλε Παλλάς.
ἀλλ᾽ ἀπὸ κρανᾶν ἰθαρὰν νᾶμα κόμιζε [illegible]
Δαρδανιδᾶν χρυσοβαφεῖς τ᾽ ἐστυφέλιξ᾽ ἐκ θεμέθλων ἄνακτας
Ἐπειὸς πέλεκυν ᾧ ποκα πύργων θεοτεύκτων κατέρειψεν αἶπος

Quam quidem Securim Auberius ſiue a ſeipſo ſiue a quouis alio latine redditam ita proponit:

SIMMIAE RHODII SECVRIS.

Dedit Epeus Securim, qua quondã turrium à Diis extructarũ diſturbauit verticem

Ac dardanidarum funditus euertit Reges

Sed a fontibus purum liquorem importabat inglorius;

Quæ tua eſt gratia, caſta ô multi conſilij Pallas,

Propitia circumſpexeris:

Semper redolet.

Quam Bion inclytis fecerit Diis, qui reperit Rhodi quum eſſet multiplicis ſolus metra car

Fortiſsimæ Deæ donŏ Phocenſis (robuſtiſsimi inuenti gratiam referens) Mineruæ

Tunc quum ſacram fato ignifero vrbem concremauit

Nondũ numeratus inter principes propugnatores Achiuorũ;

Nunc vero Homericam ingreſſus eſt viam:

Ter beatus quem tu omnino

Hic felicitatem

Lectionis modus eſt, vt exordientes a longiori ſiniſtræ pinnæ verſu ad longiorem dexteræ pergamus; & ita deinceps vnicuique metro ſiniſtrę pinnę ſubtexamus ſuum compar dexteræ, gradatim procedendo ſemper a longiori metrorum ordine ad breuiorem, & circularem lectionem efformantes, a periferia aciei Securis ſenſim tendamus ad centrum pinnarum, vbi manubrium inſeritur, quod vltimo verſu continetur. Inſinuauit autem hac diſpoſitione verſuum Securis poeta tres Antiquorum ſcribendi modos, qui ſoli nunc etiam ſunt in vſu, de quibus apud Gyraldum in [i] historia poetarum, & apud Pogium agentem de [k] fortunæ varietate. Lilius etenim ſic ait: *Aegyptij literas a dextra in ſiniſtram ducebant Hebræorum more, quem & plerique alij ſeruant; quum nos Latini & Græci a ſiniſtra in dextram ſcribere conſueuerimus. Scribit Sextus Pompeius, ræpocon appellarunt Græci, genus ſcribendi ſiniſtrorſum verſus, vt nunc dextrorſum verſus ſcribimus.* De Indis agens Pogius, his verbis alium ab his ſcribendi modum deſcribit. *Cæteri omnes,* inquit, *Indi in arborum folijs ſcribunt, ex quibus codices conficiunt admodum venuſtos, ſcribunt autem, non vt nos, aut Hebræi in latus, ſed in longum a ſummo ad imum ducentes*

i dial. 1.

k lib. 4.

calamum. Id non omnium Indorum in more poſitum eſt, ac ne Indorum quidem, ſed Sinarum, quos in ſua perelegantí hiſtoria [1] Mappheius ait ad ſcribendum arctas & oblongas adhibere e læui admodum ac tenui papyro pagellas, neque verſus ab læua ad dexteram vt Græci, neque ab dextera ad læuam vt Hebræi: ſed ad imum ab ſummo perducunt, cuius generis impreſſum volumen, atque inde tranſmiſſum, Romæ in Vaticano, itemque in Laurentiana Philippi Regis bibliotheca vidiſſe ſe teſtatur. Hos omnes modos innuit in hac ſua Securi Simmias; quia primæ pinnæ metra a ſiniſtris verſus dexteras deſcendunt, ſeruantque quodammodo noſtrum & Græcorum ſcribendi ritum: ſecundæ pinnæ viciſſim carmina a dextris ad ſiniſtra aſcendunt, & Hebræorum Aegyptiorumque ſcribendi morem quadantenus æmulantur. Metrum denique manubrii ſolum recta deſcendens a ſummo ad imum, belle proponit ob oculos Indorum, ſeu Sinenſium ſcribendi morem. Præterea vero vt in Securi materiali pinnarum materia, forma, & finis, operatioque vna & eadem eſt, diſtincta a materia, forma, & vſu, operatione que manubrii: ſic in Idyllio Securis materia tractata, &

[1] lib. 6.

figu-

figura, finiſque longe alia in pinnis eſt, alia in manubrio; quod in explicatione ſingulorum poematii verborum apparebit. Age rem hanc diligenter pertractemus.

Ἀνδροθέα

MASCVLAE DEAE
ſeu
VIRILI DEAE

Conueniunt omnes, & e textu compertiſſimum eſt, hic vocabulo Androtheæ Mineruam cognominari, ſed cur Minerua dicitur Androthea? nos hanc vocem non putamus vertendam cum Auberio, & vulgata lectione, *Fortiſſimæ Deæ*; quia particula ἀνδρο- fortitudinem proprie non ſignificat, licet ad hunc ſenſum remote pertrahi poſſe videatur: ſed putauerim ego, vt latini mutuantur a Græcis nomen Andronici, Nicandri, Galatheæ, Paſitheæ, Dorotheæ, Leucotheæ; ſic abſque mutatione poſſe nos legere Androtheæ, vel ſi Latine loquēdum ſit, vertendum eſſe, *Maſculo-Deæ*: vel, *Viri-Deæ*: vel, *Virili-Deæ*: hoc autem cenſemus eſſe nomē aptiſſimum deſcribendæ Mineruæ inter cæteras Deas; quia Minerua dicta eſt ab Orpheo iſta ſculo fœmina in hymno proprio; ſcribit enim:

Ἄρσην μὲν καὶ θῆλυς ἔφυς, πολεμάτοκε μῆτι.

hoc

hoc eſt: *Maſculus quidem & fœmina genita es bellorum ſuſceptrix prudentia.*
ſcilicet in Pallade veteres vtrumque ſexum agnoſcunt, longe aliter ac in Luna, Venere, ac Hermaphroditis; quoniam Hermaphroditus dicitur compoſitus ex maſculo & fœmina ratione ſexuum, ſpectata natura corporum; ſic etiam Luna, & Venus dicitur habere naturam androgynam reſpectu generationis, vt ex Platone conſtat; apud quem Ariſtophanes in Sympoſio ſtatuit Lunæ ſobolem eſſe Androgynos, & Hermaphroditos; quorum nomen ob notam libidinis infame cenſetur: At Minerua maſculeam habet fortitudinem, virilemque prudentiam; ac fœmineam ſeu virgineam caſtitatem, & manſuetudinem; quum autem fœmineum nomen adiectum maſculeo Græcis efficiat Androgynum, vt euitaret autor hic nominis huius infamiam a Platone notatam, loco Androgynæ dicere maluit Androtheæ, quod latine vertitur Maſculo-Deæ: vel, viri-Deæ: vel, virilis-Deæ. Quum enim Mars eſſet bellorum numen totum maſculum, & furore potius quam prudentia bella ſuſcipiat, & gerat; imo vero quum ſit numen procax, & adulterio Veneris infame: Minerua
belli-

bellicam fortitudinem virilem prudentia temperans, in ea temperantia caſtitatem virgineam, qua Vulcani procacitatem eluſit, præſeferre videtur: vnde Androthea, nempe Virilis-Dea, ſeu viridea, ſeu Maſculo-Dea dicitur, non Androgyna, ſeu maſculo fœmina; maſculo-Dea bellorum ſuſceptrix, caſta prudentia, non libidinoſo furore, vt Mars; qui proinde ab ea ſuperatus, ac proſtratus effingitur ab [m] Homero talia ſcribente.

Ἡ δ' ἀναχασσαμένη λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ
Κείμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα τρηχύν τε, μέγαν τε,
Τὸν ῥ' ἄνδρες πρότεροι θέσαν ἔμμεναι οὖρον ἀρούρης,
Τῷ βάλε θοῦρον Ἄρηα κατ' αὐχένα, λῦσε δὲ γυῖα.
Ἑπτὰ δ' ἐπέσχε πέλεθρα πεσών, ἐκόνισε δὲ χαίτας.
Τεύχεά τ' ἀμφαράβησε· γέλασσε καὶ Παλλὰς Ἀθήνη,
Καί οἱ ἐπευχομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Νηπύτι', οὐδέ νύ πώ περ ἐπεφράσω ὅσσον ἀρείων
Εὔχομ' ἐγὼν ἔμεναι, ὅτι μοι μένος ἀντιφερίζεις.

hoc eſt:

,, Hæc vero retro cedens lapidem accepit manu forti
,, Iacentem in campo nigrum, aſperumque, magnumque,
,, Quem viri antiquiores poſuerant, vt eſſet terminus agri;

Hoc

[m] Iliad. 21.

,, Hoc percuſſit fortem Martem iuxta collum:
ſoluit autem genua
,, Septemque occupauit iugera lapſus, & pulue-
re fœdauit crines,
,, Armaque circumſonuerunt: riſit autem Pallas
Minerua,
,, Et ei gloriando inſultans verbis velocibus al-
locuta eſt:
,, Stulte, neque adhuc ſaltem conſideraſti quan-
to præſtantior
,, Glorior ego eſſe, quod mihi robur opponis?

Δῶρον

DONVM.

Quæ deorum templis, vel ad honorem numinis, vel ad accepti beneficii gratiam ſuſpendebantur, Donaria veteribus appellabantur; de quibus paſſim Athenæus, atque Pauſanias, & Ariſtoteles in [n] Ethicis, vbi conſtituit Diis Donaria, Aedificationes, & ſacrificia fieri debere impenſis honorabilibus. Sed inter alia donaria ſpeciatim locum habuiſſe Secures, nos docuit aperte Plutarchus, vbi monet cur æuo ſuo Pythia non reddat oracula carmine, ſcribit enim citatis verbis. Ἐν δὲ τῷ Κορινθίων οἴκῳ τὸν φοίνικα θεωμένοις τὸν χαλκοῦν, ὥσπερ ἔτι λοιπόν ἐστι τῶν ἀναθημάτων οἱ περὶ ῥίζαν ἐντορνευόμενοι βάτραχοι

[n] 4. Ethi. cap. 3.

καὶ ὕδροι θαῦμα τῷ Διογενιάνῳ παρεῖχον, ἀμέλει δὲ καὶ ἡμῖν. οὔτε γὰρ φοῖνιξ ὡς ἕτερα δένδρα λιμναῖόν ἐστι φυτὸν, οὔτε Κορινθίοις τί βάτραχοι προσήκουσιν, ὡς τὸ σύμβολον ἢ παράσημον εἶναι τῆς πόλεως. ὥσπερ ἀμέλει Σελινούντιοι ποτὲ χρυσοῦν σέλινον ἀναθεῖναι λέγονται, καὶ Τενέδιοι τὸν πέλεκυν ἀπὸ τῶν καρκίνων τῶν γινομένων περὶ τὸ καλούμενον Αστέριον παρ᾽ αὐτοῖς. μόνοι γὰρ ὡς ἔοικεν ἐν τῷ χελονίῳ τύπον πελέκεως ἔχουσι. hoc eſt: *Quum autem in Corinthiorum domo ſpectaremus aream palmam, quæ ſola donariorum eſt reliqua, torno inſculptæ ad radicem ranæ & hydri Diogeniano admirationem iniecerunt, atque adeo nobis quoque. Non enim palma, vt aliæ arbores, paluſtris eſt, aut aquæ amans planta, neque Corinthijs cum ranis quicquam rei eſt, vt pro nota aut ſigno eius vrbis haberi debeant. Quomodo Selinuntij quondam aureum apium (ſelinum) dedicaſſe dicuntur, & Tenedij Securim a cancris qui apud eos naſcuntur ad locum cui Aſterium nomen, ſoli in teſta formam Securis expreſſam geſtantes.* Qua de re teſtimonium & elucidationem habemus ab Ariſtotele, qui apud Suidam, vt obſeruat etiam Parœmiographus in *Tenedius Patronus*, illud addit. *In Aſſerina, is eſt locus quiſpiam in Tenedo, fluuiolum eſſe, in quo cancrorum teſtis nauigiorum vtantur vice, eas ita diſſecant, vt Securis ſpeciem præ ſe ferant.*

Q Sed

Sed Pauſanias aliam cauſam refert dedicationis Tenedicarum Bipennium, dum in Phocicis inquit. Οἱ δὲ πελέκεις Περικλύτου τοῦ Εὐθυμάχου Τενεδίου ἀνδρὸς ἐπὶ λόγῳ ἀνάθημα εἰσὶν ἀρχαίῳ. Κύκνον παῖδα εἶναι Ποσειδῶνος, καὶ Βασιλεύειν φασὶν ἐν Κολώναις. αἱ δὲ ᾠκοῦντο ἐν τῇ γῇ τῇ Τρῳάδι αἱ Κολωναὶ κατὰ νῆσον κείμεναι Λεύκοφρυν. ἔχοντος δὲ θυγατέρα ὄνομα Ημιθέαν τοῦ Κύκνου, καὶ υἱὸν καλούμενον Τέννην ἐκ Προκλείας, ἣ Κλυτίου μὲν ἦν θυγάτηρ, ἀδελφὴ δὲ Καλήτορος, ὃν Ομηρος ἐν Ιλιάδι ἀποθανεῖν φησιν ὑπὸ Αἴαντος, ὅτι ὑπὸ τὴν Πρωτεσιλάου ναῦν ἔφερεν ὁ Καλήτωρ τὸ πῦρ. Ταύτης οὖν προαποθανούσης, ἡ ἐπεισελθοῦσα Φιλονόμη ἡ Κραυγάσου (διήμαρτε γὰρ ἐρασθεῖσα τοῦ Τέννου) ψεύδεται πρὸς τὸν ἄνδρα ὡς αὐτὴ μὲν οὐκ ἐθέλουσα, τὸν δὲ αὐτῇ Τέννην συγγενέσθαι θελήσαντα. Καὶ ὁ Κύκνος πείθεται τῇ ἀπάτῃ, καὶ ἐς λάρνακα ἐνθέμενος ὁμοῦ τῇ ἀδελφῇ Τέννην, ἐς θάλασσαν σφᾶς ἀφίησι. Σώζονταί τε δὴ πρὸς τὴν νῆσον οἱ παῖδες τὴν Λεύκοφρυν, καὶ ὄνομα ἡ νῆσος τὸ νῦν ἔχει ἀπὸ τοῦ Τέννου. Κύκνος δὲ (οὐ γὰρ τὸν πάντα ἔμελλε χρόνον ἀγνοήσειν ἀπατώμενος) ἔπλει παρὰ τὸν υἱόν, ἄγνοιάν τε ὁμολογήσων τὴν αὑτοῦ καὶ παραιτησόμενος τὸ ἁμάρτημα. προσορμισαμένου δὲ τῇ νήσῳ καὶ ἐξάψαντος ἀπὸ τῆς νεὼς πρός τινα ἢ πέτραν ἢ δένδρον τοὺς κάλως, Τέννης πελέκει σφᾶς ἀπέκοψεν ὑπὸ τοῦ θυμοῦ ἐπὶ τούτῳ μὲν ἐς τοὺς ἀρνουμένους στερρῶς λέγεσθαι καθέστηκεν ὡς ὁ δεῖνα ὅστις

δὴ

δὴ Τεννεδίῳ πελέκει τόδε τι ἀποκόψειε. hoc eſt, vt vertebat Gulielmus Xilander. At Bipennes Periclyti Euthymachi filii, Tenedii hominis donum: vetus fama dedicationis cauſam vulgauit. Cycnum aiunt Neptuni fuiſſe filium, regnaſſe eum Colonis; oppidum hoc in Troade fuit ad Leucophryn inſulam. Filiam is habuit Hemithean, & Tennem filium ex Proclea Clytii filia, Caletoris *illius germana* ſorore, quem ab Aiace in Iliade interfectum memorat Homerus, quum faces in Proteſilai nauem immitteret. Proclea mortua, alteram Cycnus vxorem duxit Philonomen, Craugaſi filiam. Ea quum in priuigni incidiſſet amorem, repulſam ægre ferens, Tennen ficta calumnia apud virum criminata eſt ſuum, quod illam inuitam & repugnantem conſtuprare conatus eſſet. Mendacio captus Cycnus, iuuenem cum ſorore in arcam incluſos in mare abiicit. incolumes illi in inſulam exponuntur; cui quum ante Leucophrys nomen fuiſſet, de Tenne poſtea nomine *Tenedos* fuit appellata. Sed fraude aliquando detecta ad filium Cycnus nauigauit, quo ſe illi purgaret, & eius, quod per crudelitatem temere commiſiſſet, facti veniam poſceret. Quum itaque ad

„ inſulam appuliſſet, & ad ſaxum, ſiue arboris
„ truncum nauem religaſſet, Tennes ira impul-
„ ſus, bipenni retinacula abſcidit. Ex eo in *pro-*
„ *uerbij* conſuetudinem venit, vt quicquid qui-
„ uis præfracte negarit, id Tenedia Bipenni præ-
„ cidiſſe dicatur. Licet huius prouerbii Paroe-
miographus aliam referat originem aſſerens: Τενέδιος πέλεκυς, id eſt Tenedia Securis, conue-niet in eos qui nimium ſeuere iudicant aut puniunt, aut qui celeriter expediunt controuerſias, & litium ambiguitates: inde translatum quod [o] olim rex Tenedi Securim geſtans lites audire conſueuit, cauſaque iudicata protinus eum, qui feciſſet iniuriam Securi percutere: aut quod Tenedius quidam rex legem tulit in adulteros, vt vtriuſque corpus Securi concideretur, eiuſque legis exemplum etiam in filium edidit; proinde in numiſmate iuſsiſſe inſculpi altera ex parte Securim, altera duos vultus ex eadem ceruice prominentes. Cuius rei meminit & Stephanus in vrbium catalogo. Suidas, Plutarcho & Pauſaniæ de Securium donario conſentit aſſerens: Apud Tenedios duas Secures ſuſpenſas oſtendi. Cæterum de Bipennium dedicatione aliud nos legere potuimus Ariſtotelis monumentum in admirandis [p] auditio-

[o] Cæl. ant. lect. lib. 10. cap. 2.

[p] cap. 105.

nibus

nibus in hæc verba: Λέγεται δὲ περὶ τὸν ὀνομαζόμενον τῆς δαυνίας τόπον, ἱερὸν εἶναι ἀθηνᾶς ἀχαίας καλούμενον, ἐν ᾧ δὴ πελέκεις χαλκοῦς καὶ ὅπλα τοῦς Διομήδους ἑταίρων καὶ αὐτοῦ. hoc eſt: *Delubrum Palladi Achaiæ dicatum ea in regione, quam Dauniam vocant, in quo æneas Bipennes, & arma Diomedis, eiuſque ſociorum dependere ſuſpiciuntur.* Quare Simmias veriſſimilem imitationem nobis in ſuo poematio propoſuit; & mirifice decorum ſeruauit, dum inter donaria Securim celebraturus, introducit Epeum Heroa conſecrantem Mineruæ, bellorum & artium numini, Securim, qua ipſe tum faber lignarius Equum Durium dedale fabricauit; tum etiam miles hoſtilis vrbis turritos murorũ vertices diſturbauit.

Ὁ Φωκεύς

PHOCENSIS.

Epeus ille, qui Troianis exitialem equum ligneum architectatus eſt Securi ſua, quam Mineruæ donarium conſecrauit, genere Phocenſis fuit. Cæterum duos video fuiſſe celebratos ab Antiquioribus Epeos; alter quidem fuit genere nobilis, filius Endymionis & Lunæ, ſeu verius Aſterodiæ, Chromiæue, vt inquit in ſuis antiquis lectionibus Cœlius [q] Rhodiginus, & ante illum Pauſanias in Eliacis inquiens in

[q] lib. 20. cap. 7.

hanc

hanc ſententiam: Τούτου τοῦ Ἐνδυμίωνος Σελήνην φασὶν ἐρασθῆναι καὶ ὡς θυγατέρες αὐτῷ γένοιντο ἐκ τῆς θεοῦ πεντήκοντα. οἱ δὲ δὴ μᾶλλόν τι εἰκότα λέγοντες, Ἐνδυμίωνι λαβόντι Ἀστεροδίαν γυναῖκα. οἱ δὲ τὴν Ἴτωνος τοῦ Ἀμφικτύονος Χρομίαν· ἄλλοι δὲ Ὑπερίππην τὴν Ἀρκάδος. γενέσθαι δ' οὖν φασὶν αὐτῷ Παίονα καὶ Ἐπειόν τε καὶ Αἰτωλὸν, καὶ θυγατέρα ἐπ' αὐτοῖς Εὐρυκύδαν. Ἔθηκε δὲ καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ δρόμου τοῖς παισὶν ἀγῶνα Ἐνδυμίων ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς. καὶ ἐνίκησε, καὶ ἔσχε τὴν βασιλείαν Ἐπειὸς· καὶ Ἐπειοὶ πρῶτον τότε ὧν ἦρχεν, ὠνομάσθησαν. hoc eſt: *Hunc Endymionem a Luna fabulantur adamatum; & ex ea filias quinquaginta ſuſcepiſſe. Qui vero magis veritati conſentanea loquuntur, ipſum Endymionem aiunt tres tantum genuiſſe filios, Pæonem ſcilicet, Epeum, & Aetolum, filiamque vnam Eurycyden: & hos ex Aſterodia vxore, ſiue ex Chromia Ithoni filia, Amphictyonis nepte, ſeu ex Hyperippe Arcadis filia; varia enim ſunt de eius vxoribus ſententiæ. Propoſuit autem in Olympia curſus certamen de imperio filijs ſuis Endymion: ex eo victor diſceſſit Epeus, regnoque potitus eſt, ac Epei primum qui ſub ditione eius tunc erant, appellati.* Alter vero fuit ignobilis Epeus, lixa Græcorum, vt ait Simmias, genere Phocenſis, Panopei filius, faber, vt ait in Ione Plato, & latius Pauſanias in Corinthiacis inquiens: Πηλεῖ

μὲν συμβὰν καὶ Τελαμῶνι ἐπὶ φόνῳ φεύγειν τῷ Φώκου, τῶν δὲ αὖ Φώκου παίδων περὶ τὸν Παρνασὸν οἰκησάντων ἐν τῇ νῦν καλουμένῃ Φωκίδι. τὸ δὲ ὄνομα προϋπῆρχεν ἤδη τῇ χώρᾳ, Φώκου τοῦ Ὀρνυτίωνος γενεᾷ πρότερον ἐς αὐτὴν ἐλθόντος. ἐπὶ μὲν δὴ Φώκου τούτου περὶ Τιθορέαν τε καὶ Παρνασὸν ἐκαλεῖτο ἡ Φωκίς. & mox: Φώκου δὲ Ἄσιος ὁ τὰ ἔπη ποιήσας, γίνεσθαί φησι Πανοπέα καὶ Κρῖσον. καὶ Πανοπέως μὲν ἐγένετο Ἐπειός, ὁ τὸν ἵππον τὸν δούρειον (ὡς Ὅμηρος ἐποίησεν) ἐργασάμενος. hoc eſt: *Peleus enim & Telamon ob Phoci cædem ſolum verterunt: Phoci autem filij Parnaſſum tenuerunt, eam regionem cui nunc Phocidi nomen eſt: vna tamen ante ætate hoc ei nominis eſt inditum à Phoco Ornytionis, qui coloniam illuc deduxit. Hoc ſane Phoco regnante, ea duntaxat regio Phocis eſt nuncupata, quæ eſt ad Tithoream & Parnaſsum.* & mox: *Iam Phoco Aſius poeta filios fuiſſe memoriæ prodidit Panopeum, & Criſum: E Panopeo natus eſt Epeus, qui Durateum equum fecit, vti Homerus memorat.* Duos hos Epeos in vnum confundere videtur eruditus ille Dalechampius, qui ſuis in notis ad [r] Athenæum citantem ænigma Simonidis, de quo infra, ſcribere non dubitauit, Epeum Equi Durii fabrum, & inglorium aquæ vectorem in caſtra Græcorum, fuiſſe Panopeæ & Endymionis filium, ſecundi Epei pa-

[r] lib. 10. cap. 22.

trem ſubſtituens veluti matrem primi; quum Endymion Panopeam nullam habuerit vxorem; & Panopeus Epei pater legatur, non Epei mater vlla Panopea priſcos apud autores: hic ergo faber equi Duratei fuit Epeus genere Phocenſis a Panopeo Phoci filio genitus Phocidem regionem incolentis: licet, ſi Epeus nepos fuit Phoci regis, non ignobili genere dici debet.

Κρατερᾶς μηδοσύνας ἦρα τίνον.

ROBVSTISSIMI INVENTI GRATIAM REFERENS.

vel:

FORTIS SOLLICITVDINIS GRATIA HONORANS.

Quoniam Epeus in templo Mineruæ ſuſpendit Securim, qua Troianis fatalem equum ligneum fabricauit, quæ machina robuſtiſſimum inuentum, & fortis ſollicitudo eſſe dicitur, quia Troiam fere inexpugnabilem euertit; & mira ſollicitudine tum Græcos expugnatores, tum etiam Troianos expugnatos torquere potuit. [f] Plinius hunc equum fuiſſe machinam bellicam exiſtimauit, quæ poſtea dicta ſit Aries. *Equum*, inquit (*qui nunc Aries appellatur*) *in muralibus machinis Epeum ad Troiam inueniſſe dicunt*. Hoc ipſum ſentiſſe clare vi-

[f] lib.7. cap.59.

detur

detur Pauſanias, qui de propoſito ſic loquitur in Atticis: *Equus etiam Durius ex ære ibi poſitus; quem machinam fuiſſe bellicam ab Epeo factam ad muros deijciendos, fateatur neceſſe eſt, qui Troianos nolit ſtuporis ac ſtultitiæ condemnare. Verum quoniam traditum eſt Græcorum fortiſſimum quemque in equum illum ſe abdidiſſe, conuenit equi ænei forma, cum ijs quæ de Troiano memoriæ prodita ſunt.* At eam machinam in muros hoſtilis vrbis agendam quum fortiſſimi Græcorum conuenerint, ea robuſtiſſimum inuectum dici meruit; quumque Græci ne offenderentur a Troianis, machinam impellerent in muros Troiæ contecti ſub aliqua molis illius parte, proinde in equo incluſi dici potuerunt a poetis. Vt autem machina muros quatiens Arietis nomine vocata fuit olim, quod vno capite Arietis in morem ac formam muros tunderet; ſic Epei machina lignea nomen equi potuit adipiſci, quod conſtaret quaternis trabibus, quarum duæ nixæ ſolo firmarentur in modum pedum anteriorum, duæ reliquæ, ceu pedes poſteriores calcitrantis iumenti, mœnia quaterent. Vnde [t] Polydorus Virgilius Epeum dicit inuentorem Arietis machinæ muralis, cuius inuentionem [u] Vitruuius refert ad Carthaginienſes dum Ca-

[t] lib. 2. cap. 11.

[u] lib. 10. cap. 19.

des oppugnarent. Quum autem Minerua dea ſimul & rerum artificioſarum, & militiæ numen antiquitus coleretur; ſcite machinam hanc bellicam artificioſiſſimam Faber Epeus inueniſſe dicitur beneficio Mineruæ, ac ſibi aſpirante numine Bellonæ; cui propterea gratiam referre tenebatur, in eius honorem templo ſuſpendens Bipennem, qua præcipue talem machinam conſtruxerat.

Ἀθάνᾳ.

MINERVAE.

Mos erat apud Antiquos, vt artifices abſoluto opere inſtrumenta, quibus vſi fuiſſent feliciter, Deo cuipiam dicarent, atque ſuſpenderent; vt conſtat ex [x] Tibullo, cui

x lib. 2. eleg 5.

„ Pendebatque vagi paſtoris in arbore votum
„ Garrula ſylueſtri Fiſtula ſacra Deo:
„ Fiſtula, cui ſemper decreſcit Arundinis ordo,
„ Nam calamus cera iungitur vſque minor.

Sic Epeus Faber Securim, qua Belli machinam fabricauerat, Palladi votum ſacrauit.

Ὤπασ' Ἐπειὸς πέλεκυν

DONAVIT EPEVS SECVRIM.

De huius Donarii dedicatione ab Epeo, præclaram habemus apud [y] Iuſtinum hiſtoriam his notis: *Metapontini quoque in templo Miner-*

y lib. 20.

uæ ferramenta, quibus Epeus, a quo conditi ſunt, equum Troianum fabricauit, oſtentant. Quod & ante Iuſtinum teſtatus eſt [z] Ariſtoteles in admirandis auditionibus, vt antea vidimus apud Auberium, inquiens: *In Italia regio eſt prope Metapontum, Calabria nomine; in qua templum Græcæ Mineruæ ineſſe autumant; vbi Epei inſtrumenta eius inſcripta titulo recumbere, quibus ligneum equum confecerat: hic enim quum Palladem in ſomnis cerneret, dignum cenſuit ei opera dedicare: cæterum quum tempus itineris differret, adeo eo in loco ſomno correptus fuit, vt minime nauigare poſſet. Qua de cauſa ſacellum id Palladis Græcæ nomenclaturam ſortitum eſt.* Vt non ſolum veriſſimilem imitationem hic nobis expreſſerit, vt poeta, Simmias; ſed etiam veram hiſtoriam deſcripſerit; & quũ inter alia donaria, paſſim Secures templis antiqui ſuſpenderent; nam eiuſdem Ariſtotelis teſtimonio in [a] admirandis auditionibus. λέγεται δὲ περὶ τὸν ὀνομαζόμενον τῆς Δαυνίας τόπον ἱερὸν εἶναι Ἀθηνᾶς Ἀχαΐας καλούμενον, ἐν ᾧ δὴ [καὶ] πελέκεις χαλκοῖς καὶ ὅπλα τῶν Διομήδους ἑταίρων καὶ αὐτοῦ ἀνακεῖσθαι. hoc eſt: *Ferunt & circa nuncupatum Dauniæ locum templum eſſe Mineruæ Achaicæ, in quo Secures æreæ, & arma Diomedis & ſociorum dicata dependent.* Quin & [b] Virgilii notatu in

z cap 104. 105.

a cap. 105.

b 7. Aeneid.

templo apud regem Latinum:

,, Multaque præterea ſacris in poſtibus arma

,, Captiui pendent currus, curuæque Secures.

Elegit iure ſibi celebrandam Simmias hoc ſuo poematio Epei Securim, famoſam inter omnes ob artificium Equi Troiani, quem Epeus ea fabricauit in Troianorum ruinam.

ῷ πόκα πύργων θεοτεύκτων κατέρειπεν αἶπος.

QVA QVONDAM TVRRIVM A DIIS EXTRVCTARVM DISTVRBAVIT VERTICEM.

Siue Securi ſua in euerſione Troię ſupra muros hoſtiles quum aſcendiſſet Epeus turres Ilii dirueret immediate, ſiue mediante machina miniſterio Securis effecta muros quateret, ſiue vtroque modo; vere dicitur Epeus Securicula ſua turres Troianas deieciſſe. Dicuntur autem Troianæ turres a Diis extructæ; quia fabulæ narrant ab Apolline & Neptuno ædificatas; quibus Aeacus, ſeu Laomedon rex Troiæ tertius cooperator adiunctus eſt; ſecus enim exſcindi non potuiſſet Ilium, vt fato decretum erat; quum opera diuina ſint immortalia. Laomedon autem Aeacuſue, Neptuno & Apollini cooperari dictus eſt in conſtruendis mœnibus, ac turribus vrbis Troiæ, quia Didimo,[c] La-

c lib. 1. cap. 10.

Ctantio,

ctantio, Micyllo, & [d] Boccatio autoribus, Lao- d lib. 6. cap. 6.
medon muros vrbis conſtruxit, ex pecunia in Apollinis & Neptuni cultum reſeruata pro ſacrorum ſolemnitatibus. Epeum fuiſſe fabricatorem Equi Duratei, quo Troiæ turres euerſæ fuerunt [e] Homerus cum plurimis aliis teſtatur, & Triphiodorus in Ilii excidio honorificam Epei mentionem faciens. e Iliad. 23.

Τᾶμος ἐπεὶ τὰν ἱρὰν κηρὶ πυρίπνῳ πόλιν ἠθάλωσεν.

TVNC QVVM SACRAM FATO IGNIFERO VRBEM CONCREMAVIT.

vel, vt vertit vir doctus:

TVNC POSTQVAM SACRAM FATO FLAMMIFERO VRBEM EXVSSIT.

Porro Troia dicitur vrbs ſacra, non ſolum quod ab Apolline & Neptuno mœnibus circumdata fuerit, ſeu quod ſacra Neptuni & Apollinis cultui dicata pecunia mœnita fuerit; ſed maxime quod Palladio cuſtodita, & cineribus Laomedontis ad portam Scæam ſeruatis gloriaretur; certum enim apud Ethnicos erat, tum Deorum imagines, tum etiam defunctorum cineres reddere ſacra ea loca, in quibus conſeruantur, ac veneratione coluntur. Troiæ vero excidium apte dicitur a Simmia noſtro fatum igniferum, vel flammiuo-

rum,

rum, quia poeta cenſuit vrbis illius euerſionem fuiſſe fatalem, quod & [f] Virgilius aſſeruit dum infit,

f 1. Aen.

Hoc equidem occaſum Troiæ, triſteſque ruinas
Solabar, fatis contraria fata rependens.

g 2. Aen. & [g] infra: ...... *ſcandit fatalis machina muros*
Fœta armis ....

ac certum eſt vrbem Troianam igne combuſtam corruiſſe. Flamma vero vorax eſſe belliſſime dicitur, quoniam ignis ob maximam ſui actiuitatem conuertens omnia facillime in ſui naturam, cuncta vorare ſtatuitur; ac ſolus inter alia elementa nutriri, vt ait [h] Ariſtoteles, & alia depaſci: ſcribitur autem Epeus vrbem Troianorum exuſſiſſe, & concremaſſe, quia ipſe machina ſua equiformi muros Troię diruens, aditum Græcis in hoſtilem ciuitatem patefecit; quam ipſemet cum Græcorum proceribus ingreſſus igne adacto combuſſit.

h 2. de an. t. 40.

Δαρδανιδᾶν δ' ἐςυφέλιξ' ἐκ θεμέθλων ἄνακτας.

AC DARDANIDARVM FVNDITVS EVERTIT REGES.

vel cum inclyto viro:

DARDANIDARVMQVE PVRPVREOS EX FVNDAMENTIS EVERTIT REGES.

Quia

Quia Priamum interficiens, & Priami filios omnes, in quibus velut in radice ac fundamento continebantur omnes Dardanidarum reges tum præteriti, tum etiam futuri, tum maxime præſentes; præteriti quidem, quia Proaui & Aui dicuntur in nepotibus, & patres in filiis vtcunque ſuperſtites conſeruari; futuri quoque, quia in cauſis dicuntur ineſſe omnes effectus ab illis prodire nati; ſic hyeme roſa dicitur eſſe in ſuis cauſis; & eclipſis nunc non præſens in cauſis ſuis eſſe ſtatuitur: ſic[i] Ariſtoteli res futuræ conſtituuntur eſſe in primo mouente, ac omnino in cauſa[k] efficiente; præſentes vero, quia filii, nepoteſque Priami ſimul cum eo, florente Troia, viuentes ac vigentes, aptiſſime reges ſeu reguli Dardanidarum a Simmia nuncupantur; qui a vetuſtiore Dycte Cretenſe in hiſtoria belli Troiani, cui præſens ipſe ſub Idomeneo Cretenſium rege militans interfuit, reguli nominantur his verbis: *Interim paucis diebus Alexander cum ſupradictis comitibus, reuertitur Helenam ſecum habens; cuius aduentu (tota ciuitas quum partim exemplum facinoris execraretur, alij iniurias in Menelaum admiſſas dolerent, nullo omnium approbante, postremo cunctis indignantibus) tumultus ortus eſt. Quibus rebus anxius*

[i] 4. phyſ. t.23.

[k] 2. phyſ. t.28.

Pria-

Priamus filios conuocat, eoſque quid ſuper tali negocio agendum videretur, conſulit: qui vna voce minime reddendam Helenam reſpondent: videbant quippe quantæ opes cum ea adductæ eßent, quæ vniuerſa (ſi Helena traderetur) amitterent: præterea commoti forma mulierum, quæ cum Helena venerant, nuptias ſibi ſingularum iam animo deſtinauerant; quippe lingua moribuſque barbari, nihil penſi aut conſulti facientes, præda atque libidine tranſuerſi agebantur. Igitur Priamus relictis his, ſenes conducit, ſententiam filiorum aperit, deinde cunctos quid agendum eſſet, conſulit: ſed priuſquam ex more ſententiæ dicerentur, Reguli conſilium repente irrumpunt, atque inconditis moribus malum ſingulis minantur, ſi aliter quam ipſis videretur, decernerent. In eandem ſententiam Dares etiam Phrygius antiquiſſimus autor hiſtoriam texens de Troiano excidio, filios Hecubæ ac Priami, regio genere nuncupauit. Cæterum Epeus introducens machina ſua, quaſſante mœnia Troiæ, Græcos in vrbem Iliacam, & ſimul cum illis ciuitatem abſumens incendio, Priamumque cum natis & nepotibus omnibus ad vnum exitio tradens, vere funditus euertit reges Dardanidarum; quos poeta belle purpureos appellat, vel quod propria ſit regum purpurea veſtis; vel etiam quod omnes

ferro

ferro interempti ſanguine commaculati vitam obiiſſent; vel quod eſſent pulchritudine inter omnes inſignes; vnde teſtimonio[l] Porphyrii Priami ſpecies digna eſt imperio; & Priami filius Alexander, aliique fratres vniuerſi ſpecioſi collaudantur ab omnibus antiquis autoribus: pulchra vero purpurea dici dudum conſueuiſſe a poetis, vidimus olim apud inclytum Salmaſium in[m] Ara Nonarii animaduertentem vellus aureum Colchi purpureum a Doſiada, & a Simonide nuncupari; & purpuream Venerem Deam pulchritudinis non ſemel a veteribus cognominatam a Victorino obſeruari; ac purpureum Veneris filium Amorem ab Ouidio nuncupari; & purpureum os ab Horatio pro pulchro vocari; ac purpureos Olores, qui candidi ſunt, ob pulchritudinem eximii candoris appellari; purpureamque niuem ſimiliter ab Albinouano agnominari.

[l] cap. de ſpec.

[m] cap. 4.

Οὐκ ἐνάριθμος γεγαὼς ἐν προμάχοισι λαῶν.

NONDVM NVMERATVS INTER PRINCIPES PROPVGNATORES POPVLORVM.

vel cum egregio viro

Οὐκ ἐνάριθμος γεγαὼς ἐν προμάχοις Ἀχαιῶν

NON ANNVMERATVS DVCIBVS

ACHIVORVM.

Scilicet Epeus ante Troiæ deſtructionem dum in caſtris vrbem obſidentibus degebat, etiam eo tempore, quo machinam fatalis equi contra Teucros architectabatur, inter primores Græcorum non recenſebatur; qui ſcitiſſime nuncupantur propugnatores populorum, quia propulſantes iniuriam ſibi ob Helenæ raptum a Paride illatam, Troiani regni euerſione, alios, ne Græcorum populis iniurias inferre poſtmodum auderent, prohibentes; pro ſuis populis propugnare dicuntur, ac eos tutos reddere ab exterorum iniuriis. Dum autem Epeus in ſua machina Græcos hominum ductores in Troianam ciuitatem deduxit, tunc incœpit annumerari inter duces Achiuorum, & inter principes propugnatores populorum.

Ἀλλ' ἀπὸ κρηνῶν καθαρὸν νᾶμα κόμιζε δυσκλεής.

SED A FONTIBVS PVRVM LIQVOREM IMPORTABAT INGLORIVS.

vel cum inſigni viro

Ἀλλ' ἀπὸ κρηνῶν ἰθαρῶν νᾶμα κόμιζε δυσκλής.

SED EX FONTIBVS PVRIS LATICES FEREBAT INGLORIVS.

[n] 6. de ing. lat. Hic non habet locum quod ex Plauto, [n] Marco

co Varrone, atque Athenęo referunt[o] viri pręclari, Epeum fuiſſe coquum Achiuorum; nam coqui munus non eſt aquam e fontibus ad caſtra portare; ſed carnes, & edulia in caſtris ad ignem aſſare ac elixare: Sed poeta noſter Epeũ equi Duratei fabrum in exercitu Græcorum fuiſſe voluit e lixarum & calonum grege hominem ignobilem, qui aquam portaret. Quod apte nobis inſinuat Aenigma Simonidis ab[p] Athenæo relatum & explicatum his verbis.

o Pet. Vict. Io. Scalig. de ling. lat.

p lib. 10. cap. vlt.

πεποίηκε δὲ καὶ ἕτερον ἐπίγραμμα ὁ Σιμωνίδης ὃ παρέχει τοῖς ἀπείροις τοῖς ἱστορίας ἀπορίαν.

Φημὶ τὸν οὐκ ἐθέλοντα φέρειν τέττιγος ἄεθλον

Τῷ Πανοπηϊάδῃ δώσειν μέγα δεῖπνον Ἐπειῷ.

Λέγεται δὲ ἐν τῇ Καρθαίᾳ διατρίβοντα αὐτὸν, διδάσκειν τοὺς χορούς. εἶναι δὲ τὸ χορηγεῖον ἄνω πρὸς Ἀπόλλωνος ἱερῷ μακρὰν τῆς θαλάσσης. ὑδρεύεσθαι οὖν καὶ τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς περὶ τὸν Σιμωνίδην κάτωθεν, ἔνθα ἦν ἡ κρήνη. ἀνακομίζοντος δ' αὐτοῖς τὸ ὕδωρ ὄνου, ὃν ἐκάλουν Ἐπειὸν διὰ τὸ μυθολογεῖσθαι, τοῦτο δρᾶν ἐκεῖνον, καὶ ἀναγεγράφθαι ἐν τῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερῷ τὸν Τρωϊκὸν μῦθον, ἐν ᾧ ὁ Ἐπειὸς ὑδροφορεῖ τοῖς Ἀτρίδαις ὡς καὶ Στησίχορος φησίν.

,, ᾤκτειρε γὰρ αὐτὸν ὕδωρ αἰεὶ φορέοντα Διὸς κούρα βασιλεῦσιν.

ὑπαρχόντων οὖν τούτων ταχθῆναι φασὶ τῷ μὴ παραγενομέ-

νομένῳ τῶν χορευτῶν εἰς τὴν ὡρισμένην ὥραν, παρέχειν τῷ ὄνῳ χοίνικα κριθῶν. τοῦτο οὖν κἂν τῷ ποιητῇ λέγεσθαι καὶ εἶναι τὸν μὲν οὐ φέροντα τοῦτο τέττιγος ἄεθλον, τὸν οὐκ ἐθέλοντα ἄδειν. Πανοπηϊάδῃ δὲ τὸν ὄνον μέγα δεῖπνον τὴν χοίνικα τῶν κριθῶν. id eſt: Scripſit & alte-
,, rum epigramma Simonides, quod ignaris hi-
ſtoriæ dubitationem affert.

Aio eum, qui nolit cicadæ obire certamen,
Luculentam cœnam daturum Epeio Panopeiadæ.

,, Fama eſt, quum in Carthea degeret, agendi ca-
,, nendique choros rationem docuiſſe, ſchola
,, procul a mari ſita, in vrbis ſuperiori parte iux-
,, ta templum Apollinis: Aquam vero petiuiſſe
,, & alios, & Simonidem ipſum ex inferiore op-
,, pidi regione, vbi fons erat, aduehente aſino,
,, quem Epeum cognominabant, quod fabulæ
,, tradant ad Troiam heroibus Epeum aquam
,, præbuiſſe; & in Apollinis delubro picta ſit
,, Troię fabula, in qua Epeus Atridis aquam fert;
,, quod & his verbis Steſichorus dixit:

Eius regibus ſemper aquam ferentis miſerta eſt
Iouis filia.

,, Quum igitur hæc ita eſſent, Simonidem aiunt
,, ſanxiſſe, ad condictam horam ſi quis abeſſet
,, eorum, qui chori modos, & cantum doce-
,, bantur, vt is aſino daret ordei ſemodium. Il-

„ lud nimirum eſt, quod ſignificat, vt is qui can-
„ tare nollet, certamen cicadæ recuſare dicatur;
„ & Panopeiades nomen aſini ſit, ampla vero
„ cœna ordei ſemodius. Cæterum a Steſichoro ſcribitur Iouis filia Pallas miſerta eſſe Epei ſemper aquam ferentis regibus Achiuorum; quia opificum Dea docuit Epeum fabricare ligneũ equum Troiæ fatalem, propter quod inuentum relatus eſt Epeus inter Heroas, factus ex calone princeps, & e lixa Dux Achiuorum. Dicitur autem a Simonide Panopeiades Epeus, non quod eſſet Panopeæ nymphæ, & Endymionis filius, vt cenſuit apud Athenæum Dalechampius, quod [q] antea notauimus; nam patronymice cognominari debuiſſet Endymionides, non a matre Panopeiades: aſt Epeus appellatur a patre Panopeo Panopeiades, vt atteſtatur [r] Platoni Pauſanias in Corinthiacis. Non ergo fumificus coquus, ſed lixa portator aquæ fuit Epeus equi Duratei fabricator; cuius nunc meminit poeta noſter. Coquus autem ille, de quo Marcus [ſ] Varro, Plautus, & Athenæus alibi tractant, obſeruatione Politiani [t] apud Cœlium, Petri Victorii, & Scaligeri iunioris, vel ab hoc Epeo diuerſus homuncio fuit ab eo denominatus, aut in calonum nu-

q init. c.

r in Ione.

ſ 6. de ling. lat.

t antiq. lect. lib. 29. cap. 25.

mero,

mero, de quo fortaſſe vetus adagium legitur: Ἐπειοῦ δειλότερος. id eſt: *Epeo timidior*, quod innuunt ea verba Varronis: *Plautus Epeum fumificum cocum, ab Epeo illo qui dicitur ad Troiam feciſſe equum Troianum Argiueis, & apte cibum curaſſe: ideo ait Epeum fumificum qui legioni noſtræ habet coctum cibum.* Vel ſi fuit idem lixa, poeta Rhodius in hoc Securis idyllio non vt coquum deſcripſit, ſed vt aquæ vectorem, qui ante machinæ Duratei equi ſtructuram inglorius is eſſe potuit, de quo idem adagium formatum fuerit.

Νῦν δ' ἐς Ὁμήρειον ἔβα κέλευθον

NVNC VERO HOMERICAM INGRESSVS EST VIAM.

vel:

NVNC VERO IN HOMERICAM IVIT SEMITAM.

Inuſitatum ac rarum admodum loquendi genus, pro eo quod eſt ab Homero laudari, & inter Heroas connumerari; nam parta Græcis victoria, tandem ex ignobili calone, inglorioque lixa, timidoque ac ignauo plebeio, ſummus artifex & heros fortiſſimus euadens Epeus effectus eſt nobiliſſimus, ac Homeri laudibus celeberrimus; neque iam vt aquæ vector, ſed

vt Dux inter Grçcos ab [u] Homerica Muſa concelebratus eſt, ac æternæ poſterorum memoriæ commendatus, ad gloriam & immortalitatem, adeoque ad ciuilem felicitatem euectus: nam Homeri ſemita nihil eſt aliud, quam via ad perennitatem famæ, quam ingreſſi dicuntur omnes, quorum laudes celebrauit Homerus, quum eius opera [x] immortalia laudes Heroum perpetuas complectantur. Et ſane ab Homero Epeum fabrum non minus quam Machaonem Medicum, Calchantem Vatem, Neſtorem equeſtrem, Meneſtheum ordinum ſtructorem, ac Nireum formoſum inter Heroas concelebratum fuiſſe, teſtis locuples etiam eſt Maximus ille [y] Tyrius Platonicus, vbi diſputat Quomodo quis ad Amicum ſe habeat.

u 23. Iliad

x Saluſt. de bell. Iug.

y ſerm. 36.

Σὰν χάριν, ἁγνὰ ὦ πολύβουλε Παλλάς.

QVAE TVA EST GRATIA, CASTA, O MVLTI CONSILII PALLAS.

vel:

TVA GRATIA CASTA PRVDENS PALLAS.

Recte ſuam gloriam omnem Epeus acceptam refert vni Mineruæ, cuius beneficio Duratei caballi machinam hoſtibus Troianis exitialem architectatus eſt, etenim Pallas artificio-

ſorum

ſorum omnium Dea colitur, & rerum militarium numen celebratur, & a Steſichoro dicta eſt miſerta fuiſſe ferentis aquam Epei, quem a vili munere ſubleuauit ad prę ſtantiſſimum Ducis officium. Quæ vero ab initio poematii dicta eſt Androthea, ſeu virilis dea; nunc eius nominis quaſi ratione explicata, dicitur caſta prudens, ſeu caſta multi conſilii, atque adeo habens in ſe prudentiam, & conſilium viri, & caſtitatem inuiolabilem diuinæ fœminæ; proindeque naturam obtinens androgynam, non corporalem, ſed ſpiritualem; vt paulo antea notauimus. *Hæc eadem Pallas*, quæ dudum apud Homerum reddidit Epeum ex inglorio calone aquæ vectore fortiſſimum Heroem Gręcorum principum Ductorem; non ita pridem Romæ effecit Colam Rentii ex homine plebeio Cauponis & lauatricis, ac aquæ vectricis filio Nicolaum Laurentii Tribuhum populi Romani, ac Romanorum velut Imperatorem, a Franciſco [z] Petrarcha metris & oratione, atque a [a] ThomaForteſiocca hiſtoria celebratiſſimum.

z part. 1. canz. 11. orat. de capeſſ. libert. horreat.

a in vita Colæ Rentzi.

Τρισμάκαρ, ὃν σὺ θυμῷ

Ἵλαος ἀμφιδέρχθης

TERBEATVS, QVEM TV OMNINO

PRO-

PROPITIA CIRCVMSPEXERIS.

vel potius:

TER BEATVS QVEM TV ANIMO BENIGNA CIRCVMSPEXERIS.

Redditur hic propoſitorum ratio, cur Epeus beneficio Palladis iuiſſe dicatur in Homeri ſemitam, qua calcauit iter cum Heroibus ducens ad gloriam immortalitatis; nam felicitas hæc quam homines auxilio diuino conſequi poſſunt, gemina quum ſit Ariſtotele[b] magiſtro, actiua, & contemplatiua: vtraque nobis ineſſe putabatur a Minerua, quæ tum actiuæ, tum contemplatiuæ vitę Dea prę ſes colebatur; actiuæ quidem, quia & artificiorum omnium, & bellorum numen a priſcis adorabatur; contemplatiuæ autem, quia ſcientiæ & literarum Dea exiſtimabatur. Quum igitur felicitas ſit actio ſecundum habitum virtutis, aut moralis, ſeu actiuæ; aut intellectualis, ſeu contemplatiuæ in vita perfecta, vt ait[c] Ariſtoteles; iam feliciſſimus, ac terbeatus, ac omnino felix ille dicebatur, quem benigna Pallas, propitiaque Minerua circumſpexiſſet animo, ipſius animam exornans virtutibus & moralibus & intellectualibus: ac dubio procul apud Ethnicos animum Epei benigna Pallas ornauit tum arte

b 10. Ethic. c. 6. 7. 8.

c 1. Eth. cap. 9. 2. Eud. c. 1.

mirifica fabricandi Duriam equi Dædalei illam machinam Troiæ muros quatientem; tum fortitudine militari: quibus vrbem hoſtilem funditus euertit.

Τὸν ὄλβον
Ἀεὶ πνέει,

HIC FELICITATEM
SEMPER REDOLET.

vel:

Ὁ δ᾽ ὄλβος
Ἀεὶ πνεῖ

HIC FELICITATEM
SEMPER SPIRAT.

Beatitas autem, quã auxilio Palladis, virtutes animis mortalium inſerentis, homines conſequuntur, non fluxa eſt, breui tempore durans; ſed æterna felicitas eſt, perſeuerans etiam poſt hominum interitum; nam in Homeri ſcriptis, quę vt ait [d] Criſpus, ingenii facinora, ſicuti anima, immortalia ſunt; in Homeri ſcriptis inquam nullo æuo delendis immortalis viget, ac viuet in æternum Epei gloria, qua celebratur inter Heroas Troianorum hoſtium expugnatores, & Græcorum populorũ propugnatores.

[d] inic: bel. Iug.

Τὸν Βίνων κλυτοῖς ᾖσε θεοῖς.

QVAM BINON INCLYTIS CECINIT DIIS.

DIIS.

vel:

Τὸν Βίων κλυτοῖς ᾖσε θεοῖς

QVAM BION INCLYTIS CECINIT DIIS.

Hunc verſum (cuius pars prima propoſita eſt his notis) non bene detrahit e poematio Salmaſius, quod ſine manubrio dicari debuerit, ne concederet in vſus hominum, vt ipſe ait; quum dudum oſtenderimus multa donaria integra fuiſſe conſecrata, & conceſſiſſe in vſus hominum; quibus addere liceat propoſitis, Dauidem e templo ſuſcepiſſe gladium Goliæ gigantis de manu propria Achimelechi ſacerdotis in proprios vſus; vt conſtat e[c] ſacra pagina, in qua legitur. *Dixit autem Dauid ad Achimelech: Si habes hic ad manum haſtam, aut gladium; da mihi; quia gladium meum, & arma mea non tuli mecum: ſermo enim regis vrgebat: & dixit ſacerdos: ecce hic gladius Goliath Philiſtæi, quem percußiſti in valle Terebinthi; eſt involutus pallio poſt Ephod: ſi iſtum vis tollere, tolle: neque enim hic alius eſt abſque eo: & ait David: non eſt huic alter ſimilis; da mihi.* Quin & paullo antea ſacerdos idem quum careret panibus laicis, quibus omnes poterant indifferenter vti, ſed ſolum pa-

c 1. reg. cap. 21.

nes ſanctos, qui dicati fuerant in vſum ſacerdotum, ac veluti Deo conſecrati, eos tamen eſurienti Dauidi comedendos dedit, & pueris eius, ait enim Dauid ſacerdoti, *Nunc ergo ſi quid habes ad manum, vel quinque panes da mihi, aut quicquid inueneris: & respondens ſacerdos ad Dauid, ait illi: Non habeo laicos panes ad manum, ſed tantum panem ſanctum: ſi mundi ſunt pueri, maxime a mulieribus, manducent. Et reſpondit Dauid ſacerdoti, & dixit ei: Et quidem ſi de mulieribus agitur, continuimus nos ab heri, & nudius tertius, quando egrediebamur; & fuerunt vaſa puerorum ſancta. Porro via hæc polluta eſt, ſed & ipſa hodie ſanctificabitur in vaſis: Dedit ergo eis ſacerdos ſanctificatum panem: neque enim erat ibi panis niſi tantum propoſitionis, qui ſublati fuerant a facie domini, vt ponerentur panes calidi:* Sic ergo conſtat res Deo conſecratas antiquitus concedere conſueuiſſe in vſum hominum: adeoque non eximendum eſſe manubrium e Securi: cuius manubrii prima pars his notis expreſſa, *Quam Bion inclytis cecinit Dijs*, ita declaramus, quam Securim ſeu quam Odam poematii Securis Binon, Bionue cecinit inclytis Diis; vel etiam quam felicitatem Binon cecinit inclytis Diis; tum quia poematium hoc difficillimum ob textu-

ram adhuc incomperti artificii proponitur pöetis, qui a [f] Platone diuino numine afflati, ac deorum filii eſſe dicuntur: tum quia hoc idyllium canitur in honorem Epei, & aliorum Heroum, quos antiqui ſemideos venerabantur: tum quia in hoc poematio continentur laudes, ac celebratur felicitas & gloria non ſolum Epei, & aliorum Heroum, qui Troianas arces expugnauerunt; ſed etiam Mineruæ, quæ docuit Epeum belli machinam eximiam fabricare. Autor autem huius poematii ſi Binon, vel Bion proprio nomine non appellabatur, ſed Simmias, vt Hephæſtio priſcus Grammaticus confirmare ſatis videtur autoritate ſua in Enchyridio de metris & poematibus inquiens:

Πρὸ γὰρ αὐτοῦ Σιμμίας ἐχρήσατο ἐν τῷ Πελέκει.
Ανδροθέᾳ δῶρον ὁ Φωκεὺς, κρατερᾶς μηδοσύνας ἦρα τίνων Αθάνᾳ.

hoc eſt: *Ante ipsũ enim Simmias vſus eſt in Securi.*
Androthea donum Phocenſis, robuſtiſsimi inuenti gratiam referens Mineruæ.

Certe Simmias in hoc Idyllio nomen non proprium, ſed adſcititium habet; vt in Syringa Theocritus ſe Paridem cognominare voluit, quoniã in ænigmatico poemate nomẽ autoris apertum eſſe non debet. Elegit autem nomen

Bi-

[f] Ion. & 2. de Rep.

Binonis, vel Bionis, vel voluntarie ſine vlla cauſa, ſolam ſpectans metri rationem; vel conſulto, quia Binonem ſe nuncupare potuit vel vt aliquam haberet relationem ad nomen Sinonis, qui factum equum Durium Troianis perſuaſit in vrbem introducendum; vel quia nouerit dialectum, cuius vi mutare valeat Σ in B; nam id generis mutationes elementorum literariorum frequentes apud Homerum ob-
g lib. de Home. ſeruat [g] Plutarchus; ſed & apud [h] Quintilia-
h lib. 1. cap. 4. 6. num legimus tum Latinos, tum etiam Græcos B literam in locum aliarum dediſſe. Cæterum conſulto Simmias hic Bionem ſe cognominare valuit apte, vt indicaret ſe hiſce poematiis difficillimis ac inuſitatæ ſpeciei victurum eſſe in poetarum numero ſemper glorioſum, quaſi Bionem interpretari voluerit *viuacem*, βίος etenim Græcorum, eſt *vita* Latinorum; vel potius vt innueret ſe quandam habere in horum Idylliorum conſtructione cognationem genii
i lib. 1. cum Bione, de quo [i] Strabo ſcribit: Ἀπελλῆς τε αὐτῷ πολύς ἐστι, καὶ Βίων ὅν φησι πρῶτον θεῖάν τινα περιβαλεῖν σοφίαν: hoc eſt: *Cui* (Eratoſtheni) *&* *Appelles multus eſt, & Bion; quem diuinam Philoſophiam quandam primum complexum eſſe ait*. Perinde Simmias hic ſe fatetur primum multi-

plicia

plicia metra carminis Diis inclytis ceciniſſe, quaſi nouus Bion. Niſi placeat huius Idyllii genuinum autorem fuiſſe Bionem illum Boryſtheniten, qui a [k] Diogene Laertio dicitur Rhodi Athenienſibus ad Oratoriam ſe exercentibus philoſophiam explicauiſſe, primuſque omnium philoſophiam vario orationis flore veſtiuiſſe, faciendiſque verſibus ingenium præcipue accommodatum habuiſſe. Cæterum neque poematis huius autorem eſſe Bionem illum poetam vetuſtiſſimum, cuius mortem epitaphio nobili defleuit Moſchus, aperte conſtat ex eo quod Moſchus ait, Bionem non ceciniſſe bella & Heroica, ad quæ redigitur hoc Idyllium, ſed amatoria & ruſtica tantum. Verſus autem Moſchi ſunt hi.

[k] lib. 4.

Κεῖνος δ᾽ οὐ πολέμους οὐ δάκρυα, πᾶνα δ᾽ ἔμελπε,
Καὶ βώτας ἐλίγαινε, καὶ ἀείδων ἐνόμευε,
Καὶ σύριγγας ἔτευχε, καὶ ἀδέα πόρτιν ἄμελγε,
Καὶ παίδων ἐδίδασκε φιλάματα, καὶ τὸν Ἔρωτα
Ἔτρεφεν ἐν κόλποισι, καὶ ἤρεσε τὴν Ἀφροδίτην. hoc eſt:

» Hic vero bella, non lachrymas, verum Pana canebat,
» Et paſtores ſonabat, & inter canendum pecora paſcebat,
» Et fiſtulas fabricabat, & ſuauem vitulam mulge-

gebat,

„ Et puerorum oſcula docebat, & Amorem
„ In gremio fouebat, atque Veneri charus erat.

Ὅς εὗρε, Ῥοδοῖ γεγαὼς, πολύτροπα μοῦνος μέτρα μολπᾶς.

QVI REPERIT, RHODI QVVM ESSET, MVLTIPLICIA SOLVS METRA CARMINIS.

Si noſtræ Securis autor dicatur eſſe Simmias Rhodius, ſententiæ manubrii ſenſus clarus eſt, quia ſolus Simmias Rhodius reperit metra multiplicia carminis figurati vel imagine Securis, vel Oui ſpecie, vel Alarum icone: Sin autem alius a Simmia Rhodio fuerit noſtri huius poematis autor vel Binon, vel Bion; is in hoc vno poemario ſolus conſtituit, ac reperit multiplicia metra carminis figurati, quum horum metrorum alia curua ſint, vt pinnarum metra, & aliud rectum in manubrio; alia deſcendentia, vt dextræ pinnæ metra, & manubrium, & alia ſint aſcendentia, vt ſiniſtram pinnam conſtituentia. Sed hac de re late
l cap. 7. ſuperius apud inclytum Salmaſium. Meminit autem conſulto Rhodi poeta noſter, quia „
dudum in ea inſula ſtudia literarum maxime
m ad cap. 38. floruerunt; nam & Solini [m] Scholiaſtes, & ante

te illum[n] Philoſtratus in ortu Mineruæ monet, Aurum Rhodi pluiſſe ob felicitatem inſulæ, ceciniſſe Pindarum, vbi ſtudia liberalium artium, & inprimis oratoriæ facultatis, viguerunt. Et de vitis ſophiſtarum agens iunior Philoſtratus aſſerit Aeſchinem Rhodi ſubſtitiſſe, quia inſula erat ad vacandum ſtudiis aptiſſima, proindeque ſophiſtarum ſcholam ibi celebrauiſſe, vitamque egiſſe otio & Muſis ſacrificantem, & Attica Doricis moribus immiſcentem. Denominatum vero fuiſſe Rhodium a celebritate loci, quum reuera Samius fuerit, autore[o] Gyraldo, cui *Erat & Simmias Rhodius poeta & Grammaticus, qui quatuor libris diuerſa poemata compoſuit. Fuit vero origine Samius; de quorum etiam antiquitate volumina reliquit; & poſt Samiorum direptionem dum migrarent, ab eis dux electus, vt ex reliquijs coloniam deduceret; ex quibus oppida tria condidit, Minoan ſcilicet, Aegialon, & Arceſimen; ſunt qui ab hoc Simmia ſcriptos primum iambos velint.* Si ergo Samius; nobis deſignauit non patriam, ſed locum habitationis: & Ῥόδοϊ γεγαώς, *Rhodi quum eßet*, vertendum eſt, non autem *Rhodi natus*. Sane Simmiam hunc Securis autorem, Rhodium fuiſſe ſolum incolatu, at origine Samium, non ſolum

n lib. 2. Icon.

o 3. dial. de poet. hiſt.

Gyraldus, ſed ante illum Suidas teſtatur: Strabo ſatis innuit, & ipſemet autor Idyllii ſignificauit. Teſtatur quidem Suidas his notis: *Simmias Rhodius Grammaticus ſcripſit gloſſarum libros tres, poematum diuerſorum libros quatuor: Fuit autem a primo ortu Samius, & in Amorgi colonia dux: & ipſe miſſus eſt a Samijs. Amorgum in tres vrbes diſtribuit, Minoam, Aegialum, Arceſimen; ſcripſit ſecundum quoſdam primus iambos, & alia diuerſa, & antiquitates Samiorum.* Strabo Simmiam numerat inter eos, qui alienigenæ Rhodii dicti ſunt, quod in ea ciuitate

p lib. 14. floruerint; ait enim: [p] *Poſidonius quanquam Rhodi vixit, & ſophiſticam exercuit, fuit tamen Apamienſis ex Syria, quemadmodum Apollonius, Malacus, & Molon; nam hi Alabandenſes fuere, & Meneclis Oratoris diſcipuli: ſed prius Apollonius Rhodum profectus eſt, tandem etiam Molon, ad quem ille inquit, Tandem & Molon, id eſt, profectus eſt. Item Piſander, qui Heracleam ſcripſit poeta Rhodius, & Simmias Grammaticus, Ariſtocles, qui nunc eſt. Item Dionyſius Thrax, & Apollonius, qui Argonautas compoſuit; Alexandrini quidem fuere, Rhodij tamen vocati ſunt.* Et licet non aſſignet patriam Simmiæ Strabo; ſat eſt, eum inter alienigenas Rhodi commorantes recenſere: quum

eius

eius patriam Samum habuerimus a Suida. Cæterum ipſemet autor Securis in Idyllii poſtremo verſiculo ſe Rhodium habitatorem, non indigenam, ſignificauit illis verbis Ῥοδοῖ γεγαὼς, quæ nos vertenda duximus, *Rhodi quum eſſet*, quia quamuis γεγαὼς ducatur a verbo græco γάω vetuſto, & inuſitato, quod viris græce peritiſſimis tũ idẽ quod *ſum* ſignificat; tũ idem quod *naſcor*, cuius verbi participium præteriti temporis eſt γεγαὼς, & per contractionem γεγὼς; quo quidem participio vetuſtiſſimus autor non contracto bis vſus eſt in hac Securi: primo quidem in verſu tertio pinnæ prioris ita οὐκ ἐνάριθμος γεγαὼς ἐν προμάχοισι λαῶν. hoc eſt: *Nõdũ numerat⁹ quũ eſſet inter propugnatores populorum.* Deinde vero in hoc verſu manubrii ſic:

Τὸν Βίων κλυτοῖς ἦσε θεοῖς, ὅς εὗρε, Ῥοδοῖ γεγαὼς, πολύτροπα μοῦνος μέτρα μολπᾶς.

hoc eſt: *Quam Bion inclytis cecinit Dijs, qui reperit Rhodi quum eſſet, multiplicia ſolus metra carminis.* conſulto namque noluit vti verbo ſolam originem patriamque ſignificante, vt indicaret Simmiam huius autorem Idyllii non eſſe Rhodium genere, ſed habitatione ſola: quum alioqui facile ſibi fuiſſet alio vti participio ſolum natale nobis indicante. Nec ita veriſſimile ſit

in eodem breuiſſimo poematio poetam eodẽ vocabulo vſum in æquiuoca ſignificatione.

Πολύτροπα μέτρα μολπᾶς

verterem ego libentius:

MVLTIPLICIA METRA HYMNI

Quia Μολπὴ proprie ſignificat hymnum, & cantum: ac reuera hoc Idyllium videtur eſſe hymnus a Simmia Rhodio compactus in honorem Mineruæ, quod ex [q] Homero conſtat, cui ſcribitur:

q 1. Iliad.

Οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ θεὸν ἱλάσκοντο,
Καλὸν ἀείδοντες παιήονα κοῦροι Ἀχαιῶν
Μέλποντες ἑκάεργον. ὁ δὲ φρένα τέρπετ' ἀκούων.

quæ ſic vertuntur ad verbum:

Hi autem totam diem hymno deum placabant,
Lætum canentes pæana filij Achiuorum
Canentes longe-operantem: is autem mentem delectabatur audiens.

Imo vero & fortaſſis ex earum cantionum genere is erat hymnus, quæ cum luſu quodam ſaltabantur, vt conſtat ex Athenæo dicente:

r lib. 1. cap. 7.

Ἐχρῶντο δὲ ἐν τοῖς συμποσίοις, καὶ κιθαρῳδοῖς, καὶ ὀρχησταῖς, ὡς οἱ μνηστῆρες, καὶ παρὰ Μενελάῳ,

ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδός. Δύω καὶ κυβιστητῆρες μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευον. μολπῆς, ἀντὶ τοῦ παιδιᾶς. Σῶφρον δὲ τι ἦν τὸ τῶν ἀοιδῶν γένος, καὶ

φιλο-

φιλοσόφων διάθεσιν ἐπεῖχον. id eſt: *Adhibebantur & in conuiuijs citharœdi, & ſaltatores, vt apud procos, & apud Menelaum.*

Diuinuſque poeta canebat. *Duo vero Cybiſteres* μολπὴν *cantionem inchoarunt, & in vertiginis modum ſeſe rotantes proiecerunt. Hoc ſcilicet loco* μολπὴν *poeta* τὴν παιδιάν *luſum eum ſaltationemque vocat. Fuit autem eo ſeculo modeſtum cantorum genus, & philoſophica prorſus morum integritate.* Fieri autem potuit vt hoc idyllium Securis ſaltantes, figuram Securis etiam imitarentur geſtu & ſaltatione; quod erat commune cunctis antiquorum ſaltationibus poeticis. Nam [f] ſupra viſus eſt tum apud [t] Ciceronem Egeſias eleganter ſaltare Demoſthenem; tum apud [u] Ouidium legimus carmina ſaltari in theatro, poemata ſaltari populo, laudes virorum ſaltari; tum apud iuniorem [x] Plinium laudes Imperatorum apte ſaltari; tum apud [y] Cœlium habetur olim celebris ſaltator ſaltauiſſe Veneris & Martis adulterium: Et certe dum [z] Atheneus refert Simonidem in Carthea degentem docuiſſe rationem agendi canendique choros iuxta templum Apollinis, in quo picta erat Troiæ fabula, in qua Epeus aquam fert Atridis: & aſinum ſuum aquam ex inferiore

[f] cap. 7.
[t] lib. de Orat.
[u] 1. Triſt. ele. 8.
[x] in Panegyr.
[y] lib. 5. cap. 3.
[z] lib. 10. cap. vlt.

vrbis

vrbis parte ferentem ad vſus domeſticos, vocauiſſe Epeum; cui diſcipuli negligentes ordei ſemodium dare cogebantur; ſatis aperte nobis inſinuat inter alios agendi modos a Simonide doceri conſueuiſſe diſcipulos ſaltare fabulam Epei, vel etiam Securim Epei; quam propterea ſcite nunc Simmias appellat μολπὴν ſaltationem, ſeu ſaltatorium hymnum; quem ideo Didymus ludum ac luſum appellat; nam ſaltare proprie eſt ludere. Cæterum huic Idyllio Simmiæ ſimillima cecinit Lycophron in Alexandra his metris.

Ὁ δ' ἱπποτέκτων λαγγαρίας ἐν ἀγκάλαις,
Ἔγχος τεφρικὼς καὶ φάλαγγα θουρίαν,
Πατρῷον ὅρκον ἐκτίνων ψευδώμοτον,
Ὁ ἀμφὶ μήλων τῶν δορυκτήτων τάλας
Πύργων κομαῖ θοῦς συμπεφυρμένων στρατῷ,
Στερογοξυνεύνων οὕνεκα νυμφευμάτων,
Ἄλοιτιν ἔτλη τὴν κυδωνίαν θρασὺ
Ὁρκωμοτῆσαι, τόν τε κρησφύγης θεὸν
Κανδάον ἢ καμερτὸν ὁπλίτην λύκον,
Ὁ μητρὸς ἐντὸς δελφύος συγγενὴν μάχην
Στήσας ἀραγμοῖς πρὸς κασίγνητον χεροῖν,
Οὔπω τὸ τιτοῦς λαμπρὸν αὐγάζων φάος,
Οὐδ' ἐκφυγὼν ὠδῖνας ἀλγεινῶν τόκων.
Τοιγὰρ πόποι φύξηλιν ἤνδρωσαν σπόρον,

Πύκτην

Πύκτην μὲν ἐσθλὸν, πτῶκα δ᾽ ἐν κλόνῳ δορὸς,
Καὶ πλεῖστα τέχναις ὠφελήσαντα στρατὸν.
Ὁ ἀμφὶ καὶ κυλιστάρνου γάνος
Ἔπηλυς οἴκους τῆλε ναάσεται πατρὰς
Τὰ δ᾽ ἐργαλεῖα, τοῖσι τετρήνας βρέτας
Τεύξει ποτ᾽ ἐρχώροισι μέρμερον βλάβην,
Καθιερώσει μυνδίαις ἀνακτόροις. Hoc eſt: vt vertebat Canterus:

,, Equi fabricator in Langariæ ſinu,
,, Haſtam horrens & cateruam bellicam,
,, Paternum luendo iuſiurandum periurum,
,, Quod de Ouibus captiuis miſer,
,, Turribus Comæthonis exercitu vaſtatis
,, Vxoria propter connubia
,, Auſus eſt per Aloetin Cydoniam audacem,
,, Thraciæque deum Candaum Mauortem
,, Armatum lupum iurare,
,, Qui in matris vtero pugnam triſtem
,, Peregerat manuum pulſibus aduerſus fratrem,
,, Quum nondum claram Solis vidiſſet lucem,
,, Nec effugiſſet laborioſi dolores partus.
,, Quapropter Dii timidum crearunt fœtum,
,, Pugilem bonũ, timidum autẽ in haſtæ ſtrepitu
,, Et arte plurimum exercitui vtilem:
,, Qui iuxta Cirin & Cyliſtarni latices
,, Aduena procul a patria deget.

In-

,, Inſtrumenta vero quibus fabricando ſtatuam
,, Dabit olim indigenis vaſram noxam,
,, Myndiæ templo dedicabit.

Peroratio totius operis Cap. XIII. & poſtremum.

HActenus de Securi Epei, conſecrata Mineruæ. Quod poematium Simmiæ Rhodii, nomine figura & argumento Securis, noſtram Encyclopædiam allicit ad aliud eiuſdem Autoris Idyllium, Alarum imaginem præſeferens, nomine pariter, figura, & pene argumento Amoris Alula: vt enim poſt Aram Securis apte tractatur, quæ inſtrumentum eſt, quo ſacerdotes olim vtebantur ad cædendas animalium victimas; quæ ſuper altare ſacrificari conſueuerant: ita poſt Securim Alas commode ſuſcipimus explicandas; quæ ſunt partes animalis; quod in ſacrificiis Numini pridem offerebant vetuſtiores.

FINIS.

Errata corrigenda.

pag. 6. lin. 1. Ανδροθεα- Ανδροθεᾳ. 42. 24. ria-rin. 43. 11. & ſuſcipientes-& ſuſpicientes. 84. 13 arma e-arma. 105. 20. &-vt. 112. 13. carmini-carminis. 118. 22. virilis-virili. 125. 4. eſt; eſt: Ferunt autem. 125. 14. dedale. dædale. 127. 19. Homærus-Homerus. 139. 5. ac elixare. *dele.*

Digitized by Goog

Digitized by Google

• R. UNI
BIBLIOTE